
Aydın Fen Lisesi Kültürel Öğrenci Dergisi
GÜNEBAKAN
RÜYA
YIL 2024
SAYI 33

"Ey yükselen yeni nesil! İstikbal sizindir.
Cumhuriyeti biz kurduk, onu devam
ettirecek sizlersiniz."
Gazi M. Kemal

Genel Yayın Yönetmeni
Emine ALTINSOY
Esra YILDIRIM HAZAR
Şule KARYAĞDI

Editörler
Rozalin EREN
Zeynep Su BALI
Hatice Nur DİŞCİ

Kapak Tasarımı
Hatice Nur DİŞCİ

Yazışma Adresi
Aydın Fen Lisesi Kültürel Öğrenci Dergisi Günebakan
Girne Mah. 2203. Sok. No:4
Efeler/AYDIN
Tel: 0(256) 219 14 98
Faks: 0(256) 219 23 66
e-posta: aydinfenlise@gmail.com
http://aydinfenlisesi.meb.k12.tr

Tamamen Aydın Fen Lisesi Öğrencilerinin özgün eserleri ile bakış açısıyla hazırlanan Günebakan, Milli Eğitim Bakanlığı Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği'ne uygun olarak Kültür, Edebiyat, Yayın ve İletişim Kulübü tarafından yayına sunulmaktadır.
Dergi içindeki yazı, çizim vb. tüm eserlerin sorumlulukları eser sahiplerine aittir.
Ücretsiz olarak dağıtımı yapılan bu dergi üzerinden hiçbir maddi kazanç elde edilmemektedir.

Editörlerden...

Değerli Günebakan okurları,

Okulumuzun kuruluşundan itibaren süregelen "Günebakan" dergimizin 33. sayısını hazırlamaktan gurur duyduğumuzu belirtmek isteriz. Emekle hazırladığımız Günebakan'ın bu seneki rüya temalı sayısında acı tatlı geçen AFL günlerimize, muhteşem başarılarımıza, heyecanla beklediğimiz -okul stresine ilaç gibi gelen- etkinliklerimize ve diğer organizasyonlarımıza yer verdik. Cumhuriyetimizin 100. yılını kutladık ve Ulu Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ü andık. Emekle hazırladığımız, sizin yazılarınızla rüyayı her açıdan ele alan Günebakan'ımızda; hem kocaman bir dönemde biriktirdiğimiz anılara bakıp gülümseyecek, hem de sizin için seçtiğimiz albüm, film, AFL sayfalarımızla eğleneceksiniz. Bütün sene boyunca sizinle etkileşimde kalarak Günebakan'ı en çok keyif alacağınız biçimde hazırlamak için çalıştık.

Bizim için rüya gibi olan editörlük deneyimine sahip olduğumuz için çok şanslıyız. 26 yıllık birikimin bir sonucu olan Günebakan'a, Günebakan'ımıza pek çok şey katmak için çalıştık. Dergimizin de bize kattığı çok şey oldu: "Dünya, rüya içinde bir rüyadır." Hint atasözünün de dediği gibi dünyada yaşadığımız her anın adeta bir rüya olduğunun farkına vardık. Hızla akıp giden zamanla bir yılı daha geride bıraktığımızın o garip hissiyatı ile bir şeyi çok iyi öğrendik; Her yaşadığımız anı dolu dolu yaşamalı, her saniyeden kendimizi geliştirecek, bizi hayallerimize ve rüyalarımıza ulaştıracak adımları yakalamalıyız. Unutmayın hayatın gizleri rüyalarda saklıdır!

Zeynep Su BALI
Rozalin EREN
Hatice Nur DİŞCİ

İÇİNDEKİLER

3 MÜDÜRÜMÜZDEN

4 AFL'NİN PLAYLIST'İ

6 GÜLÜMSE, AFL!

10 GÜNDEM

14 EDEBİYAT

47 TARİH FELSEFE COĞRAFYA

55 ŞİİR

57 RÖPORTAJ

59 SANAT SPOR

69 EĞLENCE

Kıymetli okurlar,

Aydın Fen Lisesi ailesi adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.
Okulumuz eğitim öğretime başladığı 1997 yılından itibaren başarılı ve çok yönlü yetiştirdiği öğrencileri, kaliteli eğitimi, bireysel ve kitlesel başarıları, öğrencilere sağladığı huzur ve güven ortamı ile ülkemizin seçkin okulları arasında yer almaktadır. Vizyonumuz; hem akademik başarı, hem bilimsel çalışmalar, hem de güçlü bir kurum kültürü olan ülkemizin en iyi ilk üç okulunda biri olmaktır. Bu hedefimize tüm öğretmenlerimiz, velilerimiz ve öğrencilerimizin çalışmalarıyla bu yıl ulaşacağımıza yürekten inanıyorum.

Ne mutlu ki atalarımız bize huzur içinde güvenle yaşadığımız bir ülke emanet etmişler. Bize bırakılan bu emaneti şerefle koruyup gelecek nesillere daha muasır bir şekilde teslim etmek en önemli görevimizdir. Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılında ülkesine ve milletine bağlı, milli ve manevi değerlerine sahip çıkan gençler yetiştirebilmek bizler için onur kaynağıdır. Çünkü ülkemizin, büyük önderimiz Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK'ün işaret ettiği hedeflere ulaşması yolunda siz değerli gençlere ihtiyacı var. Bugüne kadar yetişmenizde emeklerini esirgemeyen ailenizi, öğretmenlerinizi, huzur ve güven ortamında yetişmeniz için can veren binlerce şehidimizi aklınızdan hiç çıkarmayınız. Ülkünüz, ülkemizi bugün bulunduğu yerden daha yukarıya taşımak olsun. Unutmayın; "Sizlere güç verecek kudret, damarlarınızdaki asil kanda mevcuttur."

Dünyada yeni bir düzen kurulmakta, bir sistem değişikliğinin sancıları yaşanmakta. Ancak böyle zamanlar, içinde fırsatları da barındırır. Millet olarak dünyadaki bu değişimi iyi analiz etmek ve akıllı stratejiler uygulamak zorundayız. Aksi halde yüz yılda bir gelen bu fırsatı değerlendiremeyiz. Gençlerimizin ecdadımızın tarih boyu yaptığı gibi dünyaya adalet dağıtacağı ve liderlik edeceği günler çok yakındır. İnsanlıktan uzak emperyalist güçlerin sömürgeyle, savaşla zulme maruz bıraktığı toplumlar bizi beklemektedir. Ülkemizin istikbalde çok şeyler beklediği tüm öğrencilerimizin inançla, Atatürk ilke ve inkılapları ışığında okullarında aldıkları bilgi ve eğitimle, ülkemizi her alanda tüm dünyaya yön verecek olan "Türkiye Yüzyılı'na" taşıyacaklarına yürekten inanıyorum.

Bu yıl mezun olan tüm öğrencilerimize gönüllerinden geçen en güzel ve en hayırlı sonuçlara ulaşmalarını diliyorum. Büyük çaba sarf ederek GÜNEBAKAN dergimizin basıma hazırlanmasında emeği geçen tüm öğrenci, öğretmen ve yayım ekibine çalışmaları nedeniyle teşekkür ediyorum. Saygılarımla...

AYDIN FEN LİSESİ MÜDÜRÜ
UĞUR GÜLEÇ

AFL'NİN PLAYLIST'İ

KODU OKUT & HEMEN DİNLE

AFL
MONOPOLY
AYD

ÇEKİYORUUM, AFL GÜLÜMSE!

ADALET MÜLKÜN TEMELİDİR

AFL'DEN AL HABERİ!

ERASMUS+: Culture Shock In AFL!

AFL bu sene İzlanda, İspanya, Portekiz ve İstanbul'dan arkadaşlarını evlerinde ağırladı. Bir hafta boyunca "Dark Sky Herritage, Light Pollution and Astronomy, International Dark Sky Parks" konularında çalışmalar yaptılar. Proje bahanesiyle de bol bol gezdiler: Pamukkale Travertenleri, Efes, Şirince, Meryem Ana... Birçok anı biriktirdikleri dostlarına Günebakan'dan selamlarını iletiyorlar:)

AFL'de 100. Yıl

Cumhuriyetimizin 100. yılını Atatürk'ün gençlerine yakışır şekilde coşkuyla kutladık. Orotoryo ve şiirlerle kutladığımız günde Atamızın sevdiği şarkıların bir arada bulunduğu konserimizle onu bir daha özlemle andık.

Anna Karenina ile karşılaştık: Roman Kahramanları Günü

AFL'DE BİR İLK!
Şule hocamızın eşliğinde kitapların dünyasına daldığımız bir gün AFL tarihine geçti. Arkadaşlarımız çeşitli karakterlere bürünerek bizleri dünya edebiyatının sihirli yolculuğuna çıkardılar. Dikkat edin her an Elizabeth Bennet, Felatun Bey, Yeşilin Kızı Anne, Gregor Samsa ve daha niceleri karşınıza çıkabilir!

ODTÜ MÜ BOĞAZİÇİ Mİ? Biz bilemedik :)

AFL bu yıl da gezmelere doyamadı! 11. sınıflar olarak İstanbul gezimizde Boğaziçi, Koç, Sabancı ve Bahçeşehir'i ziyaret ettik. 10. sınıflar ODTÜ ve Bilkent'i gezdiler. Anıtkabir'de Atamızı ziyaret ettiler. Ayrıca Eskişehir'de kültür turu yaptılar. Hem eğlendiğimiz hem bilgilendiğimiz bu geziler sayesinde hedeflerimizi belirlemiş olduk.

Ayşegül Metin'le "Su İçin Yürü"

Ayşegül Metin ve öğrencileri "Su biterse hayat susar!" sloganıyla 22 Mart Dünya Su Günü'ne dikkat çekmek amacıyla Bafa Gölü'ne yürüdü. Milet Antik Kenti'ni de ziyaret ettiler eden AFL, Eski Doğanbey köyünü de es geçmedi.

AFL Tiyatroda da yeteneğini konuşturdu!

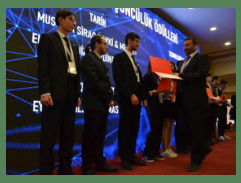
AFL tiyatro kulübümüz edebiyat öğretmenimiz Şule Karyağdı koordinesinde "Tan, Doğan ve Hakan" adlı tiyatro oyunlarını Yıldız

Kenter Kültür Merkezi'nde sergiledi. İl Milli Eğitim Müdürümüzün de seyirci olduğu muhteşem tiyatro oyunumuz için emeği geçen tüm arkadaşlarımızı tebrik ediyoruz. Daha nice tiyatrolara AFL!

TÜBİTAK BAŞARILARIMIZ: Namın Yürüsün AFL!

Her sene olduğu gibi bu sene de Tübitak 2204-A Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması'nda fevkalade başarılara imza attık. Okulumuzdan, Emine Altınsoy'un danışmanlığını yaptığı 3 proje İzmir Bölge Sergisi'ne davet edildi. Efe Ağlamazlar, Hatice Nur Dişci ve Sarp Rüzgar Çarmıklı'nın "DEHB VE SP TANILI ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK HAYATLARINA YARDIMCI, SES, GÖRÜNTÜ TANIMA TEKNOLOJİLERİ KULLANILARAK CİHAZ GELİŞTİRİLMESİ adlı projesi teknolojik tasarım alanında bölge 1'inciliği kazanarak Türkiye finallerine katıldı. Kağan Yaka, Muhammet Hüseyin Kaya ve Murat Karakaya yazılım alanında 3'üncülük kazanırken; Melis Yöney, Hilal Berra Yiğit ve Esat Karakaya psikoloji alanındaki projeleriyle okulumuzu çok güzel temsil ettiler. "AFL başarı geleneğini" devam ettiren arkadaşlarımıza tebrikler!

TEDx: Madalyonun Diğer Yüzü

Bu yıl okulumuzda 5.sinin düzenlendiği TEDxYouth@AFL etkinliği Gül Arpa danışmanlığında organizatörlerimiz Cenkay Sever ile Özün Ela Çalışkan'ın ve diğer ekip üyelerinin oluşturduğu toplamda 20 kişilik dev bir kadro ve alanında uzman birbirinden değerli 5 konuşmacıyla adını bir kez daha tüm Aydın'a duyurdu.

Madalyonun Diğer Yüzü" temalı etkinlikte Göksü Uslular,Ali Osman Büyükkarabacak, Prof. Dr. İsmail Türkan, Reşat Ören ve Selçuk Emre Çolak'ın katılımıyla TEDxYouth@AFL bir kez daha katılımcılara ilham veren ve onları düşünmeye teşvik eden bir etkinlik olarak hafızalara kazındı.

Hepimize Afiyet Olsun: AYFED Pilav Günü

AYFED'in düzenlediği pilav gününde mezunlarımızla tanışma fırsatı bulduk. Bizlerle deneyimlerini paylaştığı bu keyifli gün için teşekkürler AYFED!

AB Erasmus+: AFL Avrupa'da!

Efe Ağlamazlar, Gökalp Kum ve Zeynep Cankaya'dan oluşan ekip, AB Erasmus+ Akreditasyon eğitimine katılarak Macaristan'da AFL'yi, Aydın'ı ve ülkemizi en güzel şekilde temsil ettiler.

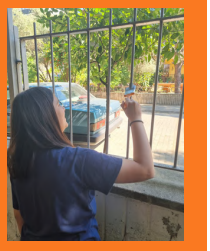
Bir Gençlik Haftası Daha...

BOYACILIK 101

Fırçaları kaptık demirleri, bankları, duvarları kısacası neyi bulursak boyadık! Artık ustayız sanırım:)

Tiyatro ve Müzik Dinletisi

Hidayet Sayın Tiyatro Salonu'nda "Tan, Doğan ve Hakan" adlı tiyatro oyunu sergilendi ve akşamında "Retro Ritimler Müzik Gecesi" etkinliği düzenlendi. Güzel Sanatlar Lisesinde ise "Picnic Time" adlı İngilizce tiyatro sergilendi.

Derbi Sona Erdi!

Oldukça çekişmeli geçen bu gençlik haftasında da mücadele kıran kıranaydı. İp atlama, halat çekme, kasnak atma ve diğer yarışmalarda tüm sınıflar kanlarının son damlasına kadar mücadele etti! Ancak biri şampiyon oldu: 11-B!

95 puanla 11-B 1.
90 puanla 11-A 2.
45 puanla 9-A 3. oldu.

Kuşlar Yuvadan Uçtu!

AFL'nin bir dönemi daha yuvadan uçtu. Acı tatlı AFL günlerine veda eden 12. sınıflarımız kendilerine layık bir mezuniyet töreniyle uğurlandı.

2023 YILI
YERLEŞTİRME LİSTESİ

ÜNİVERSİTE	BÖLÜM
Bahçeşehir Üniversitesi	Tıp Fakültesi
Hacettepe Üniversitesi	Tıp Fakültesi
Hacettepe Üniversitesi	Tıp Fakültesi
İstanbul Üniversitesi	Tıp Fakültesi
Ege Üniversitesi	Tıp Fakültesi
Ege Üniversitesi	Tıp Fakültesi
Ege Üniversitesi	Tıp Fakültesi
Ankara Üniversitesi	Tıp Fakültesi
Ankara Üniversitesi	Tıp Fakültesi
Gazi Üniversitesi	Tıp Fakültesi
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	Tıp Fakültesi
Bursa Uludağ Üniversitesi	Tıp Fakültesi
Bursa Uludağ Üniversitesi	Tıp Fakültesi
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	Tıp Fakültesi
İzmir Katip Çelebi Üniversitesi	Tıp Fakültesi
Pamukkale Üniversitesi	Tıp Fakültesi
Pamukkale Üniversitesi	Tıp Fakültesi
Pamukkale Üniversitesi	Tıp Fakültesi
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	Tıp Fakültesi
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	Tıp Fakültesi
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	Tıp Fakültesi
Uşak Üniversitesi	Tıp Fakültesi
Dumlupınar Üniversitesi	Tıp Fakültesi
Dicle Üniversitesi	Tıp Fakültesi
Yüksek İhtisas Üniversitesi	Tıp Fakültesi
Hacettepe Üniversitesi	Diş Hekimliği
Ege Üniversitesi	Diş Hekimliği
Gazi Üniversitesi	Diş Hekimliği

2023 YILI
YERLEŞTİRME LİSTESİ

ÜNİVERSİTE	BÖLÜM
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	Diş Hekimliği
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	Diş Hekimliği
Koç Üniversitesi	Makine Mühendisliği
Koç Üniversitesi	Moleküler Biyoloji ve Genetik
İstanbul Teknik Üniversitesi	Bilgisayar Mühendisliği
Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ)	Elektrik-Elektronik Mühendisliği
Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ)	Endüstri Mühendisliği
İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi	Bilgisayar Mühendisliği
İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi	Elektrik-Elektronik Mühendisliği
Hacettepe Üniversitesi	Elektrik-Elektronik Mühendisliği
Yıldız Teknik Üniversitesi	Endüstri Mühendisliği
Yıldız Teknik Üniversitesi	Elektrik Mühendisliği
Boğaziçi Üniversitesi	Fizik
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi	Malzeme Bilimi ve Nanoteknoloji Mühendisliği
İstanbul Teknik Üniversitesi	Kimya Mühendisliği
İstanbul Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi	Yazılım Mühendisliği
İzmir Ekonomi Üniversitesi	Bilgisayar Mühendisliği
Università Degli Studi Di Padova (İtalya Padova Üniversitesi)	Psikoloji
Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi	Hukuk

CUMHURİYET 100 YAŞINDA!

Türkiye Cumhuriyeti 100 yaşına ulaştı.

Anadolu'nun düşman işgalinden temizlenmesinin ardından TBMM'nin 29 Ekim 1923'te Cumhuriyeti ilan etmesiyle Türk tarihinde yeni bir sayfa açılırken, "Egemenlik kayıtsız, şartsız milletindir." sözü de devlet yönetiminde en belirgin şekliyle yerini aldı.

19 Mayıs 1919

Mustafa Kemal Paşa Samsun'da Milli Mücadele'yi başlattı.

20 Ocak 1921

Teşkilat-ı Esasiye kanunu ile egemenliğin Türk milletine ait olduğu kabul edildi

1 Kasım 1922

Saltanat kaldırıldı.

24 Temmuz 1923

Yeni Türk Devletinin varlığı, Lozan Antlaşması ile tescillendi.

13 Ekim 1923

Ankara, Türkiye'nin hükümet merkezi oldu.

28 Ekim 1923

Mustafa Kemal Paşa, Çankaya Köşkü'nde İsmet Paşa, Ali Fuat Paşa, Halit Paşa, Kemalettin Sami Bey'in de yer aldığı yemekte "Yarın Cumhuriyet ilan edeceğiz." dedi.
Mustafa Kemal Paşa o gece İsmet Paşa ile 1921 Anayasası'nın bazı maddelerini değiştiren kanun tasarısını hazırladı.

29 Ekim 1923

TBMM'deki oturuma katılan 158 üyenin tamamının oyuyla Cumhuriyet'in ilanı kabul edildi.

2 Şubat 1925

29 Ekim "Milli Bayram" olarak kutlanmaya başlandı.

29 Ekim 1933

Mustafa Kemal Atatürk 10. Yıl Nutku'nda 29 Ekim'i "En Büyük Bayram" olarak nitelendirdi.

ATATÜRK VE RÜYA

Hepimiz bazı geceler rüya görürüz. Gördüğümüz bu rüyalar bazen geçmişte yaşadığımız olayların hatıraları bazen bilinçaltımızın yansıttıkları, bazen ise geleceğe karşı ileri görüşlü bir yaklaşım olarak karşımıza çıkar. epimiz en az bir kere de olsa hatırladığımız rüyayı anlamlandırmaya çalışmışızdır. Ulu önderimiz Mustafa Kemal Atatürk de kendi yaşadığı dönemde bunu yapmıştır. Hatırladığı rüyaları çevresindekilere anlatmış, bu rüyalardan bir anlam çıkarmaya çalışmıştır. Atamızın günümüze yakın çevresi tarafından anlatılarak ulaşmış bazı rüyalarını sizin için derlemek istedik. Umarım okurken keyif alırsınız.

Atatürk'ün İnönü ile İlgili Gördüğü Rüya (Yahya Kemal anlatıyor.)

Mustafa Kemal Ankara'ya geldikten bir süre sonra garip bir rüya görmüştü. Rüyasını bana şöyle anlattı:

-Bilmediğim bir yerde otomobilin birden durdu! Güya düşman saldırıya geçmiş. Biz İnönü'de, bir muharebe vererek düşmanı bozguna uğratmışız şimdiyse ikinci defa olarak yine İnönü'de çarpışıyormuşuz. Otomobilim, o bilmediğim yerin önünde durunca siz karşıma çıktınız ve bana "Paşam, İnönü'den ne haber?" diye sordunuz. Ben de size "Durum kritik!" cevabını verdim. "Kritik nedir, anlamadım ki!" dediniz. "Bunun cevabını size 15 dakika sonra veririm!" diyerek odama çekildim...

Mustafa Kemal bana bu rüyasını anlattığında "İnönü" mevkinin o güne kadar hiçbir tarihi şöhreti yoktu. Aradan yıllar geçti. I. İnönü'de İsmet Bey'in kumandası altındaki kuvvetlerimiz düşmanı yendiler ve sonunda II. İnönü meydana geldi. Düşmanın üstün kuvvetlerine karşı görüştüğümüz bu 2. savaşın henüz neticesi alınmadığı tehlikeli günlerden biriydi. Mustafa Kemal'in otomobili Millet Meclisi önünde durdu. Hemen yanına koştum ve endişeyle sordum

-"Paşam, İnönü'den ne haber?" aynen şu cevabı verdi:

-"Vaziyet kritik!"

-"Kritik nedir, anlamadım ki?"

-"Sana bunun cevabını 15 dakikaya veririm... İşte dedi ben İsmet'i tanırım. Göreceksin 15 dakikaya varmadan başarı haberi alacağız!"

Aradan çok kısa bir zaman geçti. Belki 3 belki 5 dakika... Telgraf dağıtıcısının elinde bir kağıtla nefes nefese onun odasına girdiğini gördüm. Postacının getirdiği telgraf şuydu: "Saat 06.30 Metris tepeden gördüğüm durum: Gündüzbey kuzeyinde sabahtan beri sebat eden ve artçı olması muhtemel bulunan bir düşman mefrezesi; sağ kanak grubunun taarruzuyla düzensiz çekiliyor. Yakından takip ediliyor. Hamidiye yönünde temas ve faaliyet yok. Bozüyük yanıyor. Düşmanın binlerce ölüleriyle doldurduğu savaş meydanı silahlarımıza terk edilmiştir." Böylece bir rüya gerçekleşmişti.

Atatürk'ün Annesinin Ölümüyle İlgili Gördüğü Rüya

Atatürk, çıktığı yurt gezilerinden birinde uyumaktaydı. Gördüğü kabus gibi rüya yüzünden kan, ter içinde uyanır. Bir sigara yakar ve kompartımanındaki hizmetine bakan Ali Çavuş'u çağırıp "Gördüğüm rüya canımı sıktı." der. Ali Çavuş: "Hayırdır paşam?" deyince Atatürk de rüyasını anlatır "Pek hayır olacağa benzemiyor... Kırık bir yerdeymişiz. Her yer yeşillik, birdenbire bir sel geliyor. Annemi alıp götürüyor. Endişe ediyorum, yaverlere söyle İzmir'e telgraf çekip annemin sağlık durumunu sorsunlar..." Ve acı haber kısa süre sonra yaveri Salih'in yolladığı şifreli telgraf ile gelir. Atatürk telgrafın şifreli olduğunu görünce hemen "Annem öldü değil mi?" der. Annesinin cenaze törenine katılamaz ve yurt gizliliğini kesmeden vatan hizmetine devam eder.

Atatürk'ün Gördüğü Son Rüya

26 Eylül 1938 tarihinde Atatürk, rahatsızlığı ile ilgili olarak ilk defa hafif bir koma atlatmıştı. Prof. Afet İnan, olayı şöyle anlatıyor: " O geceyi rahatsız geçirdi. İlk komayı o zaman atlatmıştı. Ertesi sabahki açıklamasında 'Demek ölüm böyle olacak' diyerek uzun bir rüya gördüğünü anlattı. 'Salih'e söyle ikimiz de kuyuya düştük, fakat o kurtuldu.' dedi."

Atatürk'ün burada kuyuya düşme sembolü ile gördüğü rüya vizyonu kendisinin de söylediği gibi ölümün habercisiydi. Salih Bozok'un kuyudan kurtulması ise, Atatürk'ün vefat ettiği gün, buna çok üzülen Salih Bozok'un intihar etmesi sonucu kurtarılmasına simgeliyordu... Bu Atatürk'ün gerçekleşen son rüyası idi.

Eylül Uzun AFL'27

UYKUNUN PERDELER ARDINDAKİ MASALI

NEDİR BU RÜYA?

Hepimiz zaman zaman rüyalar görürüz. Nedir bu rüya? Rüyalar insanlık tarihi boyunca büyük ilgi ve merak konusu olmuştur. Uyku sırasında deneyimlenen bu garip ve bazen dehşet verici deneyimler; bilim insanları, filozoflar ve sanatçılar tarafından incelenmiş ve yorumlanmıştır. Her gece gözlerimizi kapattığımızda uykularımızı süsleyen bu rüyalar aslında zihinde oluşan duygu, düşünce, algı ve hayal bileşenlerinden meydana gelen bir deneyimdir. Her bilim dalı rüyaları kendi içinde açıklama çabasına girmiştir. Psikoloji de bu bilim dalları arasında yer almaktadır. Psikolojiye göre rüyalar bilinç dışındaki dürtülerin üstü örtülü biçimde özel simge ve imajlarla deşarj olma yoludur. Aristoteles'e göre ise rüya uyku sırasında ortaya çıkan zihinsel faaliyetlerdir ve bu faaliyetlerin kaynağı kişinin deneyimlediği şeylerin ve duyguların bir sonucudur. Ona göre, rüyaların temelinde duyumlar yatar. İnsanlar uyanıkken deneyimledikleri şeyleri, bilinçaltlarında depolar ve uyku esnasında bu deneyimleri tekrar yaşayabilirler. Aristoteles'in rüya teorisine göre rüyaların temelini duyuların algıladığı nesneler oluşturur. Yani bir kişi günlük yaşamında gördüğü, duyduğu veya hissettiği şeyleri rüyalarında tekrar deneyimleyebilirler. Bu anlamda Aristoteles, rüyaları kişinin duyularının yansımaları olarak değerlendirir. Ancak Aristoteles'in rüya teorisi, modern rüya teorileriyle karşılaştırıldığında eksik kalmaktadır. Çünkü günümüzdeki bilimsel anlayış rüyaların sadece geçmiş deneyimlerin tekrarı olmadığını aynı zamanda bilinçaltındaki düşüncelerin, duyguların ve sembollerin karmaşık bir şekilde bir araya gelerek ortaya çıkan bir fenomen olduğunu savunmaktadır. Aristoteles'in rüya konusuna ilişkin bu düşünceleri "De Animo (Canlılar Üzerine)" adlı eserinde yer almaktadır. Sigmund Freud da rüya yorumlamasında önemli bir rol oynayan ve rüyaların anlamını çözmeye yönelik temel kavramları geliştiren bir psikanalisttir. Freud rüyalarımızın bilinçaltımıza açılan bir kapı olduğundan bahsetmiştir. Uyanıkken cesaret edemediğimiz ya da bir sebeple bastırdığımız arzularımızı rüyamızda gerçekleştirebiliriz. Korktuğumuz şeyler rüyamızda karşımıza çıkar. Bazen bu korkularımıza yenilir bazen de onlarla cesurca savaşırız. Freud'un bu teorisinden yola çıkarsak belki de sevdiğimiz birinin rüyada bize söyledikleri gerçek hayatta dile getiremedikleri duyguları yansıtır ya da belirsiz bulanık bir ortamda geçen rüyalar zihnimizin derinliklerindeki belirsizlikler kaygılar ve düşünceleri yansıtabilir.

DÜNYA EDEBİYATINDA RÜYA MOTİFLERİ

Dünya edebiyatında rüya motifleri, eserlere derinlik katan ve çeşitli anlamlar yükleyen önemli bir tema olarak sıkça karşımıza çıkar. Örneğin, Jorge Luis Borges'in eserlerinde rüyaların gerçeklikle olan karmaşık ilişkilerini keşfettiği görülür. Aynı zamanda, Franz Kafka'nın "Dönüşüm" adlı eserinde başkarakterin fantastik bir rüya içinde bulunduğu sahneler, eserin anlam katmanlarını zenginleştirir. Rüya, edebiyatta genellikle sembolizm, gerçeklik algısı ve kişisel keşif gibi konuları işlemek için kullanılır, bu da okuyucuya farklı yorumlamalar ve düşünsel derinlikler sunar.

RÜYALARIN İÇİNDEKİ GİZEM

Rüyalar, genellikle uyku döngüsü içindeki Rapid Eye Movement (REM) ve Non-Rapid Eye Movement (NREM) evreleriyle ilişkilidir. İşte rüya evrelerinin daha ayrıntılı açıklamaları:

1. Uykuya Dalma (NREM-1): Bu evre, uykuya geçişin başlangıcını temsil eder. Kişi hafif uykuya dalar, kas tonusu azalır ve göz hareketleri yavaşlamaya başlar. Bu aşamada genellikle hafif ve geçici rüyalar görülebilir.

2. Hafif Uyku (NREM-2): NREM-2 evresinde, uykuya dalma derinleşir. Kas aktivitesi daha da azalır, göz hareketleri yavaşlamaya devam eder ve vücut tamamen rahatlar. Bu evrede daha uzun süren ve daha belirgin rüyalar görülebilir.

3. Derin Uyku (NREM-3 ve NREM-4): Bu evreler, yavaş dalga uyku (slow-wave sleep) olarak adlandırılır. Kas tonusu daha da düşer, vücut iyice rahatlar. NREM-3 ve NREM-4, genellikle restoratif olarak kabul edilen aşamalardır. Bu evrelerde genellikle rüya görmek daha az yaygındır, ancak bazı hafif rüyalar görülebilir.

4. Rapid Eye Movement (REM): REM evresi, uykunun en derin ve en etkileyici rüyalarının görüldüğü aşamadır. Gözler hızla hareket eder, beyin aktivitesi uyanıklıkla benzer bir seviyeye yükselir. Vücut genellikle felç durumundadır ve bu durum, uyanıkken rüyaların bedeni etkilemesini önlemeye yardımcı olur.

Uyku döngüsü boyunca bu evreler birbirini takip eder ve bir gecede birkaç kez tekrarlanır. Rüyalar genellikle REM evresinde meydana gelir, ancak diğer evrelerde de bazen rüya benzeri deneyimler yaşanabilir.

Rüyalar genellikle uyku döngüsü içindeki Rapid Eye Movement (REM) evresinde ortaya çıkar. Bir gece boyunca birkaç kez tekrarlanan uyku döngülerinde, REM evresi her seferinde uzunluğunu değiştirebilir. İlk REM evresi genellikle kısa olabilir (birkaç dakika), ancak gecenin ilerleyen saatlerinde daha uzun REM evreleri yaşanabilir (30-40 dakika).

Rüyaların süresi genellikle kişisel deneyimlere ve uyku alışkanlıklarına bağlı olarak değişebilir. Rüyaların subjektif bir zaman algısı olduğu göz önüne alındığında, bir rüya içinde geçen süre, gerçek zamanla tam olarak örtüşmeyebilir.

Lucid Rüya

Lucid rüya, kişinin rüya gördüğünü fark ettiği ve bu farkındalıkla rüyayı yönlendirebildiği bir durumdur. Bu deneyim genellikle rüya içinde bilinçli bir şekilde hareket etmek veya olayları kontrol etmek olarak tanımlanır. Eğer lucid rüya yaşamak istiyorsanız, düzenli olarak rüya günlüğü tutmak, gerçek dünyada düzenli olarak gerçekleştirdiğiniz bir eylemi rüya içinde tekrarlamak gibi teknikleri deneyebilirsiniz.

DENİZ

Zeynep Yıldız
AFL'25

Gözlerini açtığında ter içindeydi, kalbi hızlı hızlı çarpıyor, kesik kesik nefes alabiliyordu. Etrafına bakındı, daha gün yeni yeni aydınlanıyordu. Yanında duran telefonu aldı, uyumadan önce açtığı şarkı kim bilir kaç defa tekrarlamıştı kendini. Saat ise 05.36'yı gösteriyordu. Geri uyumayı düşündü ancak daha son-rasında bunun o kadar da iyi bir fikir olmadığına karar verdi. Kalkmaya davrandı ancak o enerjiyi bulamadı ve yine yatağına gömüldü. Bir süre yalnızca tavanı izledi, sessizce ve hiçbir şey düşünmeden. Gerçi ne düşünecekti ki zaten. Banyoya doğru gitti, yüzüne su çarptı ve bir süre aynada kendini izledi. Gözleri şişmişti, somurtarak odasına geçti. Okulunun başlamasına yaklaşık 3 saat vardı ve ne yapacağı hakkında hiçbir fikri yoktu. Sonra kendine bir kahve yapmaya karar verdi, günlerdir doğru düzgün bir şey yememişti ve açıkçası bu durumdan pek şikayetçi değildi. O sırada onun uyanmış olduğunu fark eden köpeği Gofret yanı başında oturmuş, ona bakarak mutlulukla kuyruğunu sallıyordu. Onu görünce gülümsedi Ada, yanına oturup bir süre kafasını okşadı.

Annesi ve babası uyanmadan önce hazırlanıp çıkmak istiyordu evden, en kötü biraz yürürdü. Hızlıca odasına gitti ve hazırlandı, daha sonra ise çantasını aldı ve Gofret'le vedalaşıp evden çıktı. Sabah saatlerini seviyordu, çevre-nin sessizliğini ve verdiği huzuru... Bir süredir gördüğü ve her seferinde sıçrayarak uyanmasına sebep olan rüyayı anımsadı, yüzünü buruşturdu. Onun için hiçbir anlamı yoktu ama o zaman neden, neden bu kadar tedirgin oluyordu, neden her seferinde kalbi sıkışıyordu?

Rüyasında gördüğü o çocuk kimdi?

Kimdi ve onu nereden tanıyordu? Tanıyor muydu ki, bilmiyordu. Bu düşünceler esnasında zamanın nasıl geçtiğini fark edememiş ve okula gelmişti. Telefonunu açtığında saat 08.05'ti. Sınıfa çıktı ve montunu asıp çantasını yerleştirdiği gibi kafasını sıraya koydu. Başarılı sayılmazdı, okulda bulunmayı da pek sevmiyordu ancak evde bulunmaktan daha iyi olduğu kesindi. Arkadaş konusunda da pek kıskanılacak bir tarafı yoktu, sınıfın geneliyle konuşurdu ama kimseyle pek yakın değildi. "Ada" diye bir sesle kendine geldi, kafasını kaldırdı ve sesin geldiği tarafa baktı. Edebiyat öğretmenleri büyük bir öfkeyle ona bakıyordu. Tabii başka kim olabilirdi ki? "Kızım iki dakika uyanık kalamayacak mısın sen? Üniversiteyi nasıl kazanacaksın? Çocuklar bakın bu..." diye sürüp giden bir konuşmaya başlamıştı bile. Sınıftaki homurdanmalardan kimsenin şu anda memnun olmadığı ve Ada'ya sinirli oldukları anlaşılıyordu.

"Şu lanet ders umarım bir an önce biter." Diye geçirdi içinden ve hocanın onca konuşmasına rağmen kafasını sıraya koyup yatmaya devam etti. Okulun geri kalanı da bundan pek farklı olmayacaktı ve olmadı da. Teneffüslerde gelen ve hazırlandıkları gösteride rol alıp alamayacağını soran bir iki kişiden başka hemen hemen kimseyle konuşmamıştı. Ada okulun müzik grubundaydı ve gitar çalıyordu. Çok küçük yaşta başlamıştı ve sanki biriyle beraber gitar kursuna gittiğini hatırlıyordu. Ama o kişinin kim olduğuna dair en ufak bir fikri yoktu. Sonunda okulun bitiş zili çaldığında uykulu gözlerle sırasından başını kaldırıp etrafına bakındı ve montunu almaya gitti. Eve doğru giderken yine düşüncelere dalmıştı ama bu defa hava soğuk olduğundan en yakın durağa gidip dolmuşa bindi. Şarkı dinliyordu her zamanki gibi, onu tüm saçma düşüncelerinden ve kuruntularından kurtarabilen yegâne araçtı bu. Eve vardığında yine bağırma sesleri geliyordu. Annesinin çığlıkları ve babasının hakaretleri birbirine karışmıştı. Annesinin gözünün bir kısmı morarmış haldeydi. "Selam anne, selam baba" diyerek koşar adımlarla odasına geçti. Gofret de buradaydı, tam tahmin ettiği gibi. O da çok korkuyordu evdeki bu süregelen gerginlikten ve Ada'nın odasını bir sığınak olarak kullanıyordu, aynı Ada gibi. Gofret'i görünce gülümsedi Ada, artık alışmıştı bu kavgalara ve evdeki bu duruma karşın gülümseyebiliyordu. Arada aklına gelince kendisini kötü hissetse de, çok takılmıyordu artık.

Belki de biraz ders çalışabilirim diye düşündü. Tüm gün okulda uyumuştu ve şu anda uyuyamadığı için epey mutsuzdu açıkçası. Masasının başına oturdu ve çekmecesini açtı. Defterlerini ararken küçük bir kutu gördü. Ahşap, üstünde deniz kızı işlemesi olan beyaz-mavi renkli bir kutuydu. Kapağını açtı, içinde mavi çapalı, beyaz ipli (aynı kutu gibi) bir bileklik duruyordu. Bu bileklik uzun süredir buradaydı ancak bunun nereden geldiğini ve ne olduğunu hatırlamı-yordu. Ama çok tanıdıktı bu bileklik. Sonra onu düşünecek kafada olmadığını fark etti ve ihtiyacı olanları alıp ders çalışmaya başladı. Birkaç saat sonra kapısı çalındı, annesi gelmişti. Ada annesine benziyordu, kahverengi kıvırcık saçları ve yemyeşil gözleriyle neredeyse aynılardı. Annesi gülümseyerek içeri girdi ve Ada'nın yatağına oturdu. Gözü morarmıştı, tabi o bunu kapatmaya çalışmıştı ama pek başarılı değildi. Annesi yine gülümseyerek:

-Nasılsın Ada? Günün nasıl geçti? Ada artık sıkılmıştı annesinin sessizliğinden. Sert bir şekilde söze

girdi:

- Ne o hala boşanmıyor musunuz?

-Ada, biliyorsun.

-Anne gerçekten biraz daha bahanelerinle kendini kandırmaya devam edersen ikimiz de işin sonunda çok üzüleceğiz.

Annesi yorgun bir gülümsemeyle bakıyordu kızına:

-Hadi gel yemek hazır kızım. Ada aslında annesine çok üzülüyordu ve yaşadıkları şey gerçekten çok sinirini bozuyordu. Her gün annesine bir şey olacağı korkusuyla yaşamak o kadar huzursuz ediyordu ki onu. Kafasını salladı sanki düşüncelerini kafasından atmak ister gibi. Ayağa kalkıp önce yüzünü yıkayıp ardından yemek yemeğe gitti. Her zamanki gibi ölüm sessizliği içinde yediler yemeklerini. Yemekten sonra Ada odasına geldi ve bir süre oyalanıp yattı. Her zamanki gibi en sevdiği şarkıyı tekrara koyup gözlerini kapattı. Açtığında ise çok geniş bir düzlükte buldu kendini. Dizine kadar gelen yemyeşil çimler esen rüzgar eşliğinde dans ediyordu adeta, gökyüzü masmaviydi ve devasa bulutlar vardı. Cennet gibi bir yerdeydi Ada. Önünde ise, küçük 5-6 yaşlarında güneş sarısı saçlarıyla bir çocuk duruyordu. Çocuğun yüzünü göremiyordu ancak kendisine baktığını hissedebiliyordu. Üstünde mavi-beyaz çizgileri olan bir tişört ve yine beyaz bir tulumu vardı. Bileğine kadar gelen çorapları ve beyaz ayakkabılarıyla Ada'nın tam karşısında duruyor ve ona bakıyordu. "Sen kimsin?" diye seslendi Ada, cevap alamadı. Tekrar sordu ve yine cevap alamadı. Ada titrediğini hissediyordu. Çığlık atarcasına tekrar sordu "Kimsin sen!?". Çocuk yavaşça elini ona doğru uzattı. Ada da belli belirsiz bir duraksamayla elini kaldırdı ve çocuğun elini tutmaya çalıştı. Ama çocuk buna izin vermedi. "Her zaman benim en iyi arkadaşımsın değil mi Ada? Asla birbirimizi bırakmayacağız değil mi? O halde neden beni bıraktın?" sayıklar gibi konuşuyordu çocuk. Sonrasında yere eğdiği başını kaldırarak tekrar Ada'ya baktı ve "Neden beni kurtarmadın!?" diye bağırdı. Sesi geniş düzlükte yankılanıyordu, Ada'nın kafasının içinde çınlıyordu. Ada artık iyice gücünü yitirmiş, cılız bir sesle son kez "Sen kimsin?" diyebildi ve derin bir nefes alarak uyandı. Yine bir önceki geceden farksızdı. Saatine baktı, saat daha yeni 4 olmuştu. Oflayarak kendi etrafında dönmeye başladı, çok yorgun ama uyuyamayacak kadar da ayık hissediyordu. Gördüğü rüyayı hatırladı ve üzerine düşünmeye başladı. Çok canını sıkmaya başlamıştı, her gün aynı rüyayı görüyordu ve her seferinde nefes nefese uyanıyordu. Kimdi o çocuk? En iyi arkadaşı mı? Ama Ada öyle birini tanımıyordu ki. Daha sonra üzerindeki kıyafeti hatırladı, mavi ve beyaz bir tişört. Aklına çekmecesindeki bileklik gelmişti. Bunu daha önce fark edememiş olmasına çok şaşırdı, belki de yalnızca bir tesadüftü. Bilekliği çıkardı ve kutunun içinde başka bir şey var mı diye kontrol etti. Tam o sırada çarşafın üzerine bir kâğıt parçası düştü, dikkatlice katlanmış kağıdı açtı Ada.

Üzerinde zar zor anlaşılır bir el yazısıyla "Sonsuza kadar arkadaşız A+D" yazıyordu.

Yazıyı tekrar tekrar okudu Ada. “D” harfiyle belirtilen bu çok önemli kişinin kim olduğunu hatırlamak için hafızasını zorluyordu. Sarı saçlı, çizgili tişörtlü, tulumlu bir çocuk; Bu bileklik, yazı, “D” harfi. “Kimsin sen?” diye mırıldandı.

Ve sonra bir anda “Deniz” sözcüğü döküldü dudaklarından.

Kalbi sıkışmaya başladı, “Seni nasıl unutabildim.” Dedi sanki unutmak için hiç çaba harcamamış gibi. Deniz, küçükken Ada’nın yazlıktaki en yakın arkadaşıydı. Tüm yıl yazın gelmesini ve birbir-lerini görebilmeyi beklerlerdi. Ada’nın gitar çalmayı öğrendiği arkadaşı da Deniz’di. Onu her konuda sonuna kadar desteklediği için bu kadar geliştiğini hatırlıyordu. Birbirlerini çok seviyorlar ve 3 ay boyunca asla ayrılmıyor-lardı. Ancak her şey gibi bunun da bir sonu vardı. Sabahın erken saatleriydi, sahil hiç kalabalık değildi. Hatta onların aileleri dışında toplam 4 kişi vardı. Anne babaları yemek için bir şeyler getirmişlerdi ve onları hazırlıyor-lardı. Onlar işlerini yaparken Ada ve Deniz koşuşturmaya başlamışlardı bile. Sahilde bulunan iskeleye doğru koştular. İskele uzundu, Deniz ucuna doğru koşuyor, Ada da onu kovalıyordu. Daha sonra Deniz Ada’ya döndü, kaçacak yeri kalmamıştı artık. İkisi de gülüyorlardı. Ada yavaş yavaş Deniz’e yaklaşıyor, Deniz de arkaya doğru küçük küçük adım atıyordu. Derken Deniz bir anda dengesini kaybetti ve iskeleden düştü. Ada oraya doğru koştu, iskelenin ucuna geldiğinde eğildi ve suya bakmaya başladı. “Deniz” diye seslendi birkaç kere, sonra daha yüksek ve daha yüksek sesle.

Sadece birkaç baloncuk çıktı yüzeye. Anne ve babaları Ada’nın seslenişini duyunca koşarak geldiler. Deniz’in babası suya atladı ve çocuğun soğuk bedenini çıkardı. Kurtarmaya çalıştılar ama maalesef, Deniz ölmüştü. O günden sonra aileleri bir daha konuşmadılar ve Ada’yı Deniz’i itmekle suçladılar. Anne ve babası ne kadar karşı çıksa da bir sonuca ulaşmadı. Daha sonra Ada’nın ailesi o yazlığı sattı.

Ada tüm bu olanları hayal meyal hatırlıyordu çünkü gittiği terapi seansları o dönem bu olayın karanlık izlerini zihninden atabilmesini sağlamıştı. Ama Deniz’e olan o saf sevgisini hala kalbinde hissedebiliyordu. Ada’nın gözlerinden iki damla yaş süzüldü, elindeki bilekliğe sarıldı sonra da bileğine geçirdi. O günle ilgili kendini çok suçladı, hepsinin kendi suçu olduğunu düşündü.

“Kurtarabilirdim...” kelimesi her aklına geldiğinde kalbine bir ok gibi saplanıyordu.

Şimdi ise “Kurtarabilir miydim gerçekten?” sorusu belirdi düşüncelerinin arasından. Yüzmeyi henüz öğrenmemişti, ailesi uzaktaydı ve sesini duyduğu anda gelmişlerdi zaten. Bakıldığında o da 5 yaşındaydı ve küçük, bir şeylerden haberi olmayan ve sadece oyun oynamak isteyen bir çocuktu. Bu durumda onun ne suçu olabilirdi ki? Deniz geldi gözlerinin önüne, hüzünlü bir biçimde gülümsedi Ada. “Seni özledim.” Diye mırıldandı. Kendini artık biraz daha huzurlu hissediyordu, en azından artık kendini bu konuda o kadar da suçlamıyordu. Bileğindeki bilekliğe baktı ve bir daha asla çıkarmamaya yemin etti. Ağırlaşmaya başlayan göz kapaklarına daha fazla direnmemeye karar vererek kendini ilk defa huzurlu bir uykunun sımsıcak kollarına bıraktı.

MALADAPTIVE DAYDREAMING : UYUMSUZ HAYAL KURMA BOZUKLUĞU

Hepimiz çok önemli anlarda kontrolü elimizden kaçırıp dikkatimizi kaybetmişizdir. Peki ya bir kişi uzun zamandır rüyaları aracılığıyla günlük hayattan kopuyorsa ve istediği verimi elde edemiyorsa? İşte tam bu noktada "Maladaptive Daydreaming" kavramı sorunu daha iyi netleştirmemize yardımcı oluyor. Tabii ki her hayal kurma eylemini bu tanım içerisine alamayız. Kurulan hayallerin belirli bir periyot içerisinde olması çok önemli bir özellik olarak kabul ediliyor. Belirli bir periyottan kastımız kurduğunuz hayalin bir dizi veya film gibi kaldığı yerden devam ettirilecek bir tempoda ve haftalarca hatta aylarca sürecek uzunlukta olmasıdır. Bir başka ayırt edici özellik bu hayal kurma durumunun zihnin dışına çıkacak kadar ileri gitmesidir. Kurulan "senaryoda" yer alan duygulara kişi jest ve mimiklerini kullanıyor, yer yer fısıldama tonlarında da olsa konuşuyorsa kişide "Maladaptive Daydreaming" olduğu düşünülür. Ayrıca bu düşler kişi tarafından oldukça detaylandırılmış olur.

Peki bu kavram ne zaman ortaya atılmıştır? Aslında bu kavram psikolojide oldukça yeni. Kavram, çocukluk travmasına sahip bireylerde yapılan bir çalışmada 2002 yılında İsrailli bir profesör olan Eli Somer tarafından ortaya atılmış. Bu bozukluk yeni olmasını yanı sıra tek başına bir hastalık olarak kabul görmüyor. Genellikle ADHD (Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu), OCD (Obsesif Kompulsif Bozukluk) gibi hastalıkların bir etkisi olarak ortaya çıkıyor. Dissosiyatif Bozukluklar'a ya da Anksiyete'ye sahip bireylerde de göze çarpıyor. Ancak az önce bahsettiğimiz hastalıklara sahip olmayan ve Maladaptive Daydreaming ile karşı karşıya kalan pek çok insan var.

Sonuç olarak birey geri kaldığı için kendini suçlu ve utanmış hisseder ancak bağımlı hale gelmiştir yani kurtulacak gücü yoktur. Hayal kurmak için eline geçen her fırsatı değerlendirmek onun için bir sorumluluktur. Bireyin kendi başına hayal kurmayı kesmesi oldukça zor bir süreç gerektirebilir. Öncelikle bu bozukluk hakkında donanımlı bir yetkiliyle görüşülmelidir. Gittiğiniz doktorun veya danışmanın konudan haberdar olduğundan mutlaka emin olun aksi takdirde yanlış tedavi yöntemleriyle karşılaşabilirsiniz.

Bu sorunda belirli anlarda hayal kurma kontrolünüz olmuyor. Bir ses bir görüntü sizi hemen kurduğunuz senaryolara döndürüyor ve hayal kurma dürtünüz tam o anda kontrolü ele geçiriyor. Yön duygunuzun olmadığını veyahut asosyal olduğunuzu düşünüyorsanız Uyumsuz Hayal Kurma Bozukluğu'nun bu tip sorunların bir tetikleyicisi olduğunu gözden kaçırmayın. Bozukluğa sahip kişiler etraflarında olana dikkat vermek yerine hayal kurmayı, bir plana uymak yerine onun gerçekleştiği durumları düşlemeyi yeğlerler. Sosyal ilişkileri oldukça zedelenen, başarıları gittikçe düşen bireyler ise içe kapanırlar.

Unutmayın Uyumsuz Hayal Kurma Bozukluğu'ndan kurtulmak bir alışkanlığı bozmakla eş değerdir. Uzun ve sürekli tekrarlanan bir sürecin içine girmeyi gerektirir. Ümitsizliğe kapılmayın, sorunu tespit ederek ilk adımı attınız bile!

Gülüstan Deniz AFL'25

GERÇEKLİKTEN BİR ALINTI
LÜSİD RÜYA

Rüyalar, bize çoğu zaman bir filmi izlemeyi hatırlatan ve uyandıktan sonraki ilk 10 dakika içerisinde unuttuğumuz davranışlardır…Peki size bu rüyaların bir film gibi değil bir video oyunu gibi olduğu yaşananları kontrol edebildiğiniz bir halinin bulunduğunu söylesek inanır mıydınız?

Kulağa bilim-kurgu filmlerinden fırlamış gibi gelen bu olgu aslında yıllardan beri psikologlar ve sinirbilimciler tarafından araştırılan bilimsel bir olgudur. İngilizcede 'lucid dream' Türkçeye çevrildiğinde ise 'lüsid rüya' veya çok daha açıklayıcı haliyle 'berrak rüya' rüyayı gören kişinin rüya gördüğünü fark etmesi durumudur. Bu farkındalık, kimi zaman rüyanın kısmen veya tamamen kontrol edilebilmesiyle de sonuçlanır.

Dünyada bulunan insanların yarısı hayatı boyunca en az bir kez, her beş kişiden biri ise ayda bir kez böyle bir deneyim yaşıyor. Bu tarz bir rüyanın aslında herkes tarafından görülebileceğini iddia edenler de var.

"Evet ama, ben normal bir rüya bile göremiyorum. Lüsid rüyayı nasıl görebilirim ki?" diyor olabilirsiniz. Aslında yanılıyorsunuz çünkü çoğu insan normal bir gece uykusunda yaklaşık 2 saat boyunca rüya görür. Bu rüyaların çoğunluğu ise uykumuzun en derin kısmı olan, adını ise o esnada gerçekleşen 'hızlı göz hareketlerimizden' alan REM (Rapid Eye Movements) uykusunda görülür. Uyuyan bir insana baktığınızda gözlerinin kapalı olmasına rağmen hareket ettiğini görüyorsanız basitçe o insanın REM uykusunda olduğu sonucuna varabilirsiniz. REM uykusu sırasında gün içinde öğrenilen veya yaşanılan her şey ön bellekten alınıp aynı bilgisayardaki işletim sistemi gibi arşivlenir, dosyalanır. Gece boyunca tam 4 kez REM uykusunda rüya gördükten sonra uyandığımız ilk 10 dakika içerisinde ise gördüğümüz tüm rüyaları unutuyoruz.

Rüyalarımızı kontrol etmenin yolu bir nevi rüyaları hatırlamaktan geçiyor. Rüyaları hatırlamak amacıyla tutulan bir 'dream journal' Türkçe ismiyle 'düş defteri' bu amacı gerçekleştirmekle birlikte lüsid rüya görmekte de yardımcı olacaktır. Yatağınızın hemen yanına koyacağınız bir defter ve kalem ile uyandıktan sonra hiç zaman kaybetmeden rüyanızı bu deftere kaydederseniz zamanla deftere yazdıklarınızın belli oranlarda tekrar ettiğinin farkına varabilirsiniz. Bazı temalar, renkler, konumlar, insanlar… Tekrar eden olguların farkına varmanız, rüyada iken rüyada olduğunuzun farkında olmanın ilk adımlarıdır.

Hatice Nur Dişci AFL'26

Lüsid rüyaya ulaşmanın farklı bir yolu ise uykuya dalmadan önce "Lüsid rüya göreceğim. Rüyada olduğumun farkında olacağım." tarzında olumlamalar yaparak ve yakın zamanda görülen bir rüya hakkında düşünerek beyni o rüyaya devam etmeye inandırmak, beynimizi ve bilinçaltımızı kandırmaktır.

Sıradaki metodu uygularken uykusuz kalmamaya gerçekten de dikkat etmeniz gerekiyor. Çünkü bu metotta uykuya daldıktan 5 veya 6 saat sonra kurduğunuz alarm ile uyanıp yaklaşık 20 dakika boyunca sakin aktivitelerle ilgilenerek uyanık kalıp 20 dakikanın sonunda ise gerçekten lüsid rüya göreceğinize inanarak uykuya tekrardan dalmalısınız. Evet, biraz zorlayıcı görünen bir uygulama ama tekrar uykuya daldığınızda rüyada olduğunuzun farkına varmanız çok daha kolay hale geliyor.

Rüyada olduğunun farkına varabilmek için kullanılan yöntemlerden uygulaması belki de en kolay gibi gözüken ama aslında zorlayıcı bir yöntem olan gerçeklik kontrolü, herkeste değişiklik gösterebilen bir yöntem. Basitçe açıklamak gerekirse gün içerisinde kendinize soracağınız "Şu an rüyada mıyım?" sorusuyla birlikte çevredeki elementlerin kontrolü, kendi varoluşunun farkına varılması gibi davranışlarla gerçekliğin belirli aralıklarla test edilmesi bir tür alışkanlık haline getirilir. Sonrasında ise bu alışkanlığın devamını rüyanızda getirmeye, bu davranışları rüyanızda da uygulamaya çalışıyorsunuz. Rüyada iken ellerinize, aynalara, saate, etraftaki çeşitli objelere dikkat ederek rüyada olup olmadığınızın farkına varmayı başarabilirsiniz.

Lüsid rüyalara ulaşıldığında birçok şey değişebilir ama bana sorarsanız meydana gelen en muazzam değişikliklerden biri insandaki yaratıcılıkta oluşacak değişikliktir. Resimlerini ilk önce rüyalarında yapan ressamlar, yıllar boyunca dinlenecek şarkıları rüyalarında besteleyen müzisyenler, tarihte bir dönüm noktası oluşturacak icatlarını rüyalarında bulan mucitler ve çok daha fazlası... Bu tarz davranışlara bir yönden bakıldığında artan bir yaratıcılık görürken, başka bir yönden bakıldığında ise rüya ile gerçekliğin aslında o kadar da farklı olmadığı sonucuna varılabilir. Bu düşünce yaklaşık 2300 yıl önce yaşayan Çinli filozof Chuang Tzu'nun uyandıktan hemen sonra sorduğu soruya ışık tutabilir:

"Acaba ben rüyasında kelebek olan bir insan mıyım yoksa şimdi rüya görüp kendini insan sanan bir kelebek mi?"

DENİZ KABUĞU

Sıradan bir sistem, sıradan bir yıldız, sıradan bir gezegen. Sıradan yıldız mini mini görünüverdi sıcak tebessümüyle. Sıradan gezegen hayran kaldı yıldızına, ezelden beri durmayan atlıkarınca edasıyla dönüp dönüp durdu etrafında. Pek şımarık, pek nazlı... Gezegen artık yıldızınmış, yıldız da gezegenin. Sıra dışı olmuş ikisi de birbirlerinin gözünde, eşsizlermiş, ve onların içinde bulunduğu sistem de.

Eşsiz bir sistemin eşsiz bir yıldızının eşsiz bir gezegeninin etrafında atlıkarınca edasıyla dönüp durduğu vakitlerin başladığı andayım. Her şey olması gerektiği gibiydi. Arkada kalan yolcular için düdüklerini öttüren vapurlar ve gidenlerin ardından el sallayan kurşun asker kadar minik görünen insanlar... Küçük emektar tekneleriyle bugünün kazancını çıkarmaya çalışan balıkçılar kucaklarında kocaman örgü ağlarıyla ileri bakıyorlar, çok ileri. Sol tarafımdaki telaşlı kadın iki elindeki bavulları taksiye yerleştirmeye çalışıyor, geciktikçe yolların işe gidenlerin arabalarıyla dolacağını bilen, agresif korna seslerine zerre dahi katlanamayan sabırlı (!) şoför sıkılarak kadının nihayet arabaya binmesini bekliyor.

Denizin tuzlu suyunun kokusunu içime çekiyorum; ne ferah ne sonsuz, özgürlük gibi rüya gibi. Kollarımı açmış süzülüyorum sanki, hafifim hiç olmadığım kadar, Anka kuşunun kanatlarından bile daha büyük kollarım tüm yeryüzüne sarılmış. Ufuk çizgisi belirsiz. Okyanusun ortasında çaresizce gemisinde durmuş Macellan'ın hazinesini arayan kaptana benzetiyorum kendimi. Ufuk çizgisine bakmıştır o da belli belirsiz halbuki. Bilemiyor nereye çevirse rotasını.

Birden yarı yarıya boşalmış tepsisiyle uzun yollar yürüdüğü belli olan simitçinin sesi yıkıverdi masalsı diyarımı. Bi' dolu insan dikildi adamcağızın tepesine. Kollar uzandı paralar veriliyor, simidini alan kafasını eğiyor, göz göze gelmiyor martılarla adeta kaçıyorlar. Efsunludur sokak simidi. Ortası oyuk, dışı susamlı hamur içindir tüm bu velvele. Vapura binmeden, işe giderken, oyun oynarken alınır ya da sadece martılara verirsin. Saate bakmayı hatırladım o an. Bilmiyorum hangisi almıştı aklımı başımdan bu denli unutana kadar art arda tekerrür eden beyaz zemin üstünde siyah rakamları, koyu lacivert denizin kokusu mu yoksa uzun ince ufuk çizgisi mi? Sabahın sekizi, diyor bakır rengi köstekli saatim. İyi, daha çok var, biraz oturayım gökyüzünü seyrettiğim şu bankta ne de olsa gelmeyeceğim. Bildiğim yer bu mekân; zamanın etkisiyle oturulacak yerleri kararmış bankıyla, vapurda yolculuk yapan kim bilir üzgün veya sıkılmış insanlara gidecekleri yerlere kadar eşlik eden martılarıyla, boyunları bükük sanki geceden beri beklemekten yorulmuş sokak lambalarıyla, işlek dükkânlarıyla adımdan iyi ezberlediğim, özenle oyulup cilalanmış tahta topacımı da yanıma alarak gururla gezdiğim. Benden iyi kimse bilmez buraları. Mesela Latif abinin teknesini örttüğü brandanın altında kedi yavrularının olduğunu, sütlerini sıcak sevdiklerini, kulaklarının arkasını okşayınca gözlerini kapatıp mırladıklarını, antikacıda her zaman güzel şeylerin en arka rafta bulunduğunu, gökyüzünün üzerine bol gelen siyah geceliğinin yıldız desenlerinin ne muhteşem gözüktüğünü kimse bilmez. yarın, ertesi gün ya da onun ertesi günü...

Sağ taraftaki telefon kabininin yerinde rengârenk gofretleri, mis kokan leblebi tozu, ateş kırmızısı elma şekerini tezgâhından hiç eksik etmemiş, sıcacık gülümsemesi yüzünde hiç solmadan durmuş, sıkılası yanaklarındaki gamzeler iyiden iyiye belirginleşmiş öylece ayakta beni izleyen yaşlı amcayı görür gibi oldum. Hafifçe gülümsemeye çalıştım ama nafile, ağzım kulaklarımdaydı. İstisnasız akşamüzerleri yanına gider sohbet ederdim, güldürüyormuşum onu fazlaca. Yaklaştım yavaş yavaş, aniden çığıran martıdan ürktü herhalde yoksa niye kayboluversin aniden? Az ilerideki çocuk yalvarıyordu kolundan tutup zorla çekiştirerek baloncunun yanına getirdiği annesine. Kırmızı, turuncu, sarı, yeşil, mavi, mor balonları istedi gökkuşağı yapmak için. Nereden geldiğine bir türlü anlam vermediği renk tayfını dizginlerinden tutup yanında götürebilecek olmak, ne zaman gök gürültüsünden korksa avuçlarının içinde onu görüp güvende hissedecek olmak muazzamdı. Gözleri parlıyordu baloncunun. Kurnaz bir tebessüm yayılmıştı tüm yüzüne. Umurunda değildi gökkuşağı yapmak isteyen çocuk, çok para kazanacaktı minik hayalindeki balonlardan. “Ne harika!” dedi baloncu çocuğa. “Güzeller.” dedi annesi. Sesini hiç çıkarmadı çocuk tek rengine bile sahip olamadığı hayalinden uzaklaşırken yavaş yavaş. Bulutlanmış bakışları uzakta kalmış, çok uzakta takılmış balonlara.

Vapurlar, kadınlar, şoförler, çocuklar, anneleri, baloncular... Öğleden sonra bir olmuş. İkinci defa geçti kasketli simitçi. Tik tak, tik tak, tik tak. Vaktim daraldı. Ne kaldı şunun şurasında akreple yelkovan az daha gitti mi tamam. Sinsi bir meltem siyah paltomun kollarından içeri nüfuz etmeye başladı. Çırılçıplak, renksiz tacıyla duruyor gökyüzü tepemde.

Bunca zaman kahverengiymiş meğer çimenler, mavi olmamış deniz. Katlanılamazdı tuzlu suyun kokusu şöyle içime çeksem yok olacaktı sanki hatıralarım, nefes almaya dahi çekindim. Burnumun ucuna, ellerime, saçlarıma düşen yağmur damlaları acıttı canımı. Kıskandım onları, sinirlendim. Zamanları boldu hepsinin ama benim yoktu yıllarca ihmal ettiğim limandaki anılarımı geri kazanmak için.

Vedalaşmak için mükemmel bir gündü; tozpembe bulutlarla, uçtaki iskeleyle, avuçlarımdaki deniz kabuğunda biriken su damlalarıyla, deniz kabuğumla. Nankördür deniz kabukları aldırmazlar bile bir çocuğun doğum günü hediyesi olmalarına. Tanık olurlar heyecanınıza, gülüşünüze, sevincinize, öfkenize, anılarınıza. Sonra giderler, denizleri geçerler, okyanusları aşarlar ve başkasının hediyesi olmak üzere beklerler günlerce, aylarca, yıllarca. Hep zor işti karar vermek zaten. Kaybolurmuş gibi hissederdin etrafındakiler karar verirken. Bir kendin kalırdın bir de sonucuna varılması gereken mesele. Eski dostlar gibiydik sessizce beklerken, yumuşaktı dokunuşu, ay ışığı gibi. Emin olduğum tek şeydi bu limanda geçmişten kalan. Kırmızı, turuncu, sarı, yeşil, mavi, mordan renk cümbüşü yaptığım, bakkaldan şekerli çiklet aldığım, karanlıktan korktuğum, Kaf Dağı’nı haritalarda aradığım, Anka Kuşunun yuvasının dağın en tepesinde olduğunu bildiğim, Ay Dedeyi bilge bir kişilik sandığım zamandan kalmıştı. Nankördür deniz kabukları benimki dâhil. Nazikçe bıraktığım koyu lacivert denizin sularına gömülürken yavaş yavaş dönmedi arkasına. Çok eskide kalıvermişti o an her şey, asırlar öncesindeydi topacım, yaşlı amca, çığırtkan martı, kedi yavruları, antikacı dükkânı, sokak lambaları. Üçüncü kere geçti kasketli simitçi. Akşamın yorgunluğu sarmış her yanını, adımları dengesiz. Bakmadım saate anlamsız, zaman dengesiz. Devam eder şehrin ruhu akışında umursamazca olayların büyüklüğünü.

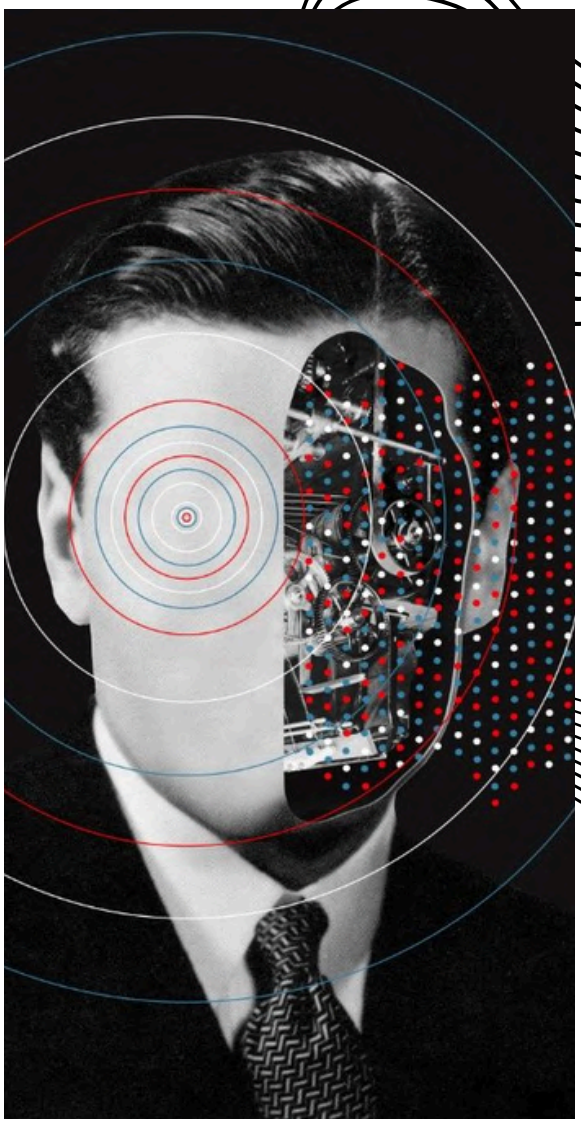
Bir tuhaftı içim huzursuzdum, dengesizdim tıpkı fırtınaya dönüşmekle dönüşmemek arasında kalan kuvvetli poyraz gibi, karşı yakayı kendine bağlayan boğaz köprüsü gibi, tomurcuk halinde duran yasemin gibi. Saatlerdir oturup çocukluğumu seyrettiğim bu banktı belki de beni rahatsız eden.

YAPAY ZEKÂ BİR MUCİZE Mİ YOKSA BİR RÜYA MI?

Yapay Zekâ... Son yıllarda yapay zekâ kavramını duymayan kalmadı sanırım. Günümüzde artık her yere bu kavramı entegre etmeye çalışıyorlar. Peki, yapay zekânın arkasındaki karmaşık işlemler hakkında ne kadar bilgi sahibisiniz? Yapay zekânın geliştirilmesi için harcanan muazzam kaynaklardan ve bu gelişmenin beraberinde getirdiği etik problemlerden haberdar mısınız?

Yapay zekânın insanlığa sağladığı ve sağlayacağı faydalar yadsınamaz. Tıptan eğitime, finansal hizmetlerden ulaşıma kadar birçok alanda hayatımızı kolaylaştırma ve geliştirme potansiyeline sahip. Bunu da yapmaya başladı bile. Fakat bu mucizevi teknolojinin beraberinde getirdiği bazı endişeler de yok değil. Yazımda yer alan kavramları daha iyi anlamanız için öncelikle LLM (Large Language Model/ Geniş Yapay Zeka Dil Modeli) geliştirilirken gerçekleşen bazı süreçlerden sizi sıkmadan bahsetmek istiyorum.

LLM'lerin geliştirilmesi sırasında, büyük veri kümelerinin sinir ağı modeline eğitilmesi gerekir. Bu veriler, kitaplar, maka-eler, web sayfaları ve daha fazlasını içerebilir. İşte burda bir sorunumuz var: Telif hakkı. Kitapları, dergileri, web sayfaları ve gazetelerde yer alan içeriklerin kullanılabilmesi için Telif Hakkı izni alınması gerekiyor.

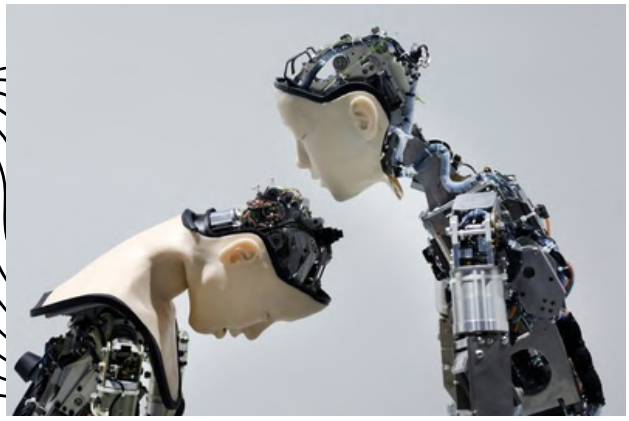
"Gelişmiş yapay zeka insan ırkının sonunu getirebilir."

Stephen Hawking

Örneğin OpenAi şirketinin geliştirdiği “GPT 4 LLM” için kullanılan veri kümesinin boyutu 1 PetaByte (1024 TeraByte) büyüklüğünde. Bu veri kümesini milyarlarca kitap, web sayfası ve dergilerdeki içerikler oluşturuyor. Bu boyut düşünüldüğünde sanırım bütün kaynak-lardan teker teker telif hakkı izni almanın pek kolay olmadığını anlayabiliriz.. İşte bu noktada maalesef ki çoğu geliştirici bu izinleri almıyor/alamıyor ve telif hakkı yasalarını ihlal ediyor. Örneğin geçen aylarda New York Times’ın açtığı bir dava tam da bizim konumuzla ilgili:

“The Times OpenAI ve Microsoft'a Telifli Eserlerin Yapay Zekâ Kullanımı Nedeniyle Dava Açtı. Davada, The New York Times'ın milyonlarca makalesinin, Şimdi onunla rekabet eden sohbet robotlarını eğitmek için kullanıldığı belirtildi.”

İşte bu konuda ileride birçok dava daha göreceğe benziyoruz.

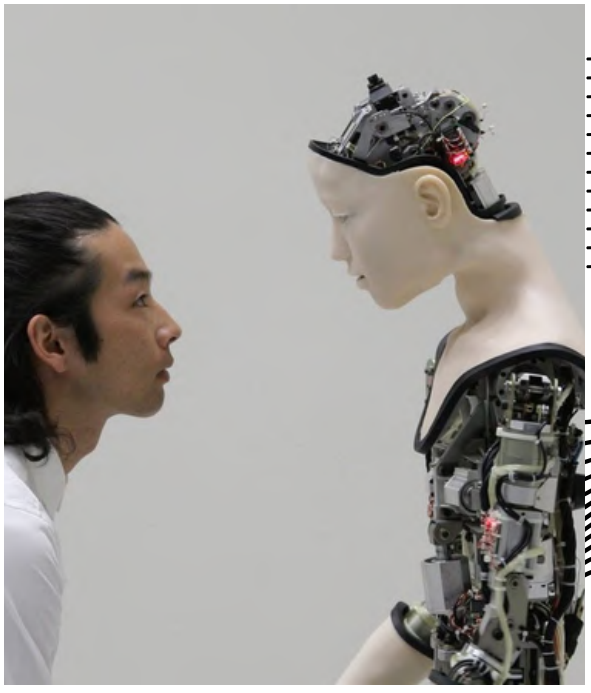
Yapay zekânın etkilediği bir diğer konu da iş imkanları. Sanayi Devrimi’nde olduğu gibi geçmişte bazı iş olanakları sonlanmakta olsa da yeni iş imkanları ortaya çıktı. Fakat yapay zekânın sonlandıracağı iş imkanları maalesef getireceklerinden daha fazla. Bu noktada yapay zekâya uyum sağlayama-yan sektörler tarihe karışacak. Geçen gün-lerde yayınlanan OpenAI'nin GPT4o ver-siyonu ile şimdiden bazı sektörler etkin-lenmeye başladı bile...

Efe Ağlamazlar AFL’26

"Yapay zekâ, insanlık için ya en iyi ya da en kötü şey olacak."

Elon Musk

Sinir ağı modeli eğitilmesi hakkında bahsetmiştim, İşte bu noktada da başka bir probleme rastlıyoruz: Aşırı fazla işlem gücü gereksinimi. Bu gereksinimi gidermek için bir sürü yeni süper bilgisayarlar kuruluyor ve bu bilgisayarların çalışabilmesi için elektrik gerekiyor. Peki günümüzde kullandığımız elektrik ne kadar yenilenebilir şekilde üretilebiliyor? 2023 yılı için dünya ortalamasına baktığımızda %30, ABD için %21, AB için ortalama %23 ki bu rakamlar da gösteriyorki elektrik üretimi için hâlâ daha fosil ve nükleer yakıtlar kullanmaktayız. Bu nedenle yapay zekânın çevreye olan etkisi her geçen gün artmakta.

Rüyaların Ardındaki Gizem

Rüyalar, insanlık tarihi boyunca var olmuş olup insanlığın her dönem ilgisini çekmiştir. Öyle ki eski çağlarda insanlar rüyaların altında yatan ruhsal veya manevi anlamlar olabileceğini düşünmüş böylelikle rüyalar hayal gücümüzü ve inanç sistemimizi şekillendirmeye başlamıştır. Bu bağlamda rüyaların derin anlamları ve sembolizmi insanların hayal gücünü ve yaratıcılığını etkileyerek birçok sanat eserine ilham kaynağı olmuş, bu mistik deneyimler eski çağlardan itibaren sanat, edebiyat ve mitolojinin en gözde konularında biri haline gelmeyi başarmıştır. Eski uygarlıkların mitolojilerinde rüyalar çok önemli bir yer tutmuş, öyle ki insanların tanrılarla iletişim kurmasının bir yolu olarak görülmüştür. Örneğin Antik Yunan mitolojisinde, rüyalarda tanrılar insanlara mesajlar gönderir ve geleceği bildirirlerdi. İskandinav mitolojisinde ise, Odin'in dünyaya hakim olmak için Yggdrasil adlı dünya ağacının köklerinde uyuyarak rüyalar aracılığıyla bilgi aldığına inanılırdı. Eski Mısır'da da rüyalar, firavunların ve kralların kaderlerini belirleyen önemli bir rol oynardı

Rüyalar sadece manevi dünyamızın şekillenmesine yol açmamış aynı zamanda edebi dünyamızı da şekillendirmiştir. Özellikle Romantik dönemde, rüyaların doğası, insan psikolojisi ve metafizik konuları ele alan birçok eser ortaya çıkmıştır. Romantik şairler ve yazarlar, rüyaların gizemli dünyasına duydukları ilgiyi eserlerine yansıtmışlardır. Örneğin, William Blake'in şiirlerinde ve resimlerinde rüyaların sembolizmi derin bir şekilde işlenmiştir. Edgar Allan Poe ve E.T.A. Hoffmann gibi yazarlar da rüyaları karanlık ve gizemli hikayelerinin merkezine yerleştirmişlerdir.

Rüyalar, ressamların ve heykeltıraşların da ilgisini çekmiştir. Salvador Dali gibi sanatçılar, rüyaların sürrealizm akımının temel taşlarından biri olduğuna inanarak eserlerinde rüya sembollerini sıkça kullanmışlardır. Rüyaların soyut ve fantastik doğası, sanatçılara sonsuz bir yaratıcı özgürlük sağlamıştır.

Üzerine bu kadar çok düşünülüp araştırılan bu fenomen, bilimde de kendine yer edinmeyi başarmıştır tabii ki de. Bilim insanları yıllardır rüyaların doğasını anlamaya çalışmışlar ve bu fenomenin nörolojik, psikolojik ve bilişsel açılardan incelenmesi gerektiğini savunmuşlardır.

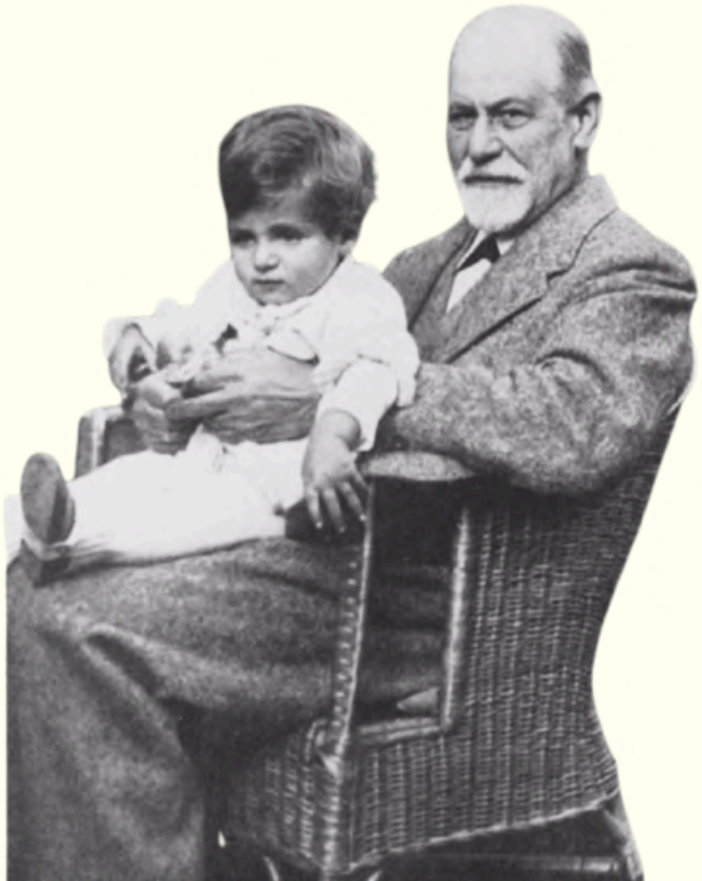
Nörolojik açıdan bakıldığında, rüyaların beyindeki çeşitli nöral ağlar arasındaki etkileşimlerden kaynaklandığı düşünülmektedir. Rapid Eye Movement (REM) uykusu sırasında, beyindeki frontal korteks ile limbik sistem arasında yoğun bir etkileşim gözlenir. Bu süreçte, beynin hafıza ve duygusal işleme ile ilgili bölgeleri aktif hale gelir ve rüya içeriği oluşturulur.

Psikolojik açıdan incelendiğinde ise rüyaların kişinin bilinçaltındaki duygusal ve bilişsel süreçlerin yansıması olduğu düşünülür. Psikolojide, rüyaların çeşitli anlamları ve fonksiyonları üzerine çeşitli teoriler bulunmaktadır. Freud'un rüya yorumu teorisi, rüyaların bilinçaltındaki arzuların sembolik bir ifadesi olduğunu öne sürer. Bu teoriye göre, rüyalar, bastırılmış isteklerin bilinçaltından yüzeye çıkmasıyla oluşur. Jung'un analitik psikoloji yaklaşımı ise rüyaların kolektif bilinçaltıyla bağlantılı olduğunu savunur. Ona göre, rüyalar semboller aracılığıyla insanın içsel dünyasını ve toplumsal etkileşimlerini yansıtır.

Son olarak bilişsel açıdan bakıldığında ise rüyaların bellek işleme ve öğrenme süreçlerine katkıda bulunduğu öne sürülmüştür. Rüyaların, gün içindeki deneyimlerin işlenmesine ve belleğin konsolidasyonuna yardımcı olduğu düşünülür.

Sonuç olarak rüyaların insanlık tarihindeki yeri, eski dönemlerden günümüze kadar değişen ve evrilen bir fenomen olmuştur. Eski çağlardan itibaren, mitolojilerde, sanatta ve edebiyatta rüyaların önemi büyüktü. Ancak, modern bilimin ışığında rüyaların anlamı ve işlevi daha farklı bir perspektiften ele alınmıştır. Bu bağlamda rüyaların eski çağlardan günümüze kadar değişen rolü ve anlamı, insanın bilinçaltını, duygularını ve düşünme süreçlerini anlamak için önemli bir kaynak olmaya devam etmektedir.

Geleneksel mitolojilerden modern bilimsel araştırmalara kadar, rüyaların insanlık deneyimindeki yerini anlamak, insanın iç dünyasını keşfetmek ve daha derin bir anlayışa ulaşmak için önemli bir adımdır. Gelecekteki çalışmalar, rüyaların nörolojik, psikolojik ve bilişsel süreçlerle nasıl ilişkilendirildiğini daha iyi anlamamıza yardımcı olacaktır. Bu bilgi, insanın zihnini ve davranışlarını daha da çözmemize olanak sağlayacaktır.

Tuana Cingöz
AFL’26

MAVİYE CESARET

Ben gerçekte göremedim istediklerimi. Hayal ettiklerimse istediğim nefesi hissettirmiyor. Param da yok ki düşündüğüm önüme düşsün. Acaba o yüzden mi yaşadığım dünyaya bakıp mutlu hissedemiyorum, rüyamdaki alemde yaşadığım mutluluk gibi. Ben de düşündüm ama sadece düşündüm: "Bir insanı alıp götürsem çok farklı, keşfedilmemiş yerlere nasıl olurdu." İşte sadece düşündüm.

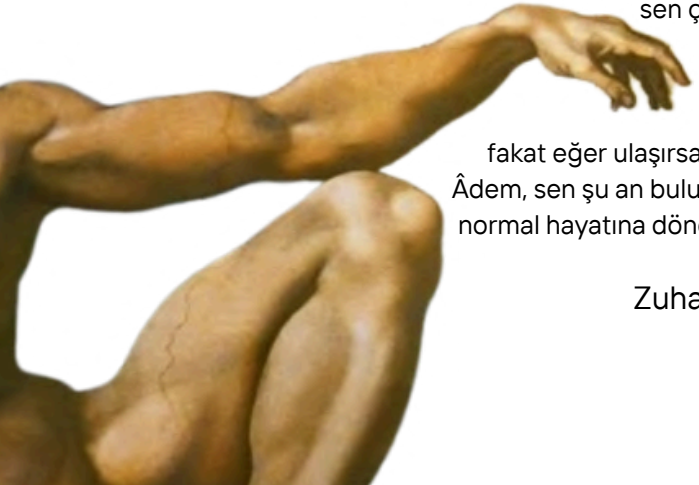
Âdem'di seçtiğim insan. Yanlışlar yapmış bunun arkasında milyarlar bırakmış Âdem. Onu yakalamam için rüyasını takip etmem gerekiyordu çünkü her rüya arkasında rüyayı yaşıyanın izlerini bırakır. Ben Âdem'in rüyasını yakalıycaktım bir sürü rüya arasından. Acaba neye benzerdi Âdem'in rüyası. Aslında Âdem kimdi ki. Günlük hayatında yaşadıklarını biliyordum ama ya düşüncelerinde yaşananlar, bizim tahmin edemediklerimiz nelerdi.

Ben Âdem'in rüyasını arıyordum. Arkasında kocaman bir belirsizlik bırakmış Âdem'in rüyasını. Tüm Rüyalara bakınmaya başladım, renkleri, kokuları, sesleri takip ettim. Sesler geliyordu dört bir yandan, kimisi mutluluk kimisi dehşet çığlıklarıyla. Bazen bir koku geliyordu: Gülü dikenleriyle hissediyordum. Bir Âdem ne yaşardı ki rüyası neye benzesin. Âdem duygularını kimseye anlatamazdı o yüzden onun hayatı farklı alemlerde canlanırdı. Ben de onun hayatını aradım. Kimseye anlatmadığı karanlık yanını, rüya ormanında en koyu rüyada gördüm. Sonunda bulmuştum Âdem'in rüyasını. Tüm bu rüyalar arasında tek bir işim kalmıştı . Âdem'i rüyasından ayırıp rüya olup olmadığını bilemeyeceği, karanlık ama aydınlık, korkunçla karışmış güzelliğe, Mavi'ye götürmek.

Sonunda onun uykusuna girdim çünkü gerçek yaşamla bağlantısının koptuğu tek nokta uykusuydu. O uykusunda gerçek hayatında anlatmadığı karanlığı yaşıyordu ve en koyu izli rüyada kabus görüyordu. Ben inanırdım ki rüyalar insanların yüklerini azaltır oysa gerçek bambaşkaymış. Rüyalar yaşamın korkunç masallarını âdemoğllarına tekrar tekrar gösterirmiş. Ben; kanadı kırılmış, özgürlüğe uçacak ama kanadı koparılmış bu Âdemoğluna hem kol hem kanat oldum, tuttum ve yeni bir yolculuğa çektim onu. Şimdi mutlu olacağı bir yere gidecekti ama mutlu olacağını bilmeyecekti. Ne hissedeceğini bilmiyordu o sırada çünkü hisleri tanımıyordu.

Onu götürdüğüm yer masmaviydi ama bildiğimiz mavilerden değil. Orası ilahi bir mavilik içindeydi. Daha önce getirdiğim Âdemoğullarıyla doluydu. Tabi bu Âdem bilmiyordu buradakileri. O kendinin tek olduğunu sanıyordu. Etrafı gezdirmeye başladım ona. Akıp giden nehirleri, sesinin yankı yaptığı vadileri, herkesin mutlu olduğu huzurlu evleri... Gördüğü her yeni şeyde nutku tutuluyordu. Bu normaldi tabii. Kabustan çıkıp masmavi bir yere gelmek her âdemoğluna yazılmamıştı ki.

Görülebilecek her yeri gezdirmiştim Âdem'e, hayallerinin ötesinde bir gerçekçilik sunmuştum. Artık gitme vakti gelmişti fakat sadece kalbi güzel ve seçili Âdemlere sorduğum bir soruyu ona da sormak icap etmişti. Ona "Gidilecek tek bir yer kaldı. Benimle gelmek ister misin?" dedim. Âdem: "Tabii ki gelmek istiyorum, senin yaşadığın yeri daha iyi tanımak istiyorum" deyince ona son bir soru sordum: "Gideceğimiz yer çok uzakta ve sen çok yorulacaksın, yıllarını bu uğurda harcaman gerekecek. Belki bu yolda sadece ruhun kalacak belki de sadece iraden. Eğer oraya gidersen bir daha kabus görmeyeceksin ama gerçek hayata da bir daha dönemeyeceksin. Tepeye ulaşamayabilirsin fakat eğer ulaşırsan seni sonsuz bir mutluluk bekliyor olacak. Şimdi söyle bakalım Âdem, sen şu an bulunduğun bu alemin gerçek olduğunu algılayamasan ve bir daha normal hayatına dönemesen bile teklifimi hâlâ kabul ediyor musun?"

Zuhal Hatice Çeltikoğlu
AFL'27

Bizim İçin Bir İhtiyaç: Rüya

Rüya nedir diye sorduğumuzda bazılarımız için isteklerdir, bazılarımız için korkulardır bazılarımız içinse gerçek hayattan kaçış yeridir. Bence rüyalar bir ihtiyaçtır. Sesimiz, duygularımız, ve iç dünyamızın yansımasıdır. Hem süreğen bir hastalıktır hem de bu hastalığın tedavisidir. Çok kötü bir gün geçirdiğimizde kötü duygulardan arındığımız, toz pembeliğe döndüğümüz yerdir. Rüyalar umutlardır. Hayal de olsa olacağına inanmaktır, onun için çabalamaktır. Rüyalar uzun bir yoldur hiçbir zaman bitmez, sonu gelmez. Şimdiye kadar okuduklarınızdan "Neden sadece iyi yönle- rinden bahsettin, kabus gördüğümüzde de o durum veya konu hakkındaki düşüncelerimizi kötü yönde etkilemez mi?" diye bir düşünmüşsünüzdür belki. Bana göre bir şey oldu- ğunda önemli olan eksilere değil artılara, bize kattıklarına odaklanmaktır. Çünkü o olanlar olduğu için biz deneyim kazanırız. İste rüyalar da böyledir benim için. Kabuslar gördüğümüzde ne kadar gerçek hayatta olmasa da paralel evrende yaşanmışlıklar vardır. Ve biz bu sayede fikir ediniriz, hayata daha temkinli yaklaşırız. Bu açıdan baktığımızda da kabusların da rüyalar gibi bize katkısı vardır. Mesela kötü bir rüya gördüğünüz sabahı düşünün. O günün gecesi belki uyumak bile istemezsiniz, rüya görmemek için ama o konuyla ilgili gerçek hayatınızda benzer bir şey olduğunda "Ya ben bunu daha önce yaşamıştım sanki, tekrar mı yaşıyorum?" dersiniz. Biraz önce dediğim gibi bence böyle durumlar paralel evrendeki yaşanmışlıklarla bağlantılıdır. Bana göre bu yüzden her kötü rüya ve kabus aslında bir iyi rüyadır. Rüyalar bir ihtiyaçtır.

Emirnaz Sarı AFL'26

ÜÇ KARINCA

Üç karınca tartışırlarmış
Kim ateş hakkında daha çok bilgili diye
Birincisi başlamış anlatmaya
Tamamen eksiklikler ile:
"Ateş sıcaktır, parlaktır, özüyle budur."
Sözü almış ikincisi
Bilmediğini yalanlar ile:
"Ateş yalnızlığı seven ruhtur,
Kendisine dokunanı yakar
Ateş zalim bir sultandır,
Fethetmek ister cihanı"

Üçüncüye sıra gelince:
"Bilmediğimden bahsetmem
Konuşacağım yerinde değilse
Susmaktan vazgeçmem"
Diyerek bitirmiş
Susmaktaki dehası konuşmaktan mahirdir
Üçüncünün bilgeliği diğerlerinden zahirdir
Bilmediğin zaman sükut konuşmaktan tahirdir
Bilinmesi gereken bilmediğini bildirmektir

Murat Karakaya
AFL'27

İLHAM NEREDE?

Şairin biri sıkılmıştır artık, eskisi gibi ilham bulamaz olmuştur. Yeni bir ilham kaynağı, yeni bir tat bulmak için çıkmıştır yola. Dağ görmüş, ova görmüş; çöl gezmiş, orman gezmiş… Ama ne kadar gezmişse de açlığını kapatamamış. Açlığını yani açığını, ilham yetersizliğini… En sonunda bir balıkçıyla karşılaşmış. Kendisi zayıf, işi ise zor ve uzun. Ama nedense bir zevkle, bir ahenkle yapmaktaymış balıkçılığı. Balığı beklerken hiçbir sıkkınlık hissetmeden denizi seyreder, ya da denizi seyredermiş gibi görünüp yansımaları izlermiş. Kim bilir belki uzun uzun rüyalara dalıp, o rüyaların doyasıya tadını çıkarırmış. Belki de o yüzdendir ki yüzünden hiçbir zaman huzur, hiçbir zaman gülümseme kesilmezmiş. Şair de bu balıkçının huzuruna ortak olmak için başlamış onunla konuşmaya, kendini tanıttıktan sonra ise içini dökmeye başlamış:
"Ben ilham arıyorum şiir yazmak için. Onca yer gezdim, ancak hiçbir ilham bulamadım."

Balıkçı cevap vermiş:

"Tüh! Yazık etmişsin kendine, halbuki sizin oralarda da ilham bulmak kolaydır herhalde. Aradığın ilhamsa boşuna gezmişsin onca yeri."

Şair şaşırarak:

"Sen benim nereden geldiğimi…"

Balıkçı:

"Nerede olduğun önemli değil ilhamı bulmak için. İlham kaynakları zaten her yerde."

"Ama anlamadım."

"Sen hiç bekledin mi dinleyerek, tüm dünyayı dinleyerek? Gezdiğin yerlerde dünyayı unutarak, her şeyi unutarak bekledin mi? Yorgunluktan dolayı dinlenmek için değil de sırf dinlemek için bekledin mi hiç? Halbuki ben beklemeye doyamadığım için balıkçılıktan zevk alıyorum."
Balıkçı sonra bir süre sessizce beklemiş. Şair gözlerini kapatmış. Denizin dalga sesleri… Her dalga sonunda hissedebiliyordu kendine çarpan damlacıkları. Martı çığlıkları… Sahil kenarında oynayan çocukların bağırışları. Çocukların başlarında bekleyen ebeveynlerin sohbetleri karmaşık bir musiki olarak duyuluyordu buradan.

Sonra açmış şair gözlerini. Yıllardır içinde yaşadığı dünyadan ikinci kez büyülenmişti. İkinci kez doğmuştu adeta. Gökyüzünde bir ay, akisleri sonsuz… Denize, evlere, ve şairin kendi gözlerine düşüyordu yansıması. Ve yıldızlar, sahilde oynayan çocukları andırıyordu. Her biri cıvıl cıvıl oynuyordu gökyüzünde; ayı çiziyor, yılan çiziyor, okçu çiziyorlardı… Güneş çoktan batmıştı. Ama hâlâ daha battığı yerden bir miktar ışık geliyordu. Elbette bu da denize yansıyordu. Dağa baktı. Dağ bilge, olgun ve huzurluydu. Sanki balıkçı gibi o da gözlemlemiş tüm dünyayı sakince, usulca… Sanki balıkçı beklemeyi o dağdan öğrenmişti. Dağ yamacında ise bir köy, sokak lambaları yıldızlardan ilham almış gibiydi. Köyün küçüklüğü ise ayrı bir tat katıyordu bu manzaraya.

Sonra gözlemlemeye devam etmiş. Balıkçı tüm gün boyunca topladığı balıkları martılara atıyordu. Balıkları atmaya devam ediyorken bile martılar birbirlerinin balıklarını çalıp hırsızlık yapma peşindeydiler, o yüzden atılan diğer balıkları kaçırdıklarını fark etmiyorlardı. Ayağının ucundaki karıncalara baktı, karıncaların hararetle yaptıkları kumdan tepecik bir tanecik dikkatsizlikle, bir kerecik yanlış yere basmakla yıkılıvermişti. (...)

Şairin ağzından şu sözcükler dökülmüş:
“Ne güzel bir şiir!”

Balıkçı:
“Tüm bu seslere, görüntülere anlam katan sensin; ilham senin içinde, ilham kaynakları ise her yerde.”

Şair tüm bu olanların verdiği rahatlıkla evine geri dönmeye karar vermiş. Eve dönüş süresi evden balıkçının olduğu yere gidiş süresinden çok daha uzun sürmüş çünkü bu sefer beklemelere doyamamış şair.

Murat Karakaya
AFL’27

nedir bu rüya?

Günlerden perşembe; akşam olmuş, nasıl bir gün geçirdiniz bilmiyorum belki iyi belki kötü (Gerçi bilenler bilir yerküreye felaketi getiren perşembe gününün güzel geçmesi mümkün değildir ama... - Otostopçunun Galaksi Rehberi). Yorgunsunuz, uykuya dalıyorsunuz. Alarmın sesiyle uyanana kadar farklı dünyalardasınız: uçuyorsunuz, uzaya çıkıyorsunuz ya da çok çalıştığınız o sınava geç kalıyorsunuz. Uyanınca da 'rüyaymış' deyip geçiyorsunuz.

Peki ne bu rüya?

Sinem Çakır
AFL'25

Williams Dement'e göre her gece kısa süreliğine delirme özgürlüğü; Psikiyatri Profesörü Ernest Hartmann'a göre hafızaya yeni bilgi ve tecrübelerin işlenmesini sağlarken uyanık olduğumuzda yaşayacağımız travmaları ve stresi önleyen süreç, "Niçin Uyuruz?"un yazarı Matthew Walker için ise travmaların, duygu patlamalarının çözümlenmesini sağlayan mekanizma. Ama tabi ki tanımı kime sorsanız değişecek bir kavram. Örneğin bir bilim insanı rüyayı en derin uyku seviyesinde(REM) zihinde oluşan birtakım düşünce, hayal ve olguların bileşenlerinden oluşan deneyim olarak tanımlarken; bazı kimseler rüyaların uyanınca hatırlamadıkları garip imgeler olduğunu söyleyecektir. İşte gördüğünüz gibi tanımı kişiden kişiye değişen bir kavram rüya.

Rüyanın ne olduğuna değindik ama önemli bir konu daha var: neden rüya gördüğümüz. Gerçekten neden görüyoruz biz bu rüyaları? Elbette bu konuda da birçok görüş var ama en çok tutulan ve tartışılan görüşler Sigmund Freud ve Carl Jung'un görüşleri. Freud'a ,psikolojinin babasına, göre rüyalar dileklerin gerçekleşmesi, bilinçaltının rahatlamasıdır. Yani arzularınız rüyalarınız aracılığıyla ortaya çıkar. Peki ama saçma rüyalar? Şahsen, hiç şarkı söyleyen elmalar dilediğimi hatırlamıyorum :) Freud bu rüyaları bilincin saptırması, çarpıtılmış istekler olarak tanımlıyor.

Carl Jung'un rüya tanımı ise Freud'unkinden biraz farklı. Jung rüyaları asıl benliğimize açılan kapılar, bilinçaltımızı da bir nevi kimliğimiz olarak görüyor. Buna bağlı olarak da rüyaların bireyin kendine özel olduğunu, evrensel mesajlar içeremeyeceğini söylüyor. Bu şahsi mesajları anlamanın tek yolunun gerçekte kim olduğunu, ne istediğini bilmekten geçtiğine değiniyor. Hatta bir sözü var bu konu ile ilgili: "Bilinçaltınızı gün yüzüne çıkarmadığınız sürece hayatınıza siz yön veremezsiniz ve başınıza gelenlere kader der geçersiniz. "Bu da demektir ki çok büyük bir kesimin gelecekten haber getirdiğine inandığı rüyalar aslında geleceğe şekil veriyor, bilinçaltı istediğini mutlaka alıyor.

Padişah' ı kabuslarından kurtarmak istiyorsunuz. (Hatırlayamayanlar için bölümün adı Padişah'ın Rüyası) Kısaca "lüsid rüya" görmek istiyorsunuz. O zaman ilk yapmanız gereken bir defter edinmek. Uyandığınızda gördüğünüz rüyayı hatırlayabildiğiniz en ayrıntılı haliyle yazacağınız bir düş defteri olacak bu defter. Zamanla rüyalarınızda tekrar eden temalar, simgeler olduğunu fark edeceksiniz ve bunlar bir süre sonra rüyada olup olmadığınızı anlamanıza yardımcı olacak. Pratik yaptıkça - kulağa bir bilimkurgudan fırlamış gibi gelse de - uzmanlaşacak ve rüyalarınızı kontrol edebilir hale geleceksiniz.

Özetlemek gerekirse rüya; tanımı herkesçe farklı yapılan, yüzyıllar boyunca bilim insanları ve psikologlar tarafından incelenmiş, insanların hatta toplumların yaşam biçimini etkileyen, pratikle kontrol edilebilen olgudur.

en güzel rüya

Kaan UZ AFL'22

Kontrol ve güç. İnsanoğlunun bu dünyada attığı ilk adımlardan itibaren ona eşlik eden güçlü arzular bunlar olmuş. Bir insanı insan yapansa bunu elde etme ve kullanma biçimleri. Rüyalarımızı kontrol etme fikri bundandır ki bizi içine alır, özgürlük hissi bizi büyüler. Bir yerlere uçmak, belki de özel güçlere sahip olmak, muhteşem şeyler inşa etmek, yaratmak...

Merak ve yaratıcılık. Bizlere medeniyet denen görkemli şeyi oluşturma imkanı veren özelliklerimiz. Her türlü ihtiyacımız giderilse bile yerimizde duramamamıza neden olan, bizi başka şeylere, bambaşka şeylere iten o güdüler. Zihnimizin derinliklerinden yatan düşünceler, belki de bilinç denen yargıcın mışıl mışıl uyuduğu anlarda yüzeye çıkma fırsatı bulan o saklı düşünceler... Tarih boyunca en büyük beyinlerce harıl harıl düşünülerek bulunamayan birçok fikir uykularında uğramış bu büyük beyinlere, cevap olmuş. Bu cevaplarla aralamışlar başarının ve mutluluğun perdelerini.

Başarı ve Mutluluk. Kendileri kısa, anlamları büyük bu iki kelime. Hep peşinde koştuğumuz o iki kavram. Bunların düşünceleriyle dolan zaman zaman kontrolümüzden kaçmış zihin. Bundandır ki zihnini kontrol eden insan odağını ve enerjisini kontrol edebilir, bunları kontrol edense hayatının dümenindedir. Sonra istediği limanlara demirler, istediği denizlere açılır. Bu denizler belki de önceleri sadece o kişinin hayalinde var olmuş, sonra onun tarafından gerçek kılınmıştır.

Sonuçta dünyamızın bugünkü tüm gerçekleri dünün hayaller denizindeki birer ada değil midir?

Belki de tüm mesele, gücün merakla yaratmasıyla hayallerimizi gerçek kılmaktır. Hint atasözünün dediği gibi "Dünya, rüya içinde rüyadır." ve belki de biz en güzel rüyamızı henüz görmemişizdir.

Rüyalarda Saklı Geçmişler

NİLÜFER DAMLA ESEN AFL'26

Eminim ki hepimiz uyandığımızda o gece gördüğümüz rüyalar hakkında biraz olsun düşünmüşüzdür. Bazılarımız "Sadece bir rüyaydı, önemsiz." diyip geçerken bazılarımız ise rüyaları hakkında kafa yormuş, hatta onları bir yere yazıp aralarında bir ilişki olabilir mi diye bakmıştır. Ben size sadece yeni bir bakış açısı vermek için buradayım.

İlgili olanların araştırıp soruşturup öğrendiği üzere reenkarnasyon gibi bir düşünce var. Ayrıca reenkarnasyon içeren birçok din de bulunmaktadır. Bunlara Budizm ve Hinduizm'i örnek verebiliriz. Reenkarnasyonda insanların önceki hayatlarının olabileceğine inanılıyor. Peki ya, bu gördüğümüz rüyalar bizim önceki hayatlarımızda olan olayları kesik bir film şeridi gibi önümüze sunuyorsa?

Bu konuda herkesin farklı bir fikri var ve benim düşüncelerim ise tamamen teorik. Bazen rüyalarınızda bir olayı yaşadığınızı görürsünüz ve size çok gerçekçi gelir. Sanki gerçekten orada bulunmuşsunuz gibisinizdir. Rüya silik değil nettir. Hatta bazen rüyanızda kendinizi farklı bir bedende, farklı biriymişsiniz gibi görürsünüz. İngiltere'de bir prenses, bir orduda asker veya sakin bir yaşamı olan yazarsınızdır belki de. O sizsinizdir ama etrafınızdaki her şey çok farklıdır.

Bazılarımızın doğuştan gelen yetenekleri vardır. Bazımız resimde bazımız müzikte bazımız ise sporda yeteneklidir. Peki bizim bu doğuştan gelen yeteneklerimiz önceki hayatlarımızda uğraştığımız işlerle veya uğraşmak istediğimiz işlerle ilgili olabilir mi?

Sosyal medyada veya çevrenizde görmüşsünüzdür, daha 2 veya 3 yaşlarında olan çocuklar size bazı anılarını anlatırlar. Aslında o çocuk o anıyı şimdiki hayatında yaşamamıştır. Eğer bir çocuk size "Savaşta üstüme bomba yağdı." gibi bir şey söylerse büyük ihtimalle gülüp geçersiniz, uydurduğunu düşünürsünüz. Peki ya çocuk gerçekten sadece orada bulunanların bilebileceği şeyleri biliyorsa? Bir noktada gerçekten inanmaya başlarsınız ama çok uçuk bir fikir olduğunu düşünüp büyük ihtimalle çocuğu başınızdan savarsınız. O çocuğun şimdiki hayatında 3 yaşındayken bunu yaşaması zaten imkânsızdır. Ama o çocuğun geçmiş hayatının birinde ölüm şekli üstüne bomba yağmasıdır belki de.

Çocuklar çok küçükken bu olayları biraz olsun hatırlayabilirler ama büyüdükçe anılar silikleşir ve unutulur. Büyüdüğümüzde ise eğer ilgili bireylersek biraz olsun kafa yorarız. Bize en iyi yol gösterici ise rüyalarımızdır. Rüyalarımıza bakarız, onları yorumlamaya çalışırız.

Rüyalarımızın da en iyi yorumcuları zaten bizizdir. Önemli olan o rüyayı kendimize uyarlayıp, kendimizle alakalı cevapları arayıp bulmaya çalışmaktır. Rüyalarınız size önceki hayatlarınızdaki travmaları gösterebilir, önceki hayatlarınızdaki yaşam şekillerinizi gösterebilir, size atalarınızdan kalmış özellikleri hatta belki de nasıl öldüğünüzü bile gösterebilir. Önemli olan o rüyaları görebilmek, onları önemseyebilmektir.

Belki de aramızdan biri eski bir ülke kurucusudur, cesur bir savaşçıdır, ünlü bir sanatçıdır veya topluma büyük faydası dokunmuş bir bilim insanıdır. Öğrenmenin tek yolu, inanın ve görmeye çalışın.

Peki ya siz önceki hayatlarınızda nasıl birer insandınız?

PSİKOLOG

Gökyüzü iç karartıcı bir gri ile kaplıydı. O kadar ki sanki güneş doğmak istememişti, kendini gri bulutların arkasına kasten gizlemişti. Öğle saati ve yemek molası olmasına rağmen sokaklarda tek tük insanlar vardı, bu insanlar da çevreleri ile ilgileniyorlar gibi durmuyorlardı. Kimisi telefonuna bakıyor, kimisi ise boş gözlerle çevresini süzüyordu. Sadece bakmak için bakan, görme amacı olmayan gözlerle.

Bir apartman dairesinin zemin katında kısmen geniş denilebilecek bir lobide 3 kişi bekliyordu. Sanki varoluşlarından beri o lobide o şekilde duruyorlardı. Lobiye nasıl, nereden geldiklerinin hatta neyi beklediklerinin bilincinde değillerdi sanki. Tek tük ışık alan pencerenin yanındaki sandalyede yirmili yaşlarının başlarında bir genç kitap okuyordu. Kendini öylesine kaptırmıştı ki o an biri "Camdan atlamam gerek elini çeker misin? "dese ikiletmeden denileni yapacaktı. Koridorun giriş kapısının yanında elleri paltosunun ceplerinde dikelmekte olan gizemli bir kadın duruyordu. Paltosu onu dış dünyadan soyutlayan bir bariyermiş gibi paltosunun arkasına sığınmıştı, onu tehdit eden ve haberi olmadan ona zarar verecek bir şeyden kaçmaya hazır gibi tetikte ama bir o kadar da sakin ve umursamaz bir yüz ifadesi ile lobideki büyük tahta kapıyı süzüyordu. Gözleri kapının yanındaki yazıya kaydı. Büyük ve el yazısına yakın, parlak bir fontta "PSİKOLOG" yazısı; okuyan kişinin içinde güven duygusu yaratacak şekilde beyaz zemini üzerine siyah renk ile yazılmıştı. Doğru ya bugün psikolog randevusu vardı. Geçen hafta yatağından kan ter içinde uyanmıştı. Çok sık kâbus görmezdi aslında ama bu bir haftalık zamanda aynı rüyanın farklı çeşitlerini her gece görmeye başlamıştı. Rüyası çocukluğunda bir arkadaşı ile oyun oynarken başlıyordu. Birlikte uçurtma uçururlarken uçurtmaları bir elma ağacına takılıyordu. Geri almak için ağaca çıkan kız tam uçurtmayı alacakken dengesini kaybedip ağacın kenarında yer alan kaldırıma düşüp kafasını çarpıyordu. Sadece hatırlamak bile tüylerini diken diken etmişti. Saatini kontrol etti, bire çeyrek vardı. 15 dakika sonra seansı başlıyordu.

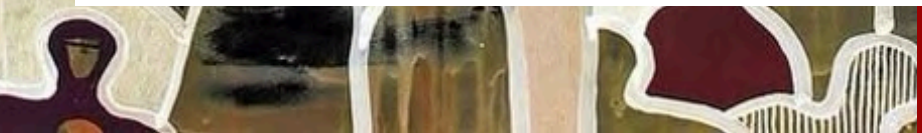
O esnada ortamdaki monotonluğu bozan şey bastonlu, orta yaşlı adamın bastonunu düşürmesi oldu. Baston kullanacak kadar yaşlı durmuyordu ama dikkatli bakıldığında sağ ayağının protez olduğu göze çarpıyordu. Giydiği kumaş pantolonun altında ayakkabısı ile kalan ufacık boşlukta parıldayan sarı renk, ayağının sahte olduğunu ele veriyordu. Pencere kenarında oturan genç, sanki dünya dursa da kitabı elinden bırakmayacak gibi bir halde iken kendisinden hiç beklenmeyecek bir hızda ve gayet kibar bir şekilde bastonu yerden kaptı, sahibine teslim etti. Sönük ama minnettarlığı belli eden bir teşekkürden sonra yerine geçip kitabına devam edecekken yaşlı adam cebinden bir elma şekeri çıkartıp "Buyur genç adam, kibarlığın için." diyerek gence uzattı. Çekinerek de olsa şekeri alan genç teşekkür etti. İkili sanki yıllardan beri ilk defa bir insanla konuşur gibi heyecanlanmışlardı. Yaşlı adam, gence yanındaki sandalyeyi göstererek "Neden oturmuyorsun? "diye sordu. Genç düşündü. Neden oturmalıydı ki? Bunun üzerine fazla kafa yormak yerine az önce deneyimlediği tatlı heyecanın devamını istedi ve oturdu. İkili tatlı bir sohbete başlamışlardı. Gencin okuduğu kitaptan, o günün siyasetinden, gündeminden, gelecek haftanın hava durumundan konuştular. Her bir cümle kendinden sonra gelecek için yer hazırlıyor ve sohbet tatlı bir tempoda devam ediyordu. Derken konu neden burada olduklarına geldi. Yaşlı adam, gence sorduğu zaman "1 haftadır düzenli kâbuslar görüyorum. Uykumun ortasında uyanıp tekrar da uykuya dalamıyorum." şeklinde açıkladı. Yaşlı adam şaşkın gözlerle dinleyip ekledi "Biliyor musun ben de rüyalarımda bir araba kazası yapıyorum ve tam çarpışma anında uyanıyorum öyle ki artık iş yerinde uyuyakalmaya başladım. Bu noktada kızın da ilgisi konuşmaya kaydı ve gelip "Ben de

benzer şekilde kâbuslar görüyorum, bu tuhaf, çok tuhaf…” dedi ve konuşmaya başladılar. Genç, rüyasında çocukken top oynuyor ve bir anda topu yola kaçıyor ve topu almaya giderken bir araç ile çarpışma anında rüyası son buluyordu. Yaşlı adam ise aracı ile giderken bir ağaca çapıyor ve tam çarpışma anında uyanıyordu. Son olarak kız ağaçtan düşecek iken uyanıyordu. Bu kadar tesadüf çok saçmaydı. Birbirlerine bu kadar benzer rüyalar gören insanların aynı sebepten ötürü aynı saatte, aynı psikoloğa gelmesinin ihtimali neydi ki? Derken genç çocuk, yaşlı adamın yüzüne dikkatlice baktı. Sanki bu simayı daha önce görmüştü ama nasıl olabilirdi ki? Kaç saattir bu lobiledelerdi ve nerden baksan 15 dakikadır sohbet ediyorlardı. Bir anda kafasında bir şimşek çaktı ve içini bir panik kapladı. Kalbi sıkışarak dedi ki “S-sen b-beni ezecek adamdın o-o gün yolda y-yolda “derken dilinin hareket etme gücü elinden alınmış gibi susmak zorunda kaldı. Ne söylemek istiyorsa artık söyleyebilecek halde değildi. Bedeni izin vermiyordu. Kalbine hızla pompalanan kan zihnini karıştırmış ve konuşma yetisini elinden almıştı. Bu esnada yaşlı adamın protez bacağını sanki gerçekmiş gibi bir ağrı kapladı. Doğru ya kendini bildi bileli baston ile gezerdi. Durdu, kendini zorlayarak protez bacağını ne zaman taktığını düşündü. Ne olmuştu da bacağını kaybetmişti? Cevap bulamıyordu. Zihninin derinliklerinde bir şey onun bu bilgiye ulaşmasına izin vermiyordu ve düşünmek istediği şeyi düşünmesini engelliyordu. Derken gözü yanındaki paltolu kadına takıldı. Yüzünü gördüğünde ise yaşlı bedeni bir anda heyecan ve korku ile doldu “Sen evet sen! Ben çok çok özür dilerim farkında değildim ağaçta olduğunu görmemiştim. Görmedim! “. Kadın anlamlandıramadığı bu hareketler karşısında şaşırdı. Ne diyordu bu yaşlı adam? Onu tanımıyordu ki! Adamın yaşlı gözlerine baktığı zaman kafasının arkası kaşınmaya başladı. Paltosunun yakası ile örtmüş olduğu boynunu başının arkasını kaşımak için açtı ve eline garip bir yara denk geldi. İlginçti, niye başının arkasında bir yara vardı ki? Derken son şimşek onun da beyninde çaktı. Saat bir olmuştu. Büyük tahta kapılar açılınca içeriden tanıdık, rahatlatıcı bir ses yükseldi. “Evet, sıradan almaya başlayabilirim. Zeynep Hanım gelin lütfen!”. Doğru ya bu kişileri nerden tanıdığını bulmuştu. O gün, kazayı geçirdiği o gün... Yanında duran adam, onun ağaçtan düşmesine sebep olan aracın şoförüydü. Karşısındaki genç delikanlı ise eski karşı komşusu. Nasıl olmuştu da tanımamışlardı birbirlerini. Derken büyük kapıdan önlüklü iki kişi gelip kadına eşlik ettiler. Neden bilmiyordu ama gitmemesi gerektiğini hissediyordu. Bir şeyler o kapıdan girdikten sonra aynı olmayacaktı. Olmamıştı! Göz açıp kapayana kadar alıkoyulduğunu ve sürüklendiğini fark etmemişti bile. Genç çocuk okuduğu kitabı silah olarak kullanıp karşı koymaya çalışıyor, yaşlı adamsa geride bıraktığı bastonunu almaya gayret ediyordu ama nafile. Üçlü odaya sürüklendi ve büyük tahta kapılar ardından kapandı.

Zeynep gözlerini rahat ve mutlu bir şekilde yatağında açtı. Sanki yıllardır bu kadar güzel uyumamıştı. İlginçtir ki kolları biraz ağrıyordu, muhtemelen fazla çalıştığı içindi. Duşunu aldı, kahvaltısını yaptı ve yıllardır yaptığı gibi paltosunun yakasını yukarı kıvırıp evden çıktı.

Nuri İmir AFL’25

ONLAR DA GÖRÜYORLAR:

HAYVANLARDA RÜYA DENEYİMLERİ

EREN ŞAHİN *AFL'23*

"Uyku süresince ortaya çıkan bilişsel ya da zihinsel deneyimler bütünü." Rüyanın teknik olarak tanımlanması istendiğinde, yapılacak olan açıklamalar elbet bir şekilde bu anlama gelecektir. Genellikle bilimsel çalışmalara bu minvalde teknik tanımlamalar ile başlanır, bu sefer edebi bir dil ile yapılsın yazının başlangıcı:

"Ezeli varlığa candan vurulan âşıklar,
Ses alır tâ ötesinden ebedî dünyânın.
Yerin altında devam etmesidir bence ölüm
Yerin üstünde görüp geçtiğimiz rüyanın."
(Çamlıbel, 1981: 235)

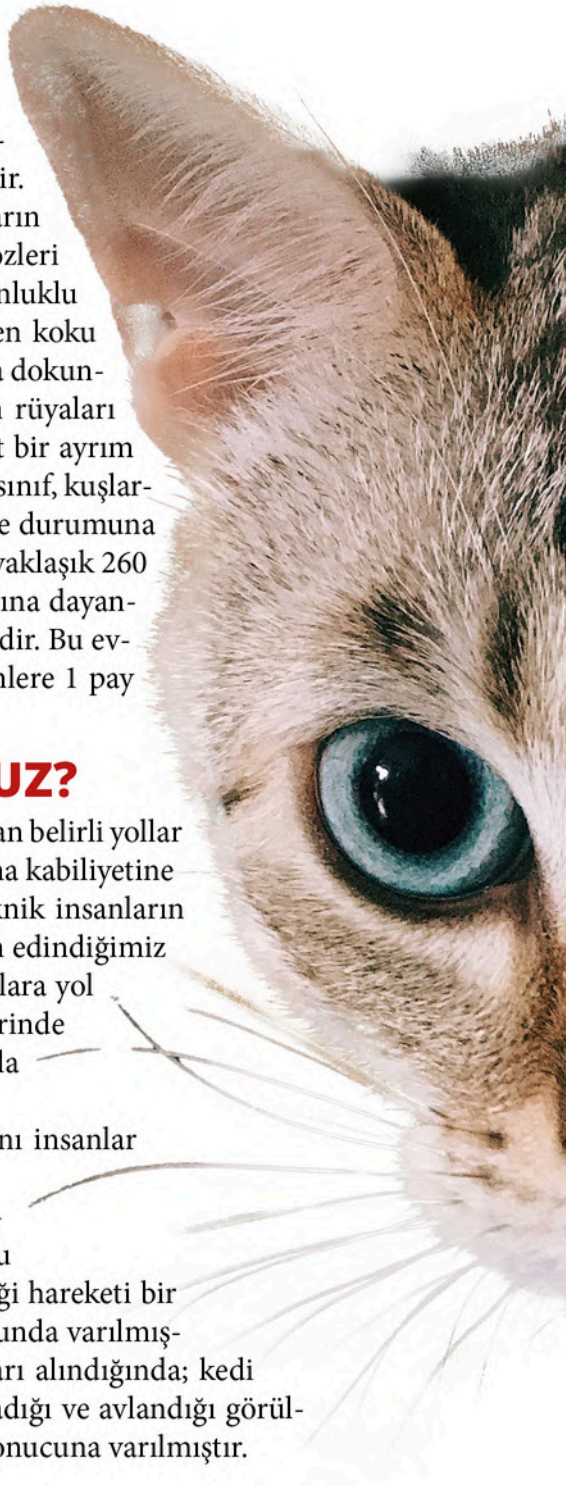
Rüya üzerine insanlar -pek doğaldır ki- hem bilim hem sanat sahnesinde çeşitli yorumlamalarda bulunmuşlardır. Kimi zaman duvarlardaki tablolara, dillerdeki şarkılara yansımıştır; kimi zaman ise dünyaca ünlü ödüllere layık görülmüş makalelere dökülen cümlelere. Ne yazık ki pek azları düşünmüştür beşerî olmayanları. Yanı başınızdaki koltuğunuzda mırıldayarak öğle uykusunu sürdüren kediniz şu an muhtemelen rüyasında Jerry'i yakaladığını görüyor. Sahi, gerçekten de görüyor mu?

Siz günlük hayatınızda fark etmeseniz de dünya ekosisteminin önemli bir parçasını oluşturan hayvanların tamamı, ihtiyacı olsa da olmasa da uyuma eylemini gerçekleştirirler. Uyku, sizin de içerisine dahil olduğunuz memeliler için bir dinlenme ve yorgunluk giderme aracı olsa da diğer bazı hayvan türleri için saklanmak amaçlı bir davranış da olabilir. Rüya görmek kavramından bahsettiğimizde ise durum ne yazık ki tüm hayvanlara genellenemez.

REM UYKUSU VE KİMLER RÜYA GÖRÜR?

Eğer rüya gören hayvanlar varsa, onların hangi sınıflarda bulunduğunu öğrenmek için öncelikli olarak üzerinden geçmemiz bir diğer kavram ise REM uykusudur. REM uykusu, uzun hâliyle Rapid Eye Movement, basitçe derin uyku evresi olarak genellenen uykunun bir evresidir ve insanlar REM evrelerinin %80'inde rüya görme eğilimindedir.

Non-REM yani REM olmayan uyku evresi ise uykunun kıyasla daha hafif geçen kısmıdır ve rüya görme eğilimi bu evrede %50'ye kadar düşer. Uykuyu bu kadar net olarak ikiye ayırabildiğimiz sınıf, memeliler sınıfıdır ve rahatlıkla memelilerin rüya görme yetisine sahip olduğu belirtilebilir ancak rüya kavramının nasıl tanımlandığına tekrar dikkat edilmelidir. Çünkü rüya adı verilen görünün tanımı, hayvanın sahip olduğu duyuların kullanılma sıklığı ve gücüne bağlı olarak değişebilir. İnsanlar, özellikle gözleri ile görme yetisini baskın biçimde kullandığı için rüyalarını görsel yoğunluklu olarak görür ve koku duyusunu minimize ettiği için rüyalarında nadiren koku anımsar. Örneğin fareler ise görüş duyularına kıyasla bıyıkları aracılığıyla dokunma ve özellikle koku alma duyularını etkin bir biçimde kullandığı için rüyaları koku alma ve dokunma üzerinedir. Memelilerin haricinde, bu kadar net bir ayrım yapılmadığı hâlde REM ve non-REM uyku düzenine sahip olan bir diğer sınıf, kuşlardır. Sürüngenlerin belli türlerinde de yine belirgin olmasa da rüya görme durumuna rastlanılabilmektedir. Farklı sınıflarda rüyanın görülebilmesinin sebebi, yaklaşık 260 milyon yıl önce yaşamış memeli, kuş ve sürüngen sınıflarının ortak atasına dayandırılmaktadır ve ilk rüya görüsünün de o zaman başladığı düşünülmektedir. Bu evrimsel mirastan memelilere metaforik olarak 10 pay düşerken sürüngenlere 1 pay düşmesinin elbette birçok sebebi olabilir ve tartışılabilir.

RÜYA GÖRDÜKLERİNİ NASIL ANLIYORUZ?

Bahsi geçen türlerin bu rüyaları gördüklerini söyleyebilmek için başvurulan belirli yollar bulunuyor, çünkü ne yazık ki kendileri bizlere gördükleri rüyaları anlatma kabiliyetine sahip değiller. Bu yollardan ilki nöral bağlantılar olarak geçiyor, bu teknik insanların rüyalarını hayatlarıyla ilişkilendirmek için kullanılan bir yol. İnsanlardan edindiğimiz bilgi ile, gördükleri rüyaların beyinlerindeki nöronlarında nasıl farklılıklara yol açtığını tespit edebiliyoruz. Aynı farklılıkları diğer memelilerin beyinlerinde tespit edebilirsek, gördükleri rüyaları hayatlarında yaşadıkları durumlarla ilişkilendirebilir ve kabataslak bir çerçeve çizebiliriz.
Anlamamızı sağlayan bir diğer durum ise tekrar etme ve öğrenme. Aynı insanlar gibi, memeliler de günlük hayatlarında belirli hareketleri rutin hâle getirmiş durumdalar. Örneğin bir kedinin her gün düzenli avlanması, nöral ağlarında belirli bir desenin oluşmasını sağlar ve uyuduğunda bu nöral ağları tekrarlar. Farklı deneyimleri de işin içine ekleyerek öğrendiği hareketi bir anlamda rüyasında yeniden yaşar. Bu durumun farkına bir deney sonucunda varılmıştır. Bahsi geçen deneyde, bir beyin bölümü olan ponsun belirli kısımları alındığında; kedi uyku hâlindeyken sanki uyanıkmış gibi saldırıya hazır bir biçimde zıpladığı ve avlandığı görülmüştür. Bu sayede tekrar etme ve öğrenme durumunun geçerli olduğu sonucuna varılmıştır.

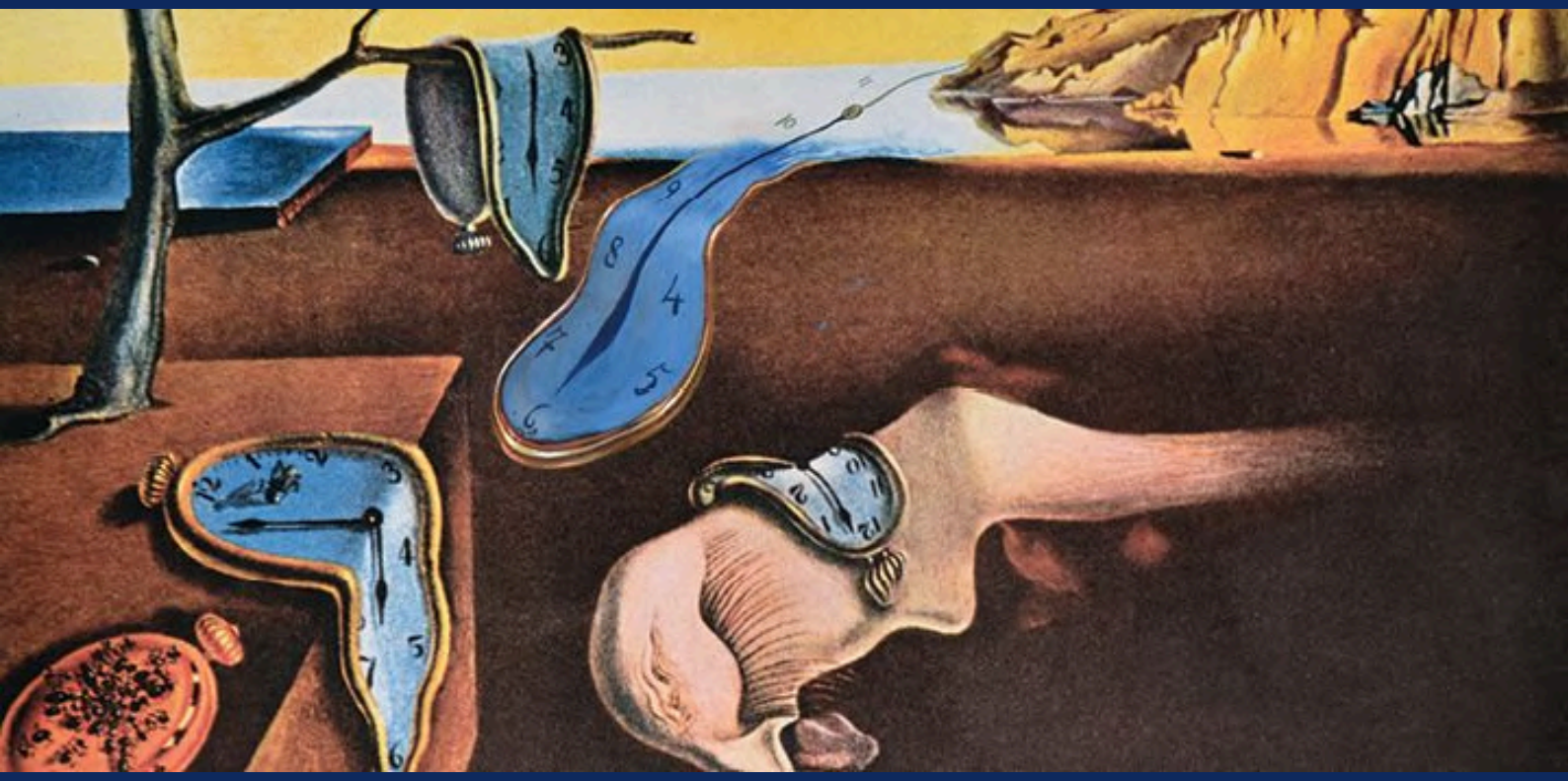
Bilim insanları tartışmalı konularda kolaylıkla ikiye ayrılabilirler ve hayvanların duygusal kabiliyete sahip olup olmadıkları da bir tartışma konusu. Hâlihazırda çok yeni araştırmalar sonucunda ortaya çıkan insan harici hayvanlarda rüya görebilme yetisinin duygusal bir kabiliyeti ya da özbilinci beraberinde getirmesi gerektiği savunulabilir. Bu bağlamda yapılan çalışmalar, yakın bir gelecekte hayvanlara ve özellikle memeli sınıfına olan bakış açımızı -belki de onların bize olan bakış açısına dair bakış açımızı- sonsuza dek değiştirecek keşiflere öncü olabilir.

"Çekilen son dalganın eteğinden
O masal mağarası açılır birden,
Yarım aydınlıkta tutuşur, parlar
Uyku sularında yüzen balıklar."
(Tanpınar, 1976: 50)

Sürrealizm

Zeynep Doğan AFL'26

"Sürrealistler, gerçekliği sorgularken bilinçaltının derinliklerine inmeyi ve rüyaların dünyasını keşfetmeyi hedeflediler."

Sürrealizm, gerçekliği sorgulayan, hayal gücünü ve bilinçaltını keşfeden bir sanat ve düşünce akımıdır. Gerçekliği sorgulayarak hayal gücüyle birleştiren bu akım, 20. yüzyılın başında Dadaizm'den yayılmış, Fransız yazar André Breton tarafından başlatılmıştır. Sürrealizm, rüyaların ve bilinçaltının dünyasını keşfetmeyi ve gerçekliği farklı bir perspektiften ele almamızı sağlar. Bu akım, mantığı ve geleneksel normları reddederken, tuhaf ve şaşırtıcı imgelerle dolu eserler üretir.

Sürrealizmin Dadaizm'den yayılması, 20. yüzyıl sanat dünyasında önemli bir dönüşümü temsil eder. Dadaizm, I. Dünya Savaşı'nın ardından ortaya çıkan radikal bir harekettir. Bu hareket geleneksel sanat ve toplum normlarını reddederken; rastgelelik, tesadüf ve ironi gibi kavramlara dayalı eserler üretmekteydi. Dadaistler, genellikle şok edici ve isyankar eserler yaratıp, mevcut düzeni sorgulamak adına sanatın geleneksel sınırlarını zorladılar. Sürrealizm ise, Dadaizm'in etkisi altında doğduktan sonra daha derin bir yolculuğa çıktı. Sürrealistler, gerçekliği sorgularken bilinçaltının derinliklerine inmeyi ve rüyaların dünyasını keşfetmeyi hedeflediler. Bu akımın önde gelen figürleri arasında André Breton, Salvador Dalí, Joan Miró ve Max Ernst gibi isimler bulunmaktadır. Sürrealizm, geleneksel mantığı ve estetik anlayışı reddederken, tuhaf ve şaşırtıcı imgelerle dolu eserler üretir. Sürrealizmin Dadaizm'den ayrışması, André Breton'un 1924'te "Sürrealizm Manifestosu"nu yayınlamasıyla gerçekleşti. Bu manifesto, sürrealizmin temel prensiplerini ve hedeflerini belirledi ve akımın bağımsızlığını vurguladı.

Madem sürrealizmin yayılışından bahsettik, biraz da alt başlıklarına girelim!

Sürrealizmin alt başlıklarından biri olan "hiper gerçekçilik", gerçeklikle alakalı beklentileri altüst eden ve nesneleri canlı detaylarla resmeden bir sanat akımıdır. Bu akım, nesnelerdeki detaylara odaklanarak gerçeklik hissini güçlendirirken, aynı zamanda illüzyon ve 3 boyutluluk gibi öğeleri kullanarak bir rüya atmosferi yaratır.

Önde gelen hiper gerçekçilik sanatçıları arasında Salvador Dalí, Yves Tanguy ve René Magritte gibi isimler bulunur. Bu sanatçılar, gerçekliği sorgularken renkleri de doygun ve etkileyici bir şekilde kullanmışlardır. Dali'nin tablolarında sıkça gördüğümüz canlı renkler ve Tanguy'nin tek renkli kompozisyonları, hiper gerçekçilik akımının karakteristik özelliklerindendir.

Joan Miró ve Max Ernst gibi birçok sürrealist sanatçı, bilinçaltına ulaşmanın bir yolu olarak otomatizme veya otomatik yazıya büyük ölçüde güvendiler. Bu sanatçılar, genellikle hoş karşılanmayan ve sıklıkla tuhaf olarak adlandırılan görüntüler yaratmak için kolaj, karalama, frotajve grataj gibi çeşitli teknikleri kullandılar. Bu teknikler, bilinçaltının derinliklerinden gelen imgeleri ve düşünceleri ifade etmek için bir araç olarak hizmet etti. Otomatik yazı ve diğer otomatizm teknikleri, sanatçılara düşüncelerini bilinçli kontrol olmaksızın kağıda dökmelerine olanak tanıdı, böylece yaratıcı süreci rasyonel düşünme ve mantığın ötesine taşıdı.

Miró'nun renkli ve geometrik şekillerle dolu tabloları ile Ernst'ın deneysel ve hayal gücünü kullanan çalışmaları, sürrealizmin özünü ve çeşitliliğini yansıtır.

Bu sanatçılar, geleneksel sanat tekniklerini sorgulayarak ve yeni ve yenilikçi yaklaşımlar geliştirerek sürrealizmin evrensel etkisini artırdılar.

Günümüzde sürrealizm, sanat dünyasında hala canlı ve etkili bir rol oynamaktadır. Çağdaş sanatçılar, sürrealist teknikleri ve temaları kullanarak eserler üretmeye devam etmektedir. Sürrealizmin özgün yaklaşımı, bilinçaltının derinliklerine inme ve gerçekliği farklı bir perspektiften ele alma fırsatı sunmasıyla beraber sanatın sınırlarını genişletmeye devam etmektedir. Ayrıca, sürrealist imgeler ve semboller, popüler kültürde de sıklıkla kullanılmasının yanı sıra izleyicileri etkilemektedir, bu da sürrealizmin günümüzde hala ilgi gören ve etkili bir sanat akımı olduğunu apaçık göstermektedir.

"The Son of Man" René Magritte

"Reply to Red" Yves Tanguey

"The Elephant Celebes" Max Ernst

"The Harlequin's Carnival" Joan Miró

CAN SIKINTISI

Zili çaldı. Kapıyı kimse açmadı. Demek ki evde kimse yoktu. Çantasının ön cebini karıştırdı. Biraz uğraştıktan sonra anahtarlığını çıkardı. Birkaç denemeden sonra doğru anahtarı bulup kapıyı açtı. İçeri girdi. Ev sessizdi. Evin sessiz olması canını sıktı. Sessizliği sevmezdi. Sessizlik ona hep mutsuzluğu, kimsesizliği, yalnızlığı hatırlatırdı. Çantasını odasına gelişigüzel fırlattı. Karnı acıkmıştı. Bir şeyler hazırlayıp yemeye üşendi. Kiler dolabından hazır bir şeyler atıştırdı. Annesi evde olsa buna asla izin vermezdi. Bunu düşününce biraz tebessüm etti. Kimse olmayınca her şeyi yapabilecek olması, istediğini yiyebilecek olması düşüncesi hoş geldi. Belli bir süre de olsa tüm ev ona aitti. Fakat niye olduğunu anlamasa da canı çok sıkkındı. Yapacak bir şey bulamıyordu. Bulsa da içinden yapası gelmiyordu. Yalnızlık hoş bir şey değil, diye düşündü. Yalnızlığı düşününce canı iyice sıkıldı.

Fransız balkonunun yanındaki koltuğa oturdu. Pencereden dışarıya baktı. Gözleri ile etrafa bakarken çöpün kenarındaki kedi, gözüne takıldı. Sıcaktan bunalmış olduğunu düşündüğü kedi, çöp kutusunun etrafında aheste aheste dolanıyordu. Sanki hiçbir şey yapası yok tembel tembel dolanıyor, diye aklından geçirdi. Birden kendi durumunun da aynı olduğu aklına geldi, güldü. Kedi, çöpün içine atladı. Biraz karıştırdı. Karnını doyurdu. Dili ile patilerini yaladı. Kendince kişisel temizliğini yaptı diye düşündü. Çöpün yanına sıcaktan bunalan hayvanların içmesi için duyarlı kişilerce konmuş su kabından su içti. Ağacın gölgesine geldi. Karnı doydu, suyunu da içti. Sırada gölgede keyif çatmak vardı.

Aklına yemekten sonra her zaman dedesinin söylediği söz geldi: “Karnın doyunca ya yan gelip yatacaksın ya da kırk adım atacaksın.” Dedesi ile geçirdiği günler aklından geçti. Beraber geçirdikleri günleri düşündü. Biraz neşelendi. Şen insandı dedesi. Severdi dedesini. Birden aklına öldüğü gün geldi. Üzüldü, canı daha çok sıkıldı. Dedesinin ölümünden sonra ölüm düşüncesi ona çok soğuk gelirdi. Mutsuzluk, can sıkıntısı getirirdi.

Zeynep Cankaya
AFL'26

Aklına Ahmet Haşim'in "Merdiven" şiiri geldi. "Ağır, ağır çıkacaksın bu merdivenlerden" diye başlamıştı şair. Dedesi ağır ağır ve birer birer çıkmıştı bu hayat merdiveninden ve sonuna gelmişti. Ağır ağır çıkarken merdivenin sonuna yaklaştıkça hayatı ve hareketleri de ağırlaşmıştı. Acaba bu durum şairin de aklına gelmiş miydi, diye düşündü. Kendisi de bu merdivenden çıkıyordu. Elbet bir gün son basamağa geleceğini düşündü. Belki de merdivenin son basamağına gelmeden, "Yaş Otuz Beş"te bitecek düşüncesi geçti. Aslında böyle "hayatın sonu, ölüm, can sıkıntısı, yalnızlık" gibi temaları işleyen şiirlere yer verilmeli mi ders kitaplarında diye düşündü. Gençlere neşeli, hayat dolu şiirler okutulmadıydı. Ama ona sormuyorlardı. Aman, niye bunları düşünüyorum, dedi. Tekrar kediye baktı. Kedi, dedesinin yemekten sonra söylediği sözün birincisini seçti. Belki de insan olmadığı için kırk adım atmak ona bir şey ifade etmiyordu. Acaba şimdi ne düşünüyordu. Öncelikle düşünüp düşünemediğini düşündü. Kedinin ağaç gölgesinde yatması, esnemesi çok hoşuna gitti. İçinden bir kedi olmak istediğini düşündü. Kedi olarak neler yapabilirdi? Can sıkıntısı olmazdı büyük bir ihtimalle. İstediği yere giderdi. Ödev, okul, görev, sorumluluk... hiçbir bağlayıcılıkları olmazdı. Karnı acıktığında çöp karıştırıp karnını doyururdu. Sonra bir gölge... İkircikli düşüncelere daldı. Kışın ne yapacaktı soğukta. Galiba yine en iyisi insan olmaktı. Mümkün olsa yerine göre insan yerine göre kedi olabilseydim daha iyi olurdu diye düşündü. Alakasız olarak sanki annesinin sesini duydu. Bu imkânsızdı. Evde kimse yoktu. "Kızım hadi artık yerine yat." diyordu sanki annesi. Ses gerçek miydi yoksa metafiziksel mi? Buna karar veremedi. Her ihtimale karşı "Peki anneciğim." dedi. Düşünceler arasında gidip gelirken zil çaldı. Birden ikildi. Pencereden uzaklaştı. Kapıya doğru gitti. Kapıyı açtı.

DÜNYAYI DEĞİŞTİREN RÜYALAR

Rüya biyolojik olarak aslında uykun genel karakteristik özelliklerindendir ve REM evreleriyle ilişkili işitsel ve görsel, işitsel ve algısal duygulardır. Rüyaların içeriği hayal gücümüze bağlıdır. Bu nedenle rüyamızda uçan filler görebiliriz. Rüyalar tarih boyunca bir çok olayın gerçekleşmesine neden olmuştur. Bu olaylar dünyayı kısa ve uzun vadede etkilemiştir. Gelin sizinle beraber dünyayı değiştiren rüyalara bir göz gezdirelim:

Tarihin en büyük figürlerinden biri olan Büyük İskender bir gece rüyasında kalkanının üstünde oturan birisini görür. Kendi rüya yorumlayıcısına rüyayı yorumlatır. Rüya yorumcusu bu rüyayı Tyros adlı şehrin fethedileceği şeklinde yorumlar. Bunun üzerine İskender bir kuşatma hazırlar ve o güne kadar istila edilememiş olan kenti fetheder.

Bir başka önemli figür olan Adolf Hitler 1. Dünya Savaşı sırasında 1917 yılında tabur askerle beraber uyurken rüyasında elinin yüzünün toprak içinde olduğunu görür. Uyanan Adolf dışarı hava almaya çıkar. Çıktığı bina birkaç saniye içinde isabet alır ve patlar. İçindekiler ölür.

Tek bir rüya sadece bir kişinin değil bütün insanlığın uykusunu kaçırır.

Kimilerine göre tarihin en önemli bilim insanı olan Alber Einstein da Görelilik Kuramı'nı gençliğinde gördüğü bir rüyadan esinlenerek bulur. Einstein'ın rüyası şöyle:" Geceleyin arkadaşlarımla kızakla mal taşırken tepeden aşağıya kaymaya başladım ama kızağım hızlı ve gittikçe daha da hızlı gitmeye başladı. O kadar hızlı gidiyordum ki ışık hızına yaklaştığımı fark ettim. Tam bu noktada yukarı baktım ve yıldızları gördüm. Daha önce hiç görmediğim renkleri yansıtıyorlardı. Bir huşu hissiyle dolmuştum. O an bir şekilde hayatımın en önemli anlamına bakıyor olduğumu anladım."

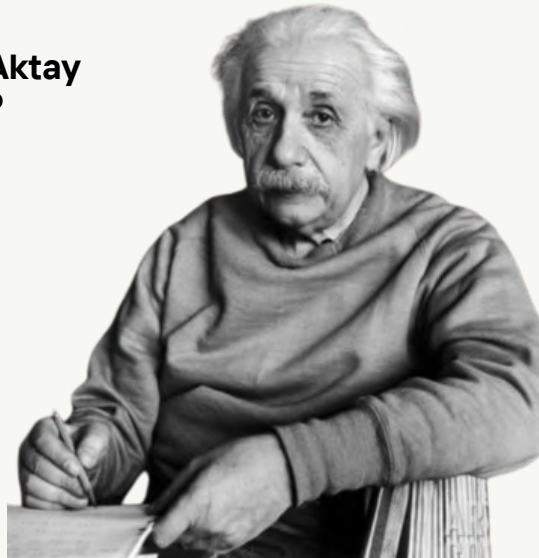
Dimitri Mendeleyev de "Rüyamda tüm elementlerin tabloda olması gereken yerde olduğunu gördüm. Uyandığımda hepsini hemen bir kâğıt parçasına yazdım, sadece bir yerdeki elementi düzeltmem gerekti." diyerek tasarladığı atomik tabloyu rüyasından esinlenerek yaptığını söyler.

Nobel ödüllü kuantum fizikçi Niels Bohr ise atom modelini tasarlarken rüyasından yardım aldığını ifade eder. Bohr bu durumu şöyle açıklıyor: "Bir gece aynı gezegenlerin güneşin etrafında döndüğü gibi elektronların da atom çekirdeğinin etrafında döndüğünü gördüm."

Alman kimyager Kekule de benzenin halka yapısını rüyasında gördüğü kuyruğunu ısıran yılan sembolünden ilham alarak keşfetmiştir. Dante öldüğünde İlahi Komedya'sından 13 şarkı kaybolur. Oğlu Alighieri şarkıları arasa da bulamaz. Bir gece rüyasında babası ona şarkıların yerini gösterir. Uyanan Alighieri babasının gösterdiği yere bakınca kayıp şarkıları bulur ve böylelikle ünlü İlahi Komedya bir bütün olarak okunabilecek hale gelir.

Görelilik Kuramı'ndan İlahi Komedya'ya bir çok olayın nedeni rüyalar olmuştur. Kim bilir? Bir gün siz de gördüğünüz rüyadan etkilenerek dünyayı değiştirebilirsiniz!

Bünyamin Aktay
AFL'26

BİR FEN LİSELİNİN RÜYA TABİRLERİ

SEVGİ ÖZÇETİN AFL'27

Geceleri sıcacık yatağımıza yattığımızda peşimize takılan tatlı belamız rüyalarımız, bazen içimizi kemirip bizi huzursuz eden bazen korkudan tir tir titreten bazense sevinçten havaya uçuran küçük haylazlarımız. Hepimiz her gece türlü türlü rüyalar görüyoruz, peki ama sevgili fen lisesi öğrencileri bu rüyalar okulumuzda nasıl hayra çıkar biliyor muyuz? Bendeniz genelde sıklıkla görülen bazı rüyaları bir uzman misali siz okulumuz öğrencileri adına yorumluyorum şimdi. Haydi daha fazla uzatmadan başlayalım:

1. Uçma Rüyaları: Genelde kişinin rüyasında özgürce göklerde süzüldüğü uçma rüyaları özgürlük ve bağımsızlık duygusuyla ilişkilendirilir. Genelde öğrencilerin bu tarz rüyaları yalnızca iki hafta sürmesine karşın yıllar geçmiş gibi hissettiren kabus sınav haftası sonrası gördükleri tahmin edilmektedir. Cep telefonu ekran süresinin de gittikçe artması bu rüyaların görülme olasılığının da artmasının bir işaretidir.

2. Koşma Rüyaları: Koşma rüyaları, kişinin rüyasında kaçtığını veya takip edildiğini hissettiği rüyalardır. Bu rüyalar genellikle kaçma veya kaçınılmaz bir durumla başa çıkma arzusuyla ilişkilendirilir. Öğrenciler ise bu rüyaları genelde son teslim tarihi her geçen gün yaklaşan bir proje ödevleri veya sergilenme günü gelmiş çatmış olan bir yıl sonu etkinliği olduğunda görebilirler.

3. Geçmiş İle İlgili Rüyalar: Kişinin rüyasında daha önce yaşadığı veya tanıdık mekanları ziyaret ettiği rüyalar. Bu rüyalar genellikle nostalji veya geçmişe dair duygularla ilişkilendirilir. Bu rüyayı gören eğer ki bir 9.sınıf öğrencisiyse ortaokulunu özlediği eğer ki daha büyük bir dönemden öğrenciyse lisedeki geçmiş yıllarını özlediği ve "10.sınıf da çerezmiş." tarzı cümleler kurduğu çıkarımı yapılabilir.

4. Kaybolma Rüyaları: Kişinin rüyasında kaybolduğunu veya kaybolma tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu hissettiği rüyalar. Bu rüyalar genellikle kişinin yaşam yönüyle ilgili kararsızlık veya belirsizlikle ilişkilendirilir. Sınav haftalarından yaklaşık birkaç hafta önce görülmeye başlanmaktadır. Çalışılması gereken ama ertelenmiş yığınla konular ve kalbimiz kadar temiz test kitapları arasında kaybolmayla ilişkilendirilebilir.

5. Düşme Rüyaları: Düşme rüyaları, kişinin rüyasında yüksek bir yerden düşme hissini deneyimlediği rüyalardır. Bu rüyalar genellikle kontrol kaybı veya korku hissiyle ilişkilendirilir. Rüyayı gören öğrenciyse sınav haftasının gelip çatmış olduğu anlaşılabilir. Hepimizi rüyamızda aniden sıçratan o düşme hissi gece yarılarına kadar uyanık kalma ,öğle aralarında dahil yapılan soru-cevaplar ve sınavdan on dakika önce gelen o oturma listelerinin yarattığı paniğin birleşmesiyle beynimizde oluşan o ufak çaplı sarsıntıyı ve yüzümüzdeki acının tatlı tebessümünü sembolize eder.

6. Doğa ve Manzara Rüyaları: Kişinin doğayla veya güzel bir manzarayla karşı karşıya kaldığı rüyalardır. Bu rüyalar genelde kişide oluşan rahatlık ve pozitiflik duygusuyla ilişkilendirilebilir. Genelde öğrencilerin bu tarz rüyaları bir okul gezisi veya sınıf etkinliğinin hemen öncesinde gördükleri tahmin edilmektedir. Öğrencinin rüyayı yaz tatilinin yaklaşmasıyla ve havaların yavaş yavaş ısınmasıyla da görmeye başlaması mümkündür.

İşte buyurun bakalım çoğu zaman gördüğümüz rüyaların tabiri bir de bir fen liseliden. Aman ha siz siz olun bu mizah amaçlı yazıya öyle çok da anlam yüklemeye kalkmayın, gördüğünüz rüyaları da pek kafanıza takmayın. Benden söylemesi :)

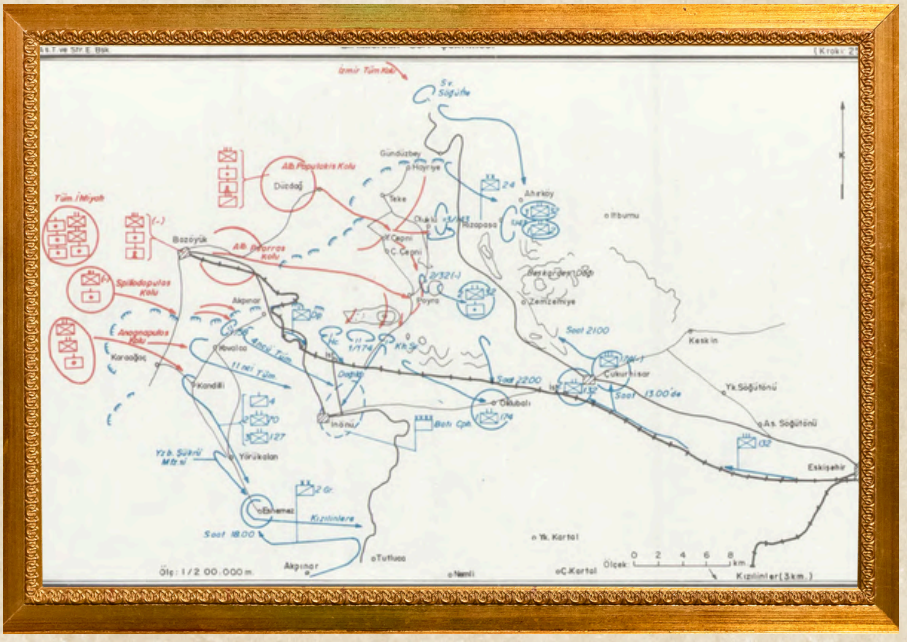
I. İNÖNÜ MUHAREBESİ'NİN STRATEJİK DEĞERİ

I. İNÖNÜ MUHAREBESİ, Milli Mücadelenin askeri başlıkları arasında stratejik değeri itibarıyla en çok tartışılan konulardan biri olmuştur. Bunun temel nedeni, tarafların muharebe öncesindeki amaçları tespit edilmeden yapılan değerlendirmenin kapsamının yalnızca tarafların çarpışan kuvvetlerinin mütevazı miktarıyla sınırlı tutulup sonuçlara yeterince odaklanılmamasıdır. Oysaki bir muharebenin stratejik değerini tayin eden temel veri, tarafların muharebeye hangi amaçla girdikleri ve muharebe sonrasında hangi sonuçları elde ettikleridir. Nitekim kökeni Yunanca "στρατηγός (stratigos/komutan)" sözcüğüne dayanan strateji sözcüğü, Türkçede de askeri terim olarak bir savaşta amaca ulaşmak için askeri kuvvetleri uygun bir biçimde kullanma sanat ve bilimi anlamında kullanılmaktadır. Yazı-mızda da I. İnönü Muharebesi'nin stratejik değeri, tarafların amaçları ve elde ettikleri sonuçlar incelenmek suretiyle ele alınacaktır.

Barış vaadi ve "Küçük fakat şerefli Yunanistan" şeklinde özetlenebilecek bir slogan ile Venizelos'a karşı 14 Kasım 1920 seçimini kazanan Kral I. Konstantinos yanlısı yeni hükûmet, göreve başladığında başarısızlık ihtimali olmayan bir askeri harekât ile İtilaf Devletlerini ve Yunan kamuoyunu tatmin edecek psikolojik bir zafer kazanmak istemiştir. Bu nedenle 6 Ocak 1921'de başlayacak olan bu harekâtın kapsamı; Bilecik, Bozüyük ve Eskişehir bölgesinde toplandığı değerlendirilen Türk kuvvetlerini dağıtmak, askeri malzemeyi ve demiryolu hattını imha etmek hedefleriyle sınırlı tutulmuştur. Harekât planına göre Bursa'daki C Kolordusu Bursa-Eskişehir hattında taarruz edecek, sağ kanat Türk kuvvetlerinin Eskişehir üzerinden geri çekilmesini önleyecektir.

A Kolordusu ise güneyde isyan hâlindeki Çerkez Ethem kuvvetleriyle uğraşmakta olan Türk birliklerinin kuzeye kaydırılmasını engellemek ve durumlarını tespit etmek amacıyla Uşak-Banaz bölgesinde gösteri taarruzları yaparak C Kolordusuna destek verecektir. Türk ordusu bu muharebede saldırılan taraf olduğu için doğal olarak stratejisini taarruzun başlamasıyla birlikte oluşturabilmiştir. Harekât planının esası; olası bir Yunan taarruzuna karşı daha önceden savunma mevzisi olarak belirlenen İnönü mevzisinde düşmanın karşılanması, Çerkez Ethem kuvvetlerine yönelik harekâtın geçici olarak durdurularak birliklerin hızla İnönü mevzisine kaydırılması ve bu bölgede kesin savunma yapılmasıdır. Çerkez Ethem kuvvetleri taarruz edecek olursa Kütahya'ya kadar oyalama muharebeleri yapılarak Kütahya'nın kesin şekilde savunulması da ayrıca planlanmıştır.

6 Ocak 1921 sabahı saat 07.00'de başlayan harekât, 9 Ocak tarihine kadar hâlihazırda Türk örtü kuvveti olarak Yenişehir-İnegöl hattında düşük bir mevcutla bulunan 24. Tümen ile Yunan kuvvetleri arasındaki ön çatışmalar şeklinde devam etmiştir. Yunan ordusu 9 Ocak itibarıyla önemli bir zayiat vermeden İnönü mevzisine ulaşmıştır. Albay İsmet Bey, I. İnönü Muharebesi'nin sonucunu tayin eden esas çarpışmaların yaşanacağı 10 Ocak 1921 günü saat 08.00'de Kütahya'dan demiryolu ile İnönü İstasyonuna ulaşmış ve kuvvetlerin savunma düzenini belirlemiştir. Yunan ordusu sabah saatlerinden itibaren dört koldan taarruza geçmiş, Türk ordusu tarafından önceki gün kaybedilip

Birinci İnönü Muharebesi
10 Ocak 1921
Öğleden Sonra Harekât,
Düşmanın İnönü Mevzisine Girmesi,
Batı Cephesi Birliklerinin
Geri Çekilmesi

tekrar alınan İntikam Tepenin yeniden kaybı dışında yeni bir kayıp yaşanmayarak taarruz durdurulmuştur. Ancak yeni emrin alınamaması nedeniyle Türk ordusunca işgal edilmeyen Metris Tepeyi işgal eden Yunan ordusu, yeni taarruzuyla Poyra köyünü ele geçirmiş ve Türk savunma hattını tam ortadan yarmıştır. Çok tehlikeli bir durum karşısında kalan cephe karargâhının iki seçeneği mevcuttur: Ya riskli bir karşı taarruzla Poyra'yı geri almaya çalışmak ya da ikinci savunma hattına çekilmek. İsmet Bey kötü durumdaki 24. Tümene artık güvenemediği için Ankara'daki Fevzi (Çakmak) Paşa'nın da onayını alarak saat 13.30'da kademeli geri çekilme emri vermiştir. Cephedeki 4. ve 11. Tümenler düzenli bir şekilde yeni savunma hattına çekilirken ikmal ve lojistik birlikleri ile cepheye yeni gelmiş bazı birlikler paniğe kapılıp dağınık şekilde geriye çekilmeye başlamıştır. Çekilenlerin bir kısmı Kütahya'dan gelen 2. Süvari Grubuna hatalı bilgi vererek süvarilerin cepheye ulaşmasını da geciktirmiştir.

Yunan ordusu Türk birliklerinin çekilmeye başlamasına rağmen bu durumdan faydalanmak yerine harekâtın hedeflerine ulaşıldığı kanaatiyle saat 15.00'de taarruzu durdurmuş ve hava kararır kararmaz birlikleri emniyetli bölgelere geri çekmiştir. İsmet Bey ise gece boyunca yeni savunma hattını ertesi sabah mutlaka geleceğini düşündüğü yeni Yunan taarruzuna karşı hazırlamıştır. Oysaki 11 Ocak sabahında Yunan ordusu yeni bir taarruz gerçekleştirmemiş ve geldikleri yol güzergâhını takiben harekât başındaki konuş yerlerine intikale başlamıştır. Düşmanla temasta birlik bırakılmadığı ve takviye süvari birlikleri de cepheye geç geldiği için Türk ordusu Yunan ordusunun çekilişinden ancak köylülerin haber vermesi sonucu haberdar olabilmiş ve I. İnönü Muharebesi altı günlük çarpışmaların ardından bu şekilde sonuçlanmıştır.

Bu harekât, Yunan ordusu tarafından "cebri keşif" kapsamında değerlendirilmiştir. Cebri keşif, hakkında yeterli bilgiye sahip olunmayan düşmanın kuvvetini ve düzenini cephe taarruzuyla açığa çıkarmanın amaçlandığı harekât çeşididir. Cebri keşifte taarruza asgari miktarda kuvvet katılır ve düşmanın durumu ortaya çıktığında taarruza son verilip kuvvet geri çekilir. Yunan ordusunun harekât emrinde taarruzun hedefleri; İnönü bölgesindeki Türk yığınağı ve olası Türk taarruz hazırlıklarını dağıtmak, ikmal depo, tesis ve demiryolunu imha etmek şeklinde belirtilmiştir. Oysaki bu hedefleri cebri keşif ile gerçekleştirmek mümkün değildir. Hedefler, harekât stratejisinin "bozucu taarruz" üzerine kurulduğunu göstermektedir. Yunan ordusunun aslında bir bozucu taarruz planlamasına rağmen bu harekâtı ısrarla cebri keşif olarak nitelendirmesinin nedeni ise Yunan iç siyasetinin başlangıçta belirtilen dinamikleridir. Bu şekilde gerçek bir zafer kazanmak değil, "cebri keşif" adı altında başarısızlık ihtimali olmayan bir taarruz gerçekleştirmek amaçlanmıştır. Ancak muharebenin hedef ve sonuçları itibarıyla yapılacak değerlendirmede; Yunan ordusunun hedefinin İnönü'deki Türk yığınağını dağıtmak, lojistik ve ulaştırma tesislerini imha etmek olmasına rağmen açık bir şekilde bu hedefe ulaşamadığı, Türk ordusunun hedefinin ise kuvvet kaptırmadan düşman ilerleyişini durdurmak

olduğu ve bu hedefe ulaştığı görülmektedir.

Yunan ordusu bu harekâtı; kışın ortasında, Balkan Savaşlarından beri etkin görevlerde bulunmayan Kralcı subayların ordunun komuta kademesine henüz atandığı ve alt kademedeki askerlerin ise yeni hükümetin barış vaadinden ötürü terhis bekledikleri bir dönemde gerçekleştirmiştir. Bu durum sevk ve idareyi ve moral gücünü olumsuz etkilemiştir. Esas taarruz bölgesinin daha kuvvetli A Kolordusuyla ve isyancı Çerkez Ethem kuvvetleriyle de daha koordineli bir şekilde batıdan Afyon istikametine doğru belirlenmesi yerine kuzeydeki C Kolordusu ile Eskişehir istikametine doğru belirlenmesi de diğer bir stratejik hatadır.

Türk ordusunun harekât stratejisindeki hataların ilki, İsmet Bey'in başlangıçta Çerkez Ethem'in isyancı kuvvetlerini daha büyük bir tehlike olarak görüp hemen İnönü'ye gelmek yerine ilk üç gün Kütahya'da kalması olmuştur. 10 Ocak sabahı cephe savunma hattındaki boşlukların fark edilmemesi, geri çekilme sonrası Yunan ordusuyla temasın muhafaza edilmemesi yüzünden çekilmenin geç öğrenilmesi ve takviye olarak gelen süvarilerin cepheye zamanında sevk edilememesi de takip eden diğer hatalardır. İsmet Bey'in en doğru kararı ise cephe yarıldığında paniğe kapılmayıp birlikleri ikinci savunma hattına çekebilmesidir. Oysa Fevzi Paşa, kuvvet kaptırmaması için kendisine Eskişehir dâhil bütün bölgeyi tahliye etme yetkisini vermiştir.

I. İnönü Muharebesi'nin ardından Albay İsmet Bey mirlivalığa (tuğgeneral/tümgeneral) terfi ettirilmiş, Yunan C Kolordusu Komutanı Tümgeneral Petmezas ve emrindeki tümen komutanları ise görevden alınmıştır. İtilaf Devletleri, Sevr Antlaşması'nda Türkiye lehine bazı değişiklikler yapmak üzere Yunanistan ve Türkiye'nin de katıldığı bir konferansın 21 Şubat 1921'de Londra'da gerçekleştirilmesine karar vermiştir. Bu Konferans sayesinde İtilaf Devletleri TBMM'yi resmen tanımıştır. 1 Mart 1921 tarihinde Türkiye-Afganistan İttifak Antlaşması imzalanmıştır. Muharebenin iç siyasette yarattığı olumlu havanın da etkisiyle 20 Ocak 1921 tarihinde Teşkilât-ı Esasiye Kanunu ve 12 Mart 1921 tarihinde İstiklal Marşı kabul edilmiştir.

Yukarıdaki tüm veriler bütüncül olarak değerlendirildiğinde şu sonuçlara ulaşılmaktadır:
-Çok doğru bir zaman olmamasına rağmen iç siyaset dinamiklerinden ötürü yeni Yunan hükûmetinin fiziki bir kazanımdan ziyade moral üstünlük hedefleyerek başlattığı bu harekât sonucunda Yunan ordusu başlangıçtaki hedeflere ulaşamamış ve başarısız olmuştur.
-TBMM Hükûmetinin 1920 yılı kasım ayındaki düzenli orduya geçme kararıyla henüz teşkilatlanan, aralık ayından itibaren isyanlarla uğraşan ve hemen ardından da bu harekâtta savaşan Türk ordusu ise mütevazı miktardaki kuvvetleriyle Yunan ordusunun karşısına ilk kez düzenli bir ordu olarak çıkmış ve ilerleyişini durdurarak başarılı olmuştur. Dolayısıyla bu Muharebe'de başarı olarak nitelendirilen husus, Yunan ordusunun kesin bir yenilgiye uğratılması değil, henüz teşkilatlanan Türk ordusunun ilk kez Yunan ordusuyla savaşarak Yunan ordusunun ilerleyişini durdurması ve bu sayede TBMM'ye iç ve dış siyasette saygınlık kazandırmasıdır.
TBMM Reisi Mustafa Kemal Bey'in İsmet Bey'e gönderdiği şu telgraf, I. İnönü Muharebesi'nin stratejik değerini veciz şekilde ifade etmektedir:
"Erkânı Harbiye-i Umumiye Reisi ve Garp Cephesi Kumandanı İsmet Beyefendi,
İnönü Meydan Muharebesinde Garp cephesi kıtaatının yümünlü ve kahir kumandanız altında ihraz eyledikleri galebei katiyeden dolayı Zatı Devletlerine ve Kahraman Ordunuzun, bilûmum kumandanlariyle zâbitan ve efradına Büyük Millet Meclisinin kalbi tebrikâtını takdim ve bu muvaffakiyetin mukaddes topraklarımızı düşman istilasından kâmilen tahlis edecek olan zaferi katiye bir mukaddemei hayır olmasını eltafı ilâhiyeden tazarru eder ve işbu tebrikâtın Umum Garp Ordusu efrat ve zâbitanına iblâğını rica ederim".

Emre Gezer AFL'10

FELSEFE, DİL VE DÜŞÜNCENİN BAĞLANTISI

Felsefe, insanın varoluşsal sorulara yanıt arama çabasının bir yolu olarak ortaya çıkar. Bu; yaşamın anlamı, varlık nedeni, iyi ve kötü gibi temel kavramlar üzerine düşünmeyi içerir. Felsefi düşünce, insanın kendi varlığını sorgulamasına ve derinlemesine düşünmesine olanak tanır.

Dil, bu düşünceleri ifade etmenin aracıdır. İnsanlar, karmaşık düşüncelerini kelimeler aracılığıyla ifade ederek, düşünsel deneyimlerini paylaşabilir ve başkalarının düşünce dünyalarını anlayabilir.

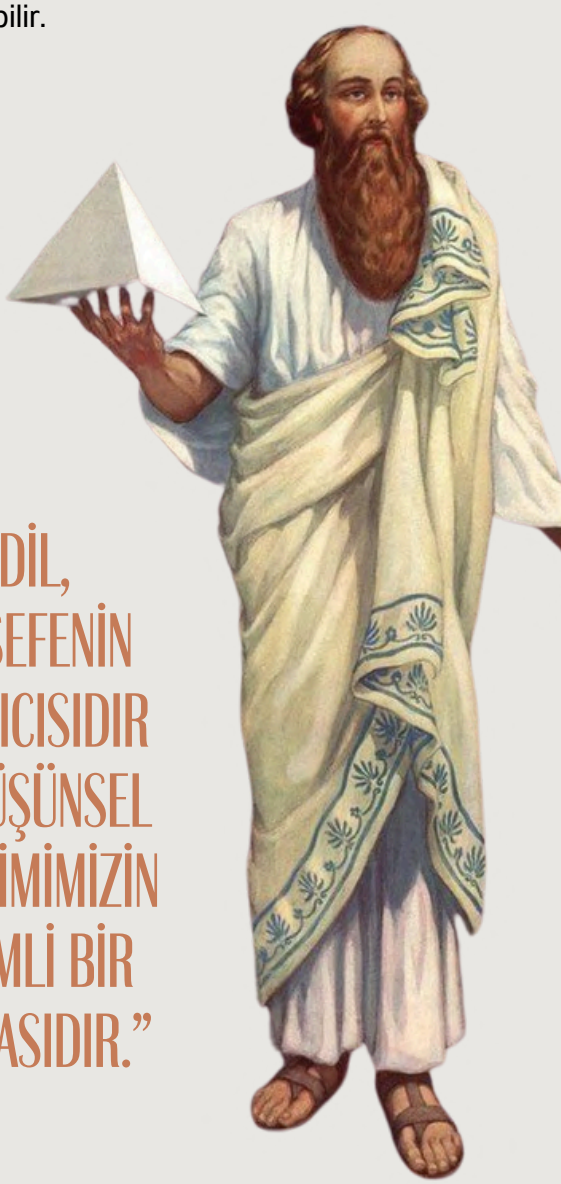
Dil, aynı zamanda düşünmenin bir aracı olarak da işlev görür. Düşünce sürecini organize eder ve iletişim kurma yeteneğini sağlar. Ancak dilin sınırlamaları da vardır; bazen düşüncelerimizi tam olarak ifade edemeyiz veya dil aracılığıyla iletişim kurmada anlam bozuklukları yaşayabiliriz.

Dil ve düşüncenin birbirine bağlı olduğu gibi, dilin de felsefe ile sıkı bir ilişkisi vardır. Felsefi terimleri anlamak ve kullanmak, belirli bir dil becerisi gerektirir. Aynı zamanda, felsefi metinleri anlamak da dil ve düşünme yeteneklerini içerir.

Dil, felsefenin taşıyıcısıdır ve düşünsel gelişimimizin önemli bir parçasıdır. Ancak dilin ve düşünmenin karmaşıklığı, zaman zaman iletişim sorunlarına yol açabilir. Bu noktada felsefe ve dilin ele alındığı düşünsel analiz, anlamın nasıl oluştuğunu ve paylaşıldığını anlamamıza yardımcı olabilir.

Sonuç olarak, felsefe, dil ve düşünme birbirine sıkı bir şekilde bağlıdır ve insanın bilinç düzeyinde varlık, anlam ve iletişim arayışını anlamasına katkıda bulunan önemli kavramlardır. Bu üç unsuru kavramak, insanın düşünsel derinliğini ve karmaşıklığını anlamasına yardımcı olabilir.

Felsefi düşünce, dilin incelikleri ve düşünce süreçleri, insanın varoluşsal sorulara verdiği cevaplarla birleştiğinde, insanın dünya ve kendisi hakkındaki bilincini genişletebilir ve derinleştirebilir.

"DİL, FELSEFENİN TAŞIYICISIDIR VE DÜŞÜNSEL GELİŞİMİMİZİN ÖNEMLİ BİR PARÇASIDIR."

RÜVEYDA NUR ESEN AFL'27

SVALUR

1944 yılında bağımsızlığını Danimarka'dan kazanmış ancak 9. yüzyıldan beri ortalıkta olan bir ülkedir İzlanda. Ben de bu ülkede 9 aydır değişim öğrencisi olan Alper. Dünya lideri gazetelerden gelen yoğun taleplere rağmen hiçbir gazete beni tatmin edemedi. Ancak Günebakan'ın muhteşem editörleri tarafından bana böyle bir teklif gelince reddedemedim tabii ki. Bu yazıyı yazma sebebimi açıkladığıma göre nasıl bir yazı yazmak istediğimi de çabucak belirteyim. Bu yazının herhangi bir sosyal medya gönderisi gibi Türkiye'nin yerin dibine gömülüp öbür ülkelerin göklere sığdırılmadığı yazılardan olmasını istemiyorum. Bunun yerine İzlanda'daki iyi ve kötü şeylerden bahsedip sizin kendi değerlendirmelerinizi yapmanızı sağlamayı hedefliyorum.
Başlamak üzere, İzlanda'ya gelen herkesin ilk fark edeceği şeyden bahsedelim: fiyatlar. İzlanda'da herhangi bir şey alırken insan iki kere düşünmek zorunda kalıyor çünkü fiyatlar bazı ürünler için Türkiye'nin iki katından on katına kadar olabiliyor. Tabii ki bu sadece turistler ve benim gibi insanlar için önemli, çünkü günün sonunda iş alım gücüne bakıyor. Bir insan markette on kat daha fazla para harcasa da fark etmiyor çünkü zaten on kat daha fazla para kazanıyor. Çok çabuk fark edeceğiniz şeylerden ikincisi de insanların ne kadar iyi İngilizce konuştuğu. Bunun birçok sebebi var aslında ama en büyük sebeplerinden birisi nüfus. Bu kelime İzlanda hakkında konuşurken çok kullanılacak bir kelime olacak. İzlanda'nın nüfusu yaklaşık 400.000 kişi. Bunu anlatmak için beni çok şaşırtan bir örnek vereyim; İzlanda'dan daha küçük olan İsviçre'de toplamda 8.7 milyon insan yaşıyor. Dur, şimdi konudan çok uzaklaştım ama düşünmek için zaman olmuştur size. Peki nüfus neden İngilizce konuşma seviyesini artırıyor? Çünkü, birincisi İzlanda yılda nüfusunun üç katı kadar turist alıyor, bu da nerede yaşarsan yaşa turistlerle konuşma zorunluluğu yaratıyor. İkincisi, internette ve televizyonda İzlandaca içerik bulmak zor olduğu için insanların eli İngilizce şeyler izlemeye mahkûm. Ve üçüncü, son olarak, okullarda 10. sınıfa kadar matematik dersleri ile eşit miktarda İngilizce dersi veriliyor.

Muhteşem yazı yeteneklerimi kullanarak sizi okul konusuna çekmeyi başardığıma göre herkesin favori konusuna girişebilirim. Okullar Türkiye'den oldukça farklı. 4+4+4 sistemini kullanmaktansa, 10+3 gibi bir sistem hâkim. Çocuklar 7 yaşında 1. sınıfa başlıyorlar ve 10. sınıfa gelene kadar Grunskoli denilen okulda zorunlu eğitim alıyorlar. Bu okullarda yaptığımız şeyler ders öğrenip sınava girmekten çok, proje yapmaya odaklı oluyor. Örneğin, okulda son yaptığımız büyük projede tüm köy için bir etkinlik düzenlememiz gerekmişti. Övünmek gibi olmasın ama tiyatroda oynayan oyunculardan biri de bendim.

Ya da şu anda okulda yaptığımız projede seyyar bir yemek tezgâhı yapıyoruz. Bu projeleri yaparken öğrendiğimiz şeyler geleneksel bilgi anlayışının yanı sıra biraz daha gerçek hayat için kullanışlı bilgiler oluyor. Örneğin, bu hafta yemek arabamız için bir fayton tekeri yapmamız gerekiyordu ancak elimizdeki malzemeler planladığımız kadar dayanıklı olmadığı için plan değiştirmek zorunda kalmıştık. Burada problem çözme becerisi veya yaratıcı çözümler bulmak gibi akli gelişimlerin dışında bazı basit elektrikli aletleri kullanmamız da gerekti. Tabii bu sorunsuz bir proje süreci olarak gitmiyor, hatta yaptığımız projeler arasında en sıkıntılısı bile olabilir. Bunun en büyük sebeplerinden biri öğretmenler. Sorun şu ki, eğer Grunskoli'de öğretmen olmak istiyorsanız öğretmenlik lisansınız olmasına gerek yok. Aslında bu benim yaşadığım gibi küçük kasabalarda öğretmen bulma konusunda oldukça faydalı olsa da yine de yeterli değil. Benim okulumda özellikle marangozluk dersini verecek öğretmen olmadığı için dersi alamamıştık. Ancak yine de yılın ilk yarısında basit bir "Ev Yemeği" ve "Tekstil" dersi aldık.

GAUR

Ancak 2 ana öğretmenimiz de işlerinde çok tecrübeli olmadıkları için bazı konularda zorluklar çekebiliyoruz. Bu konudan bahsederken biraz arkadaşlarımdan bahsedeyim. Ben derslerimi 3 yaş grubuyla birlikte alıyorum: 8, 9 ve 10. sınıflar. Bu üç sınıf olarak toplamda 25 kişiyiz ve genelde 2 gruba bölünüyoruz. Anlayacağınız üzere sınıflarda genelde 12 kişi falan oluyoruz. Ama insanların genel ortamından bahsetmek gerekirse şunu söyleyebilirim; gençlere verilen bağımsızlık Türkiye'den kat kat daha fazla. Okullar yaklaşık olarak ayda 1 parti düzenliyorlar ve bu partilerde gençler üzerindeki denetim en alt seviyede. Ben bunu yazdığım hafta daha yeni bir partiden döndüm mesela – her ne kadar orada olmaktan aşırı mutlu olmasam da İzlanda'daki tüm okullar geldiği için hayır diyemedim – ve saat 01.30'da ancak eve varabilmiştim. En son birkaç gelenekten ve yaşadığım şeylerden bahsedeyim ki herkes Alper'in şanını duysun. Öncelikle favori günümden bahsedeyim, İzlanda'da Paskalya'dan belli bir süre önce olan ve her yıl tarihi değişen "Öskudagur". Bu günün özelliği, 1. sınıftan 10. sınıfa kadar çocukların kostüm giyip dükkânlarda şarkı söyleyip şeker topladıkları bir gün olması ve insanların kostümlerine harcadıkları emek çok değişken olabiliyor. Örneğin ben kendime bir yeniçeri kostümü dikmiştim, ancak insanlar genelde bir şey dikmektense ellerindeki kıyafetleri kullanıyorlar. Ancak ben tekstil sınıfından biraz kumaş alıp bir hafta boyunca emek döktüğüm için en iyi kostüm ödülünü kazandım. Eğer editörlerden izin alırsam fotoğrafını çoktan görmüş olabilirsiniz. Bunun dışında ikinci en sevdiğim zaman da Noel idi. İzlanda'da Noel dünyanın geri kalanından oldukça farklı ama yüzeysel olarak 1 tane Noel Baba olmaktansa 13 farklı Noel trolleri var. Ve Noel'den 13 gün önce gelmeye başlayıp Noel'den sonra her gün birer birer mağaralarına dönüyorlar. Ancak onun dışında filmlere layık bir Noel geçirdim. Ancak düşündüğümün aksine hiçbir şekilde dinden bahsedilen bir olay değildi, ama İzlandalılar çok dindar insanlar değiller zaten. Paskalya da oldukça eğlenceli ancak Paskalya'da İzlanda'ya özgü olan tek şey 1 Nisan günü kar fırtınasından ötürü eve dönememekti. Burada bir kasabada yaşıyor olmanın sonuçlarından birisi de hayvanlarla biraz vakit geçirmeme sebep oldu. Ama Türkiye'deki arkadaşlarıma anlatırken onlar biraz abartıp "Alper oraya hayvan gütmeye gitti" demişler diye duydum. Ama şunu söylemem lazım ki İzlanda'nın hatırı sayılır bir kısmı geçimini bu şekilde sağlıyor çünkü ülkenin %70'i başkentte yaşarken kalan %30 kasabalarda ve köylerde yaşıyor ve benim köyümün nüfusunun en az yarısı geçimini hayvancılıktan sağlıyor. Kendimden yani "Muhteşem" Alper'in anılarından bahsettiğime göre en son olarak birkaç basit "tavsiye" vereyim dedim. Her ne kadar sizin yaşıtınız da olsam bu noktaya kadar okuduğuna göre sözlerim bir şey ifade ediyordur herhalde. Keşke bir değişim yapmak herkesin elinde olsa ancak bu çok mümkün değil ama bu yıl öğrendiğim en önemli şey bazen konfor alanından çıkman ve bir an için kalbinin aksine gitmen gerekebiliyor. Çok basit bir örnekle şekillendireyim: tiyatroyu yaptığımızda doğru düzgün İzlandaca bilmiyordum ama kimler yapacak dedikleri zaman her ne kadar kalbim "Dur yapma!" dese de "Katılacağım" dedim. Gelecek 2 hafta boyunca stresten bir türlü uyuyamadım ya yapamazsam edemezsem diye. Ama günün sonunda elim mecbur olduğu için hem İzlandacamı geliştirdim hem de çok güzel bir gösterinin parçası oldum. O yüzden bu bilge sözleri unutma: "Sen aklına koyduğun her şeyi başarabilirsin, çünkü senin muhteşem bir kalbin ve hayallerin var." Ve her şey her zaman mümkün. Ah, bir de unutmadan Cumhurbaşkanı ile de buluştum :)

Alper Göktuğ ERSOY
AFL'26

Rüya Tabiri ve Tarihteki Yeri

Rüya nedir?

Şimdilik bilimsel açıklama olarak gün içinde uyaranlardan duyu organları ve aklımız yoluyla toplayıp bilinçaltımıza gönderdiğimiz verilerin, asıl bilincimiz kapandığında yeniden aktifleşmesi ile ortaya çıkan bilinç halidir. Uykunun hızlı göz hareketi (REM)(Rapid EyeMovement) adlı evreleriyle yakından ilişkisi bulunan, görsel ve işitsel algı ve duyulardır. Oneiroloji adlı bilim tarafından gözlemlenir.

Etimolojisi

"Rüya" sözcüğü Türkçeye Arapça رؤيا (ruʾyāʾ) kelimesinden geçmiştir ki bu kelime رَأَى (raʾā), yani "görmek" kökünden gelmektedir. Düş sözcüğüyse Öz Türkçe bir kelime olup Uygurca Maniheist metinlerde tül, Kaşgarlı Mahmud'un Divân-ı Lügati't-Türk'ündeyse tüş şeklinde ortaya çıkmıştır. "Tüş" kökü, zaman içerisinde anlam kaymasına uğramış, daha eskiden "durmak" anlamına gelirken anlamı "dinlenmek, öğle uykusu" şeklinde evrilmiş, "rüya" anlamına evrilmesi de oradan olmuştur. "Düşünmek" fiilinin kökü de bu kelimeden gelmektedir.

Rüya tabiri nedir?

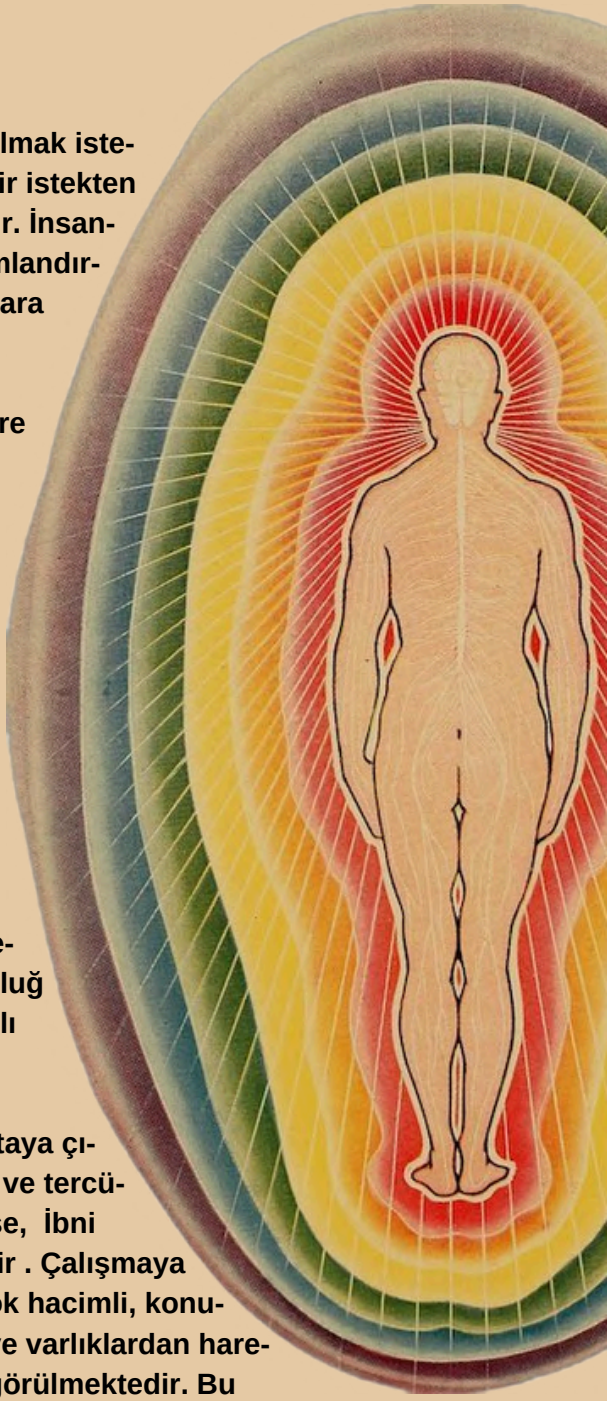
Uyku ve rüya birbirinden ayrılması mümkün olmayan iki kavramdır. Bu iki kavrama bir de insan faktörü eklendiğinde karşımıza, uyku sırasında görülen rüyalar ve onların insan üzerindeki etkileri çıkmaktadır. Rüya ve tabiri meselesi M.Ö. 5000'li yıllara kadar uzanmaktadır. Kronolojik olarak bakıldığında Asur, Sümer ve Mısır medeniyetlerinden günümüze ulaşmış rüya tabirnamelerinin olduğu görülmektedir. Kutsal kitabımızda rüyanın çeşitli surelerde geçmesi, gelecek hakkında bilgiler verdiğinin anlatılması rüya ve onun tabirine verilen önemin artmasına neden olmuştur.

Rüya yorumu, rüya türlerinden yalnızca "amaçlı rüyalar" ya da diğer adıyla "haberci rüyalar" grubuna giren, bir mesaj taşıyan rüyalardaki sembolizmi çözme çalışmasına verilen addır. Rüyaların bir kısmının psikofizyolojik nedenlerden kaynaklandığını ortaya koymuştur ki, "alelade rüyalar" da denilen bu rüyalar hiçbir mesaj taşımadıklarından yorumlanmayı da gerektirmez. Dolayısıyla, metapsişik araştırmacılara göre, rüyasındaki sembolizmi çözmek isteyen kişinin öncelikle o rüyasının haberci (amaçlı) bir rüya mı olduğunu, yoksa psikofizyolojik kaynaklı bir rüya mı olduğunu çözmesi gerekmektedir.

Rüya sembolizminin kişiselliği

Bu verilere dayanan metapsişiklere göre, her ne kadar bazı semboller evrenselse de ve her ne kadar insanlar arasında az çok ortak bir sembolizm dili bulunsa da, rüya yorumları için hazırlanmış bir kitap pek bir işe yaramaz. Çünkü haberci rüyadaki her sembol; rüyayı gören kimsenin duygularına, düşüncelerine, bilgilerine, değer yargılarına, korkularına, kısaca iç dünyasına göre oluşur ya da oluşturulur. Kısaca, kişi gördüğü rüyanın sembollerini en iyi kendisi çözebilir ve kendisi çözmelidir. Bu tek bir örnekle anlatılabilir. Favori hayvanı aslan olan bir çocuğun, içinde aslan barındıran bir rüya görmesi kendisini gelecekte bekleyen vaatkâr bir duruma yorulabilirken, aslandan çokça korkan bir kişi için aynı rüya elem verici bir geleceğin haberdarı olarak yorumlanabilir.

Tarihte Rüya

Rüyalar, tarihte her zaman gelecek hakkında bilgi sahibi olmak isteyen -ki o dönemin şartlarında bu bilinmezlikten kurtulmak bir istekten çok ihtiyaç da sayılabilir- insanların ana malzemesi olmuştur. İnsanlar doğa olayları, felaketler, mağlubiyetler gibi olayları anlamlandırmanın yanı sıra gelecekle ilgili belirsizlikler karşısında rüyalara danışmışlardır.

Antik Mısırlıların rüyalarla ilgili kayıtları 4 bin yıldan eskilere gidiyor. "Ölülere Mektuplar" Antik Mısırlıların rüyadan söz eden en eski metinleri olarak kabul ediliyor.

Türk tarihinde rüya anlatılarına en eski Türkçe metinlerde rastlamak mümkün. Yale Üniversitesi'nde Yakın Doğu Dilleri ve Medeniyetleri Bölümü'nde öğretim görevlisi olarak görev yapan Özgen Felek' in Türk edebiyatında rüya motiflerini incelediği çalışmasında, Oğuzlar'ın kökenini anlatan Oğuz Kağan Destanı'nda Vezir Uluğ Türük' ün rüyasında altın bir yay ve üç gümüş ok gördüğü anlatılıyor. Buna göre rüyada altın yay Doğu'dan Batı'ya uzanırken, üç gümüş ok Kuzey'i gösterir. Uluğ Türük rüyasını Oğuz Kağan'a anlatırken, "Gök Tanrı rüyamı gerçekleştirsin. Bütün yeryüzünü senin soyuna bağışlasın" diye dua eder. Oğuz Kağan'a göre Uluğ Türük' ün rüyası, soyunun dünyayı fethedeceğine dair hayırlı bir alâmettir.

Edebiyatımızda İslami anlamda rüya tabirnamelerinin ortaya çıkışı 14. yüzyıla dayanır. Kütüphanelerdeki tabirnameler telif ve tercüme eserlerden oluşmaktadır. En önem atfedilenlerden biri ise, İbni Sîrîn'in yazdığı Kitâbü't - Tabirü'r -Rüya adlı Arapça eserdir . Çalışmaya konu olan rüya tabirna-melerine bakıldığında alışılagelen çok hacimli, konulara göre tasnif edilmiş ya da rüyada görülen cisim, nesne ve varlıklardan hareket ederek rüyaları açıklayan tabirnameler gibi olmadıkları görülmektedir. Bu eserlerin içerikleri yönüyle incelendiğinde çok sade bir dille yazıldığı ve bünyelerinde barındırdıkları kavramların gündelik hayattaki kavramlardan oluştuğu görülmektedir. Tabirnamelerin müellifleri tarafından her zaman insanların yanında bulanabilsin diye hazırlandığı hissini yaratmaktadır. Hazırlanan çalışmada tabirname literatürü hakkında kısa bilgi verilerek ardından üç sıra dışı tabirnamenin metni ve bu tabirnameler hakkında bilgi okuyucuya aktarılmaya çalışılmıştır.

Emin Emir Yaşa
AFL'26

DÜŞLER SOKAĞI

Gün ışığıyla birlikte gördüğüm yetmezdi,
Gözlerim kapalıyken de görürdüm seni.
Rüyalarında sen de ister miydin beni?
Yoksa birlikte mi görürdük o güzel düşleri?

Belki de rahatsız ederdim seni geceleri,
Sevdiğini bilsem de her gece
düşündürürdü bu beni.
Karanlık çöktüğünde daha çok severdim seni,
Sanki kimse daha önce âşık olmamış gibi.

Hikâyenin sonunda kavuşabilseydik eğer,
Yazılmazdı bu okuduğun dizeler.
Oysa şiir suçuydu mürekkebin,
Aşksa zaten bahanesiydi hep şairin.

Yusuf ÇIRPAN
AFL'26

RÜYALARI YAŞAMAK

Uyandı yarasalar, nara atar baykuşlar
Gözümü örttü yıldızlar, ninni söyler yapraklar
Kapatın ışıkları, ben birazdan uyuyorum
Üstüme yorgan örttüm, rüyalar yaşıyorum

Ben bu evrende hayallerimi yaşıyorum
Kim söylemiş hayaller gerçek değil diye?
Ben rüyalarımda istediğim gerçeği yaşarım

Ben bir sultandım, devletimi korurdum
Ben bir karıncaydım, tüm cihansa bahçe
Ben bir âlimdim, mucizeler gösterirdim

Kimse rüya görmez, herkes rüya yaşar
Ben ise yüz yaşındayım seksen beşi rüyada

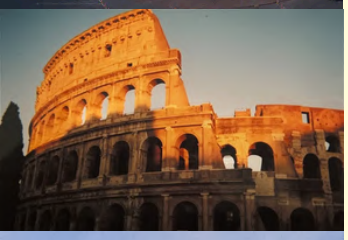
Murat KARAKAYA
AFL'27

Umut Arayan Uyku

Geçmişte bir zaman
Prangalar vurulmuştu
Sevdaya tutunmaktan
Yahut hatırlayamadığım günahlarımdan
Stanilist, soğuk betondan bir binanın içindeki hücremde
Zatürre olmaya yakın
Karanlıkta gizlediğim kitaplara
Kafamı dayayıp gezinirken ruhumun mahfuz yerlerinde
Ölümden hallice bir anda kaldım
Tenimi saran ağlar öldürmek için bekleyen emektar
Kürek cezasından kopmak üzere olan parmaklar ömür heybemden çıkanlar
Sonra aklımda solmakta olan yüzünle gördüm seni
Siyah bir tuvalin içinden
Beyaz elbisenle bana gelirken
Perdenin arasından gözüken güneş hüzmeler yayıyor
Boyasız duvarlar boyu oynaşan ışık zerreleri
Ruhu öylesine işitiyor ki
Demir tablosunun içindeki ne olduğu belirsiz laba yüzümü ekşitemiyor
Kırık, paslı el arabamla taş taşıdığım maden ocağından
Görebildiğim kadarıyla gökyüzü alabildiğine maviydi
Artık pastel renkler gözümün perdesinden kalkmıştı

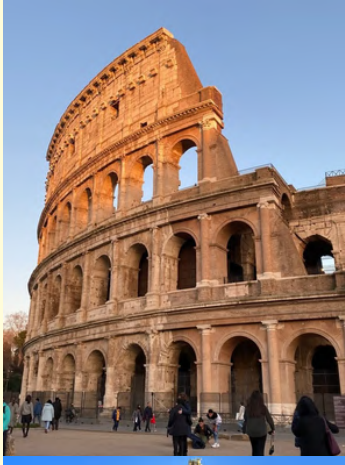
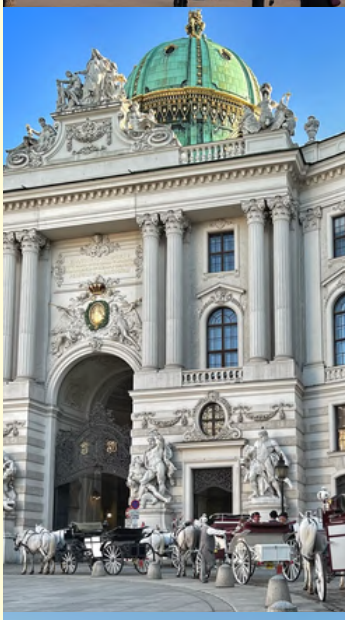
Sungur Kağan Yolcu AFL'27

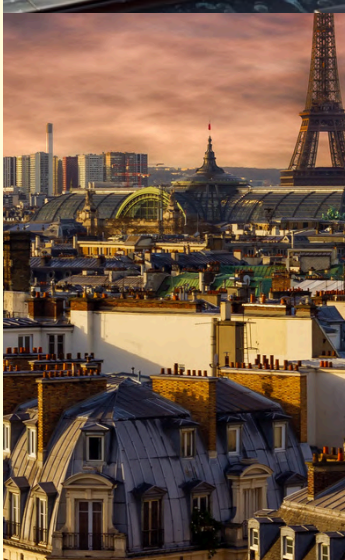

TİRİÇ İLE DÜNYA TURU

Sevgili Coğrafya öğretmenimiz Emine Tiriç ile yaptığımız röportajı sizler için derledik.

1- Bize kısaca kendinizden bahseder misiniz?

Ben Emine Tiriç, coğrafya öğretmeniyim. 38 yıldır öğretmenim ve 1998 yılından beri Aydın Fen Lisesinde görev yapıyorum. Aydın Fen Lisesinden önce de Amasya Anadolu Öğretmen Lisesi, Kayseri Pınarbaşı Lisesi ve Niğde Akmanlar Ortaokulunda da görev yaptım.

2- Bugüne kadar kaç ülke gezdiniz?

Rusya, Almanya, Çek Cumhuriyeti, Slovak Cumhuriyeti, Macaristan, Avusturya, Hollanda, Belçika, Fransa, İsviçre, İtalya, İspanya, Portekiz ve Yunanistan Adaları olmak üzere 14 ülke gezdim.

3-İlk gezinizi ne zaman ve nereye yaptınız?

2011 miydi 2012 miydi... yıllarında öğrencimin “Hep yurt içi gezisi yapıyoruz hocam bir kere de yurt dışı yapalım.” dedi. Sonrasında öğrencim Ege'yle birlikte planladık ve Fransa, Belçika, Lüksemburg ve Hollanda’yı içine alan Paris- Benelüx turu yaptık. Kışın, Şubat ayında yaptık, çok üşü-dük ama ilk gezinin yerini hiçbir şey tutmuyor. İlk defa yurt dışına çıktığınız zaman anlayacaksınız, ilk geziniz çok özel oluyor. Bir de öğrencilerle çıkınca çok daha güzel oluyor.

4-Mutlaka gezilmesi gereken ülke hangisidir?

Avrupa’nın birçok yeri birbirine benziyor gibi geliyor ama onlardan ayrılan yönleriyle düşündüğümüz zaman ülkelerin birbirinden farklı yönlerini görüyoruz. Bunun için de özellikle ülkelerin müzelerini görmeniz gerekiyor. Benim en çok etki-lendiğim ülke Rusya oldu. Gerçekten çok farklı bir ülke. Hem komünist döneme ait eserler var hem de Puşkin, Dostoyevski ve Nazım Hikmet'in de yattığı mezarların bulunduğu bir mezarlığı var. Anıtları, meydanları devasa boyutta ve müzeleri Avrupa'nın bütün müzeleriyle yarışabi-lecek düzeyde. Çar’ın yazlık sarayı var mesela St. Peters-burg'da, bayağı bir etkilenmiştim. Rusya ile birlikte İsviçre de farklılık gösteriyor. Ne, hangi açıdan farklılık gösteriyor, bir ülkenin ne kadar zengin olduğunu görüyorsunuz. Yani gecekondu semtleri diye bir olayları yok. İsviçre'nin hangi şehrine giderseniz gidin, hepsi sanki tamamen birer ütopik ülke. İsviçre bende böyle bir izlenim bıraktı.

5-Yurt dışına seyahat etmeden önce yapılması gerekenler nelerdir?

Öncelikle, tecrübeyle sabit, gideceğiniz yerleri mutlaka internetten araştırın. Orada hangi müzeler var öğrenin. Her zaman rehbere ayak uydurmak zorunda değilsiniz, kendiniz de gezebilirsiniz. Güzel yemek yenilecek ünlü, oraya özel yerleri bulmaya çalışın. Bir de yolculuk sırasında mutlaka sırt çantanızda bir kıyafetiniz ve pijamalarınız olsun. Çünkü bavulların yollarda kaybolma olayı uçaklarda çok yaşanan bir şey. O yüzden sırt çantanızın sizi 1-2 gün idare edebilecek düzeyde olması gerekiyor

6- Bir ülkeyi en iyi şekilde gezmenin püf noktası nedir?

Ben yaptığım farklı şeyleri söyleyeyim size:

Rehberlerle gittiğimiz gezilerde rehberler diyor ki şimdi alışveriş yapılacak yere gideceğiz parfüm, kıyafet falan alacaksınız. Ben de diyorum ki "Otobüsü bırakacağımız yerde bize en yakın müze nerede?" Mesela Viyana'da bunu yaptım. Bütün ders ve sanat tarih kitaplarında gördüğümüz her şeyi gidip orada karşılıklı olan sanat tarihi ve tabiat tarihi müzelerinde gördük. Başka bir zaman Paris'te rehber Disneyland'e gidileceğini söyledi. Ben de siz Disneyland'e gidin, ben ve gitmek istemeyen öğrenciler ayrılsın dedim. Onlar Disneyland'e gitti, biz de otelin rehberini alarak Louvre'a, sonra da Versay'a gittik. Kısacası kendinize alternatifler yaratın.

7-Yurt dışında dikkatinizi en çok çeken şey neydi?

En çok dikkatimi çeken o kültürü hazmetmiş olmaları ve bunu bir yaşam şekline dönüştürmeleri oldu. Mesela İsviçre'de üç yaşındaki çocuğu alıp müzeye götürüyorlar. Biz deriz ki üç yaşındaki çocuk ne anlar müzeden, ama onu özümsüyor yani onun bir kültür, yaşam tarzı haline gelmesini sağlıyor. Oradan bir şey anlamasını beklemiyorlar. Bunu özdeştirmediğimiz zaman, küçük yaşta insanlara vermediğimiz zaman, pekişmiyor. Herkesin Aydın'da foruma gidip karşısında müze olduğunu bilmemesi gibi. Minicik çocukların ellerinden tutup hem müzeye götürüyorlar hem de doğa yürüyüşlerine götürüyorlardı. Biz düşer diye sorun ederiz. Bunları görmek çok dikkatimi çekmişti.

8-Başınıza gelen ilginç bir anı var mı?

Var. Mesela St. Petersburg'da, gerçi Rusya'nın her yerinde yaşadık bunu. Çünkü herkesle Türkçe konuşmak çok ilginçtir. Ruslar Antalya'ya geldikleri için öğrenmişler. Oradaki Türkler ile (Kazaklar, Kırgızlar, Özbekler ve Ahıska Türkleri) Türkçe konuşarak alışveriş yapıyorsun. Biz minibüsle Çar'ın yazlık sarayına gidiyorduk. Giderken minibüste kendi kendimize Türkçe konuşuyorduk ve şoför "Türk müsünüz?" diye sordu. Kendisi Ahıska Türk'üymüş. Bu olay benim için ilginç bir anıydı. İsviçre'de dünyanın her yerinden gelen bilim insanlarıyla aynı lokantada yemek yemiştik ve bu insanı ister istemez çok etkiliyor.

9- Türkiye'nin turistik açıdan en beğendiğiniz bölgesi neresidir, niçin?

Türkiye gerçekten çok güzel bir ülke ama asıl konu bunu ne kadar değerlendirebildiğimiz. Bizim turizm anlayışımız halk içinde, yazın denize gidersin, kışın paran varsa kayığa gidersin. Bunun dışında başka bir turizm anlayışımız yok ama gençlerde bu yavaş yavaş değişmeye başladı. Buna kendim de şahitlik ediyorum. Mesela okulda ilgisini çekmese de şu an mağara turizmiyle uğraşan öğrencilerimi görüyorum. Yani bu alternatif turizm gençlerde gelişmeye başladı ve bunların hepsini yapabileceğiniz yer Türkiye.

10-Bu konuda biz gençlere hangi tavsiyeleri verebilirsiniz?

Çok okuyun, çok gezin çünkü eğitim sistemi size bunları veremez. O yüzden bu eksiklikleri fazla okuyarak ve imkânlarınız düzeyinde gezerek kapatabilirsiniz. Mutlaka yurt dışına çıkın çünkü yeni yerler görmeden bakış açınızın gelişmesi mümkün değil.

AYŞEGÜL METİN İLE YOLCULUK

1- Öğretmenlik serüveniniz nasıl başladı?

Lise döneminde çalışkan bir öğrenciydim. Çevremin de etkisiyle tıp okumak istiyordum. 3 senelik lise öğreniminin ardından girmiş olduğum sınavla şans eseri Buca Eğitim Kimya bölümünün gelmesiyle 4 sene üniversite eğitimi aldım. Üniversite eğitimimi bitirdikten sonra Öğretmen Yeterlilik Sınavı'nı da kazandım ve Muğla'nın Ula ilçesinde görevime başladım. Tayin haberimi aldığımda karanfil bahçemizdeydim ve o dönemlerde karanfillerin kırılmaması amacıyla tel çubuklar çekiliyordu ve ben de bu işi yapıyordum. Ellerim kesilmiş, kırılmış ve güneşte yanmış bir şekildeydi. Muğla Ula Lisesine gittiğimde 50 kilo olduğum için idareciler beni kayda gelmiş öğrenci zannetmişlerdi. Sonra da zorunlu hizmet sebebiyle Artvin'e gittim, ardından 2000 yılından beri çalıştığım Aydın Fen Lisesine geldim.

2- Uzun zamandır AFL'de görev alıyor olmak sizin için ne ifade ediyor?

Okulumuzdaki öğrenci profili, branşımın kimya olması, akademik olarak sizler gibi çok değerli öğrencilerle çalışıyor olmak branşımda doyuma ulaşmamı sağlıyor ve bu benim için çok zevkli.

3- AFL'nin sizin hayatınızdaki yeri nedir?

AFL benim ikinci ailem hatta ailemin bir ferdi oldu. Bazen burası evdeki işlerimin bile önüne geçiyor.

4- Öğretmenliğiniz boyunca aklınızda kalan anılarınızdan bahsedebilir misiniz?

Laboratuvarda yaşadığımız patlama olayı ciddi bir kazaydı ama öğrencilerime bir şey olmamasına şükrediyorum. Bana biraz zarar geldi, onu da atlattım. Bir de İkra ve Gökçe ile proje çalışırken 2 gece laboratuvarda yattık. Aralık ayındaydık, Aydın'da kar yağıyordu ve soğuktan donduk. Soba, klima, kaloriferler çalışmıyordu ve hiçbir şeyimiz yoktu. Resmiye hoca "Benim odama geçip yatın." dedi, orada da klimayı açamadık. Bu da hiçbir zaman unutamayacağım çok güzel ve zevkli bir anımdı.

5- Okulumuzda kurulduğu yıllardan bu yana neler değişti?

Öğrencilerle aramdaki yaş farkı giderek artsa da ben gençleştiğimi hissediyorum. Bu fark sanki bana "Benjamin Button" etkisi yapıyor. Ben gerçekten burada gençleştiğimi ve daha enerjik olduğumu hissediyorum. Bu da sizlerin sayesinde oluyor.

6- En zor sınav haftası sizce hangisiydi?

Okulun kurulduğu seneleri takiben konferans salonunda sınavlar yapmaya çalışırdık. Orada daha çok üniversite havası olurdu ve kendimi güzel hissederdim.

7- Yaptığınız en çılgınca deney hangisiydi?

Özellikle öğrenciler sodyum ve suyun birleşmesi deneyini çok seviyorlar ve bu deneyde adrenalin gerçekten oluşabiliyor. Cam balon jojeye su ve sodyumu hapsettik. Deney sonucunda cam balon jojeden eser yoktu. İyi ki çocuklara ve bana bir zarar gelmedi. Sonraki yıllarda bu deneyi parçalanmadığı için plastik şişeyle yapmaya başladık. Bu çok ÇILGINDI.

8- Bundan sonraki nesillere ne bırakmak isterdiniz?

Burada Sabahattin Ali'nin "İlkbahar gibi bir mevsimi olan bu dünya, üzerinde yaşanmaya değer." sözü aklıma geldi işte bu Aydın Fen Lisesinde gerçekten birçok sıkıntısını yaşıyor olsak bile sizler bize burayı yaşanmaya değer kılıyorsunuz. Siz bizim baharımızsınız. Burada yaşanmaya değer kılan şeylerden de ben özellikle öğrencilerime duygu ve düşüncelerin paylaşıldığı bir kitap yazıp bırakmak istiyorum, arkasından da "denemek ister misiniz?" deyip kazık kimya soruları ile devam edecek bir bölüm oluşturmak istiyorum.

9- Kimya öğretmeni olmasaydınız ne olmak isterdiniz?

Bana ilk çalıştığım yerlerde Seferihisarlı olduğum için "Hülya Koçyiğit'in Seferihisar Şubesi" derlerdi. Gençken tiyatro sanatçısı olmak isterdim. Tiyatro sahneleri ya da sanatla uğraşmak isterdim. Ama bu şu an engel mi, değil tabii ki de. Mesela bir süredir halk oyunları ile ilgileniyorum. Halk oyunları kursuna gidiyorum, pandemi ile birlikte biraz aksamış olsa da etkinliklerimiz oldu. Meslek olarak öğretmenliği çok sevdim, şans eseri düştüm ama sevdim. İnsan mesleğini sevebilir.

10- Bir element olsaydınız hangisi olmak isterdiniz?

Hidrojen olmak isterdim çünkü hidrojenin o kadar farklı yönü var ki. Bir yere çakılmayı hiç sevmiyorum, aynı hidrojen gibi. Ben her yerde olmayı seven bir insan olduğum için hidrojene benzetebilirim kendimi.

RÜYA GİBİ ALBÜMLER

Hatice Nur Dişçi &
Ecrin Acar AFL'26

Müzik, insanlığın en eski sanat formlarından biri olmakla beraber tarih boyunca insanoğlunun yaşamının merkezinde yer alan bir sanattır. Müziğin yaşamımız üzerindeki etkisini; yapılan yüz binlerce beste, yazılan sözler, kaydedilen şarkılar ve belki de sadece sessizliği doldurmayı amaçlayarak mırıldandığımız melodilerle her anımızda görüyoruz.

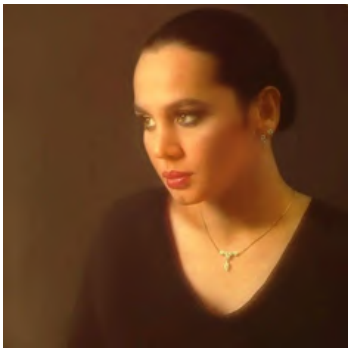
Her gün tam tamına 120.000 adet yepyeni şarkı çeşitli müzik platformlarına yüklenmekte fakat bu kadar yüklü miktarda şarkının arasında oluşturulan ilk albümün hangisi olduğu günümüzde bile hala bir tartışma konusu olmaya devam etmekte iken, dünya üzerinde toplam kaç tane albüm olduğu da kesin olarak saptanamıyor. Bu belirsizliğin içerisinde boğulmamaya çalışarak fakat farkında olmadan belki de ufaktan kendimizi kaybederek sizlere dünyaya gelmiş rüya gibi albümleri, biraz kendimize biraz sizlere ve biraz da internete göre listelemeye çalıştık.

The Weeknd "Beauty Behind the Madness" : The Weeknd'in bu albümü ile derin ve bazen karanlık duyguları keşfederken, aynı zamanda büyüleyici bir atmosfere de daldığınızı hissediyorsunuz. Şarkılar dinleyiciyi farklı duygusal katmanlara çekerken albümün de kendine özgü bir hava yarattığını fark edebilirsiniz.

Lana Del Rey "Ultraviolance": Lana Del Rey'in içinde sakladığı yoğun duygularını doruklarda yaşayarak yazdığı, zaman zaman gerçeklikten uzaklaştığını hissettiğiniz bu albümünün hüzünlü ve melankolik tonları, dinleyicinin gerçeklikten uzaklaşıp kendisini hayal gücüne bırakması ile rüyalarla çok fazla ortak yanlarının olduğunu düşünmemizi sağlıyor.

Sezen Aksu "Firuze": "Firuze" albümü, rüyaya benzeyen çeşitli özellikler barındırıyor. Albümdeki melankolik melodiler ve derin manalar barındıran sözler, dinleyicinin iç dünyasında bir yolculuğa çıkmasını sağlıyor. Ayrıca, albümdeki şarkılar bazen hüzünlü bazen de mistik bir eda ile dinleyicinin duygularını keşfetmesine yardımcı oluyor.

Beabadoobee "Beatopia": "Beotopia" albümünün müzikal olarak büyüleyici ve sürreal bir havaya sahip olması, onu bir rüya gibi algılamamızı sağlıyor. Albümdeki enstrümantasyonun dokusu, dinleyiciyi rahatlatmaya ve gerçeklikten uzaklaştırmaya yardımcı olabiliyor. Ayrıca, albümün temaları ve içeriği dinleyiciyi iç dünyasıyla beraber bir rüyaya daldırıyor.

Pink Floyd "The Darkside of the Moon": "The Dark Side of the Moon" müzikal olarak derinlikli ve çeşitli duyguların bir arada olduğu bir albüm olduğu için bir rüyaya benzetiyoruz. Albüm, sürreal ve zaman zaman hipnotize ederken müzikal aranjmanlar ve vokalistlerin performansları ile dinleyiciyi neredeyse hayattan koparıyor.

Son Feci Bisiklet "Sistemik": "Sistemik"; albümünün müzikalitesi dinleyiciyi farklı duygusal ve zihinsel katmanlara taşıması ve aynı zamanda kullanılan enstrümanların karmaşıklığı ile dinleyicinin gerçeklikten uzaklaşmasını sağlamakta ve bir rüya atmosferi yaratmaktadır. Ayrıca içeriğin derinlikli ve düşündürücü olması sayesinde dinleyici farkında olmadan içsel bir yolculuğa çıkmaktadır.

Childish Gambino "Awaken, My Love!": 1970'lerin funk ve psikedelik soul müziğinden yoğun şekilde etkilenen bu albüm, "Redbone" ve "Me and Your Mama" gibi parçaları, döngüsel synthleri, wah-wah gitarları ve derin bas ritimleriyle tıpkı bir rüya gibi zaman ve mekanın ötesine geçme hissi uyandırır. Aynı şekilde albümün kapak resmi ve müzik videoları gibi görsel estetik ve kavramsal unsurlar, rüyaya benzer hissiyatı daha da arttırıyor. Gerçeküstü görüntüler ve psikedelik görseller müziği tamamlayarak genel sürükleyici deneyime katkıda bulunuyor. Tarafımızca bir uyku ve rüya durumuna benzetilen bu albümün isminin Türkçesinin ise "Uyan, Sevgilim!" olması ise oldukça ironik.

Beach House "Depression Cherry": Dinleyiciyi sarıp sarmalayan zengin ve katmanlı ses manzaralarına sahip olan bu albüm barındırdığı Victoria Legrand'ın hem yumuşak hem de ürkütücü vokalleriyle dünya dışı, hayaletimsi bir yapıya bürünüyor. Albümdeki melodilerin tekrarlayıcı ve rahatlatıcı bir yapıda olması ise bu albümün rüya gibi bir havaya bürünmesine kesinlikle yardımcı oluyor. Ayrıca birçok albüme oranla çok daha yavaş kalan, acele etmeyen temposuyla zamanın rüyalarda nasıl uzayabileceğini ve bulanıklaşabileceğini anımsatır.

Radiohead "Kid A": Albümde Thom Yorke'un vokalleri, genellikle işlenmiş, yankılı ve zaman zaman anlaşılmaz halde, şarkı sözleri ise genellikle belirsiz ve soyuttur. Doğrudan bir anlama bürünmekten ziyade hisler ve imgelerle oynar. Bu, dinleyicinin her söz için kendi yorumunu ve duygusal tepkisini getirmesine olanak tanır. Birçok farklı insanın farklı yorumlarda bulunabilmesi, öznel ve kişisel bir yapıya sahip olmasıyla bu albüm bize tam anlamıyla bir albümü anımsattı.

Kalben "Kalben": Kalben'in kendi ismini taşıyan bu albümü bir rüya olsaydı, kesinlikle sevgiliyle ayrıldığın günün akşamına gördüğün bir rüya olurdu. Sitemleriyle, aşkıyla, kavgasıyla, cilvesiyle, kayıplarıyla belki de dengesizliğiyle tam olarak bir ilişkiyi andıran bu albüm, yaşanılan tüm anıları sana baştan gösteren bir rüya gibi. Albümde yer alan nostaljik ve romantik temalar ayrıca barındırdığı tonla duyguyla melononik bir hava uyandırıyor. Yatak boş, oda boş, ev boş olsa da, hatta yetmiş kilo derdimiz olsa da o rüya görülecek!

Kendrick Lamar "Mr. Morale & the Big Steppers": Derin ve içe dönük şarkı sözleriyle tanınan Kendrick Lamar, bu albümde kişisel deneyimlerini, mücadelelerini ve gelişimini derinlemesine anlatır. Travma, akıl sağlığı, aile ve toplumsal baskılar gibi konulara değinerek dinleyicilere hayatı ve düşünceleri hakkında samimi bir bakış sunar. Bütün bu konular ise tam anlamıyla bir romanı andıran bir biçimde dinleyiciye sunulur. İnanın iç dünyasının böyle yoğun olarak dışa sunulması ise biliinçaltımızın bize yaşattıkları ile uyuşmaktadır. Ayrıca "United In Grief" veya "Count Me Out" gibi parçaların başlangıçlarında duyulan harmoniler de insanın rüyaya dalarken hissettiği dinginlik halini anımsatıyor.

Frank Ocean "Blonde": Albüm, hem nostaljik hem de zamansız bir hissiyat yaratıyor. Eski anılar ve deneyimlerle bağlantılı hissettiren melodiler ve sözler, dinleyicilere geçmişe dair bir yolculuk sunuyor. Bireyin kendi ile olan iletişiminin derinine inerek bir bilinçaltı görevi gören bu albüm, Frank Ocean gibi bir müzik dahisinin elinden çıkmasıyla birçok gizli anlamı da barındırıyor. Ayrıca Blonde albümü, "Nights" şarkısı ile albümün tam ortası olan 30. dakikasında bir ritim değişikliğine gidiyor. Albüm ilk 30 dakika boyunca harekeli ritimler, daha pozitif temalar, aşk şarkılarını içerirken, ritim değişikliği sonrasındaki 30 dakikada ise daha sakin, karanlık ve duygusal şarkıları içeriyor. Bunun gibi faktörler ise bize rüyaların çok yönlülüğünü anımsatıyor. 9 yıldır yeni bir müzik yayınlamamış olan Frank Ocean'ın bu albümünün birçok kez görmek isteyeceğimiz rüyalar kategorisine kesinlikle gireceğine eminiz!

2000'lerden Film Şovu

ancak rüyalarımızda görebileceğimiz türden...

Kill Bill: Vol 1(2003)

Baş karakter "Gelin", eski sevgilisi Bill tarafından yönetilen Ölümcül Yılan adlı suikast grubunun bir parçasıdır. Bill'in çocuğuna hamile olduğunu fark etmesiyle suikastçı olarak yaşadığı hayatını bırakmaya karar verir. Texas'a kaçıp genç bir adamla tanışır. Bu adamla düğünlerinin provası sırasında Bill Ölümcül Yılan suikastçı grubunun eşliğinde provadaki herkesi vurur. Burada aldığı yaralar sonucu 4 yıl komada kalan Gelin, karnındaki bebeğinin öldüğünü fark eder ve bunun suçlusu olan beş kişiden intikam almaya karar verir. Ünlü yönetmen Quentin Tarantino'nun yazıp yönettiği Kill Bill, iki filmden oluşur.

Kayıp Kız (2014)

Evliliklerinin 5. yıl dönümünde Nick Dunne, karısı Amy'nin kaybolduğunu fark eder. Küçüklüğünde bir kitap karakterine ilham olan Amy için polis kuvvetleri ve basında geniş çaplı bir arama çalışması başlar. Bu çalışma sürecinde Nick'in polise söylediği bazı yalanlar, basında eleştrilen bazı davranışları akıllarda bir şüphe doğurur. Nick karısını öldürmüş müdür?

Bu Nasıl Sarışın? (2001)

Elle Woods, okuduğu üniversitenin kız öğrenci yurdunda partilere giden, modaya önem veren ve yakışıklı bir erkek arkadaşı olan bir kızdır. Elle'in erkek arkadaşı onu hukuk okuyan Vivian için bıraktığında hayatı değişmeye başlar. Sevgilisini geri kazanabilmek için gece gündüz çalışarak Harvard Hukuk Fakültesini kazanır. Harvard'da yeni arkadaşlar edinir ve hukuk eğitimini ciddiye almaya başlar. Bir staj için katıldığı davada rol modeli Brooke Windham'ın suçlandığını öğrenir ve onun masum olduğunu kanıtlamak için canını dişine takıp çalışır.

Aşk ve Gurur (2005)

Jane Austen'in ünlü romanı "Gurur ve Önyargı" nın sinemaya uyarlaması olan bu film, en sevilen aşk hikayeleri arasında yer almaktadır. 5 kızı olan kalabalık Bennet ailesi, yakınlarındaki Netherfield konağına varlıklı Mr. Bingley'in taşındığını öğrenir. En büyük derdi kızlarının evlenmesi olan Mrs. Bennet, bu durumdan oldukça zevk almaktadır. Mr. Bingley'nin yanında Netherfield'e gelen kibirli ve soğuk arkadaşı Mr. Darcy, Bennetlerin ikinci kızı Elizabeth'e aşık olur. Ancak Elizabeth'in ailesinin sınıflarının daha düşük olması ve üstüne üstlük Mr. Darcy'nin tavırları sebebiyle hislerine karşılık bulamaması onu bazı konularda değişmeye iter.

Siyah Kuğu (2010)

Nina, New York'daki bir balede çalışan, mesleği hayatında önemli yer tutan biridir. Boğucu ve kontrolcü annesiyle yaşar. Kuğu Gölü adlı balede başrol için ilk tercih Nina'dır ancak ona bir rakip çıkar. Bu rol, hem siyah hem de beyaz kuğuyu oynayabilen bir balerin gerektirir. Nina Beyaz Kuğu'nun masumluğunu yansıtırken rakibi Lily, Siyah Kuğu'nun gizemli havasını taşır. İki genç dansçının rekabet ve arkadaşlığını konu alan film, Nina'nın yaşadığı mental sorunlara da değinir.

Senden Nefret Etmemin 10 Sebebi (1999)

Padua Lisesine nakil olmuş Cameron, okulu gezerken Bianca Stratford'u görür ve ondan hoşlanır. Ancak Bianca'nın babası sebebiyle sevgili yapmasına izin yoktur. Buna Bianca'nın ablası Kat de dahildir. Ancak Kat kardeşine kıyasla iletişim kurması daha zor ve erkeklerle daha az ilgilidir. Babaları Bianca'nın ısrarıyla fikrini değiştirerek Kat'in biriyle çıkması şartıyla Bianca'nın da istediği kişiyle çıkabileceğini söyler. Bunu duyan Cameron, okulun zengin çocuğunu kandırarak ona Bianca ile çıkabileceğini söyler ve Kat'le çıkması için Patrick Verona'ya para ödemeye ikna eder.

Eylül Yalçın
AFL'25

MESSİ VS
Tarihin Gördüğü

Çocukluğu:
Mart 1993, Rosario, Arjantin

O gün abilerinin maçını izlemeye giden Lionel, onlardan çok küçük olmasına rağmen onlarla sayesinde top oynama becerilerini geliştirmişti. Sık sık abileri Matias ve Rodrigo ile evlerinin çevresindeki sokaklarda top oynardı.

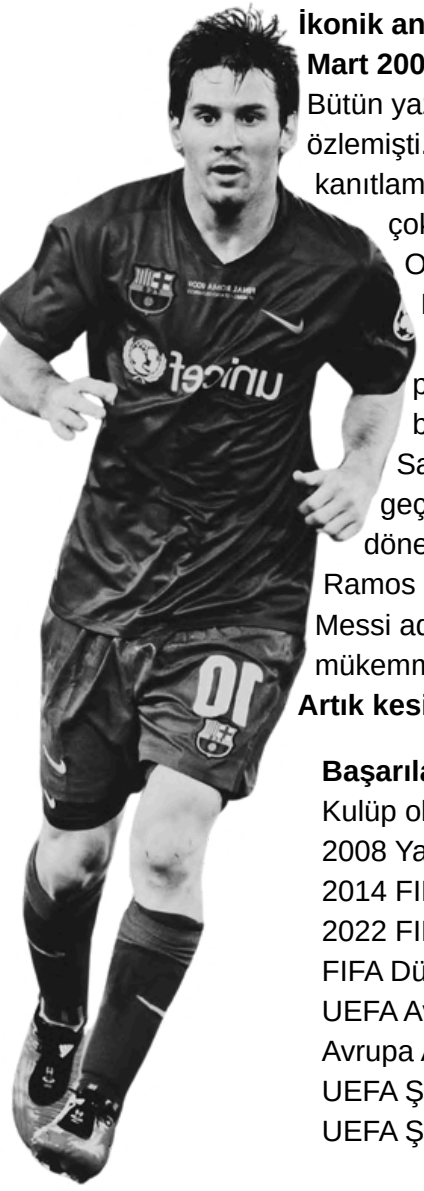
"Bugün neden oynamıyorsun?" diye sordu büyükannesi.

"Henüz Rosario'da oynayacak kadar büyümedim."

"Her şey görünüş değildir," dedi büyükannesi. "Nasıl oynadığını gördüm ve bu dediğimi diğerlerine söyleme ama bence sen onlardan daha iyisin."

Sahada bir oyuncu eksikti ve zaman Messi'nin parlama zamanıydı. Salvador onun yanına gittiğinde ne olup bittiğini anlamadan çoktan sahadaydı. Maçtan önce sadece büyükannesinin ona "Dünyanın en iyi oyuncusu olabilecek yeteneğe sahipsin, sana güveniyorum." dediğini duymuştu.

5 yaşındaki Lionel, o maçta attığı gol ile çoktan sinyalleri vermeye başlamıştı.

İkonik an:
Mart 2007, Camp Nou, Barcelona - Real Madrid

Bütün yaz Arjantin ve Dünya Kupası'na odaklanan Messi, takımı Barcelona'yı çok özlemişti. Kendisine yöneltilen tek eleştiri, büyük maçlarda gol atamamasıydı. Kendini kanıtlaması lazımdı ve üzerindeki baskı gittikçe artıyordu. Real Madrid ile olan maça çok az kalmıştı artık.

O gün Andres'e dönerek, "Bu gece gol atacağım." dedi.

Maç başladığında, Ruud van Nistelrooy'un attığı top uzak mesafeden girince Real Madrid erkenden liderliği almıştı. Sadece 5 dakika sonra Eto'o'nun pasıyla ceza sahasında topla buluşmuştu. Uzak köşeye attığı top ile Barça'yı beraberliğe taşımıştı.

Sadece birkaç dakika sonra, Madrid tekrardan Nistelrooy'un golüyle öne geçmişti. Ronaldinho çalımlarla ceza sahasına girdi ve şutunu çekti, kaleciden dönen topu takip eden Messi, güzel bir vuruşla takımını tekrar taşımıştı.

Ramos frikikten golü bulana kadar maç 2-2 idi. Ronaldinho topla buluştuğunda, Messi adeta topla buluşmak için dua ediyordu. Nihayet top kendisine gelmişti ve mükemmel bir ilk dokunuş ve çalımlarla 3. golü bulmuştu.

Artık kesin olarak biliyordu ki, yükselişe geçmişti.

Başarılar:

Kulüp olarak, 35'i Barcelona'dan olmak üzere toplamda 78 kupa
2008 Yaz Olimpiyatları – Altın Madalya
2014 FIFA Dünya Kupası – Gümüş Madalya
2022 FIFA Dünya Kupası – Altın Madalya
FIFA Dünyada Yılın Futbolcusu Ödülü
UEFA Avrupa'da En İyi Oyuncu Ödülü
Avrupa Altın Ayakkabı Ödülü
UEFA Şampiyonlar Ligi Finali Maçın Adamı
UEFA Şampiyonlar Ligi Yılın Oyuncusu

RONALDO

En Büyük Rekabet

Çocukluğu:
Santo Antonio, Portekiz
Ailenin 4. çocuğu olarak beklenmedik bir şekilde dünyaya gelen Ronaldo, çok zor bir çocukluk geçirmişti.
Babası tarafından henüz 7 yaşındayken amatör bir takım olan Andorinha'ya götürülen Ronaldo, burada kuzeni Nuno ile birlikte futbol hayatındaki ilk adımlarını atıyordu.
Ronaldo'nun ilk antrenörlerinden olan Francisco Afonso, Ronaldo'yu şöyle anlatmıştı:
"Başından beri onda özel bir şeyler vardı, bunu görebiliyordunuz. Küçüktü ama çok azimliydi. Defans olarak başladı ama kısa süre içinde farklı yerlere geldi. İki ayağını da çok etkili kullanabiliyordu. Teknik ve çok hızlıydı. En önemlisi de, antrenmanları asla aksatmadı. Her zaman topu isteyen oydu. **Futbol onun her şeyiydi ve eğer oynayamıyorsa çılgına dönüyordu.**"
İşte bu hırsı ve azmi, Ronaldo'nun koskoca Messi'yle rekabet edebilmesindeki en büyük etkenler olmuştu.

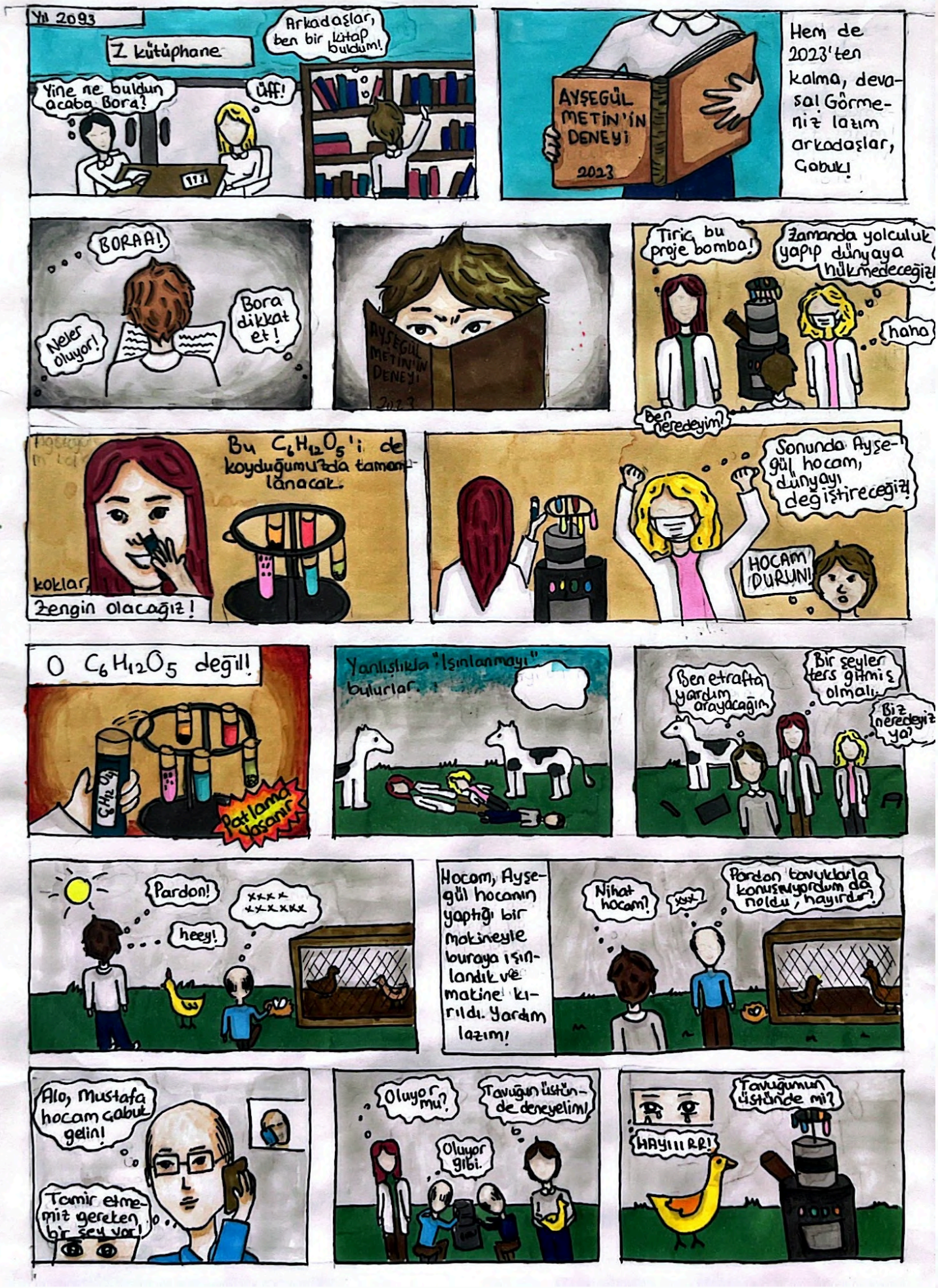
İkonik an:
2018 Dünya Kupası, Portekiz - İspanya
Maça hızlı başlayan Portekiz, Ronaldo'nun 4. dakikada penaltıdan kaydettiği golle 1-0 öne geçse de, 24. dakikada Diego Costa şık golüyle skora dengeyi getirdi.
44. dakikada bir kez daha sahneye çıkan Ronaldo, ceza sahası dışından attığı gol ile durumu 2-1'e getirdi ve bu gol, ilk yarının da sonucunu belirleyen gol oldu.
İkinci yarıya fırtına gibi başlayan İspanya, 55. dakikada Diego Costa, 58. dakikada da Nacho'nun kaydettiği gollerle 3-2 öne geçti.
Maçın son sözünü ise Ronaldo söyledi. Yıldız futbolcu, 88. dakikada frikikten kaydettiği enfes golle maçın sonucunu belirledi: 3-3

Başarılar:
Kulüp olarak, 16'sı Real Madrid'den olmak üzere toplamda 65 kupa
UEFA Uluslar Ligi
Avrupa Futbol Şampiyonası Final
FIFA Dünya Kupası Dördüncülük
Arap Kulüpler Şampiyonası
FIFA World Player of the Year
Avrupa Altın Ayakkabı Ödülü
Yılın Portekizli Oyuncusu
UEFA Yılın Takımına en çok seçilen futbolcu rekoru
FIFA Dünya Kupası tarihinde 5 farklı Dünya Kupası'nda ilk golü atan futbolcu

SARP ARABACI
AFL'26

Bizim Kimyacının Rüyası

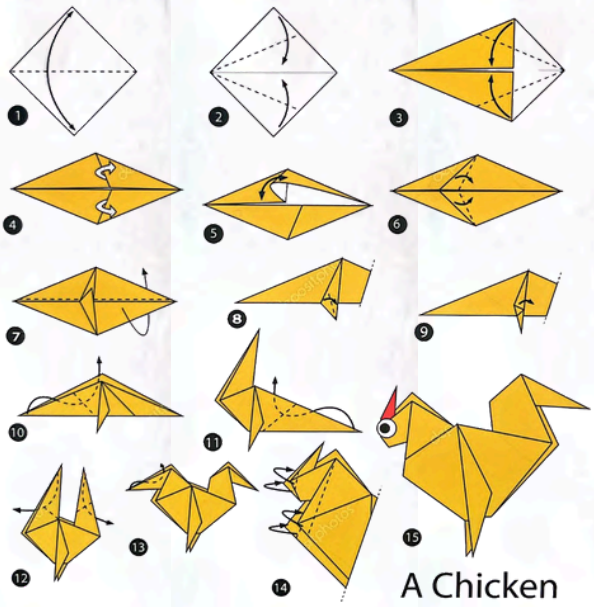

Bunlar aslında bizim kimyacının rüyasıymış:)

Yazar ve Çizer: Zeynep Su BALI AFL'25

Eğer sen de Nihat Hocamız'ın çiftliğine teselli amaçlı bir tavuk eklemek istersen aşamaları takip et:)

Mezunlarımıza Sorduk...

AFL'de yaşadığınız en unutulmaz anı nedir?

Bekçi Osman Bey'i çıldırtmak için yurtta düzenlediğimiz gürültü operasyonu.

Mezuniyet törenimiz ve andaç hazırlama sürecimiz.

TÜBİTAK projelerimiz için Z kütüphanede tüm öğretmenlerimiz ve arkadaşlarımız ile harcadığımız emekler, zamanlar.

Moral gecelerindeki eğlenme düzeyimiz.

Efes, Meryem Ana ve Şirince gezimiz ve felsefe öğretmeni ile seviyeli şekilde tartışmamız.

İstanbul gezimizde Yeşilyurt'taki bir motelde kaldığımız gece.

Yurt dışı gezilerindeki özgün deneyimlerimiz.

Dinleti öncesindeki son prova.

Sınıf öğretmenimizle birlikte yaptığımız sınıf pikniğimiz.

AFL'den hayatınıza kalan en değerli kazanım nedir?

İnsan sarraflığı yeteneği.

Halen aynı samimiyeti sürdürdüğümüz arkadaşlarımız.

Öğretmenleri, öğrencileri, mezunları ve çalışanlarıyla birlikte tüm AFL ailesi.

Sosyal etkinliklerde kazandığımız özgüven.

Farklı fikirlerin farkında olmak, topluluk yönetimi hakkında deneyim kazanmak.

Hoşgörü ve tahammül.

Yol arkadaşlarım.

Sınıfınızın veya döneminizin en dikkat çeken özelliği neydi?

Dönemimizin 18 kişiden ve tek şubeden oluşması.

Vefa ve birliktelik.

Sosyallik, etkinliklere birlikte katılım ve çoğulculuk.

Farklı karakterlerin uyumu.

Yeniliklere ve farklılıklara açık olmak.

Akademik başarı düzeyinin yüksekliği.

Gruplaşma olmaması.

En çok zorlandığınız sınavlar hangi derse aitti?

Geometri

Matematik

Biyoloji

Kimya

Yemekhanede en sevdiğiniz yemek hangisiydi?

Karnabahar kızartması ve patlıcan musakka.
Bahçede yapılan mangallar.
Kadınbudu köfte ve supangle.
Aşçı Mehmet amcanın spesiyalitesi olan Dalyan köfte.
Domates çorbası ve beşamel soslu makarna.
Arnavut ciğeri ve beşamel soslu tavuk.
Kesinlikle tahin-pekmez.

Okulda en sevdiğiniz, en çok vakit geçirdiğiniz yer neresiydi?

Eski yurt binamız.
Okul koridorlarınki kalorifer petekleri.
Ş.. Market çevresi.
Bahçedeki mor banklar.
Eski yurdun balkonları.
Beton saha.
Koskocaman, oksijen deposu ormanlarımız ve elbette verimliliğin bir numaralı adresi Z-Kütüphanemiz.

Boş derslerinizi nasıl değerlen-dirirdiniz?

Çardakta sohbet ederek.
Minyatür kale futbol maçı yaparak.
Arkadaşlarla bahçede turlayarak.
Boştaki öğretmenlere soru sorarak.
Fikir tartışmaları yaparak.
Arkadaşlarımız ile sohbet ederken ders bitince dersin boş olduğunu fark ederdik.

Limonlu Cheesecake Tarifi

AFL'DE TATLI KRİZLERİNE SON!!!

Limonlu cheesecake yapması emek isteyen zor bir tatlı. Çok çeşitli püf noktaları var ve bunlar aslında gereksiz gibi dursa da tam bir cheesecake dokusunu elde edebilmemiz için önemli detaylar. Hadi afiyetle yiyebileceğimiz o limonlu cheesecake'in yapılışına geçelim!

Malzemeler:

Tabanı İçin:
2 Paket Burçak Bisküvi
3,5 yemek kaşığı tereyağı (isteğe bağlı 3 yemek kaşığı da olabilir)
Bir tutam tuz

Kremalı Taban İçin:
800 gr labne
1,25 su bardağı toz şeker
2 yumurta
2 yemek kaşığı süzme yoğurt
3 tatlı kaşığı un
1 limon kabuğu
Yarım limon suyu
1 paket vanilya

Limon Sosu İçin:
1,25 su bardağı su
1 yemek kaşığı nişasta
5 yemek kaşığı toz şeker
1 limon suyu
1 limon kabuğu rendesi
Renk için zerdeçal

İlk önce tatlımızın bisküvi tabanını hazırlayalım. 2 paket Burçak bisküviyi çok un ufak etmeden rondodan geçirelim. Tereyağını eritelim, soğumasını bekleyelim, ocakta yeni eritilmiş tereyağını hemen bisküviye koymamalısınız. Rondodan geçmiş bisküvileri büyükçe bir kap içine ekleyelim, erimiş tereyağını ve bir tutam tuzu ekleyelim ve iyice karıştıralım. 26 cm kelepçeli kalıbın tabanına yağlı kağıt koyalım ve üzerine bisküvi harcını ekleyelim. Önceden ısıtılmış 190°C fırında 7-8 dakika pişirelim.

Bisküvi tabanımız pişerken kremalı tabanı hazırlayabiliriz. Bunun için büyükçe bir kap içinde 800 gr labneyi ve toz şekerimizi iyice karıştıralım. Ancak sakın çırpıcı kullanmayın, içine hava girmemesi gerekiyor. Bunun yerine bir spatula yardımıyla alt üst yaparak şekeri labne içinde iyice eritelim. Labne içinde küçük şeker taneciklerini göremiyorsak iyice karışmış demektir. Artık süzme yoğurdu ekleme zamanı. 2 yemek kaşığı süzme yoğurdu ekleyelim ve iyice karıştırmaya devam edelim. Süzme yoğurdun ve labnenin renkleri iyice karışınca içine un ve vanilya ekleyelim ve tekrar karıştıralım. Daha sonra limon suyunu, ince rendelenmiş limon kabuklarını ve 2 yumurtayı ekleyelim ve tekrar karıştıralım. Bu sırada fırından çıkmış bisküvi tabanını soğutalım. Soğumuş bisküvi tabanının üzerine kremalı harcımızı koyalım ve yayalım. Daha sonra kalıbı zemine birkaç kere vurarak hava kabarcıklarını yok edelim. Önceden ısıtılmış 150°C fırının alt raflarına bir tepsi su koyalım ve orta rafa da kelepçeli kalıbımızı koyalım. Bu önemli bir nokta çünkü kremalı harcın kurumaması gerekiyor. Buharlı banyo yaptırarak harcı kurutmuyoruz ve bu şekilde 45 dakika pişiriyoruz.

Kekimiz fırından çıktıktan sonra fırının kapağını hafif aralayıp 45 dakika dinlenmeye bırakıyoruz. Bu sırada bir tencere içerisine suyu, şekeri, nişastayı ve limon suyunu ekliyoruz. Tam ateşte pişirmeye başlıyoruz ve pişerken muhakkak karıştırıyoruz. Bu sırada kabukları da ekliyoruz. Sosun üzerine kabarcıklar çıkmaya başlayınca ateşi yarıma alıp 1-2 dakika daha karıştırıyoruz ve bu sırada içerisine istediğimiz rengi tutturana kadar biraz biraz zerdeçal ekliyoruz. Sos koyulaşınca altını kapatıyoruz ve soğumaya bırakıyoruz. Kabuk tutmaması için soğurken karıştırmaya devam ediyoruz.

Sosumuz soğuyunca dinlenen kekimizin üzerine döküp iyice yayıyoruz ve buzdolabında 1 gece bekletiyoruz. Artık tatlımız yenmeye hazır. Afiyet olsun.

Cenkay Sever AFL'25

Uğur Güleç-i Hümayun

Padişah:
Uğur Güleç
Okulumuzun idaresinden ve düzeninden sorumludur.

Vezir-i Azam:
Emine Ceyhan
Süleyman Tunçay
Hasan Bortaş
Padişahımız Uğur Güleç'in mutlak vekilleridir.

Şeyhü-l İslam: Abdullah Çoban
Gerekli olduğunda divana gelir ve fikrini sunar, okulumuzun din görevlisidir.

Kazasker:
Emine Altınsoy
Gül Arpa
Emine Tiriç
Okulumuzun adaletinden sorumludurlar, ayrıca sorunların çözümüyle ilgilenirler.

Reis-ül Küttap:
Yıldıray Fidan
Serkan Tiren
Divanda kabul edilen fermanları ve padişaha gelen mektupları tercüme ederler.

Defterdar:
Eyüp Arslan
Nihat Afşin
Mustafa Erbil
Okulumuzun mali işlerinden sorumludur, hesap kitap yaparlar.

Kaptan-ı Derya:
Mustafa Önal
İdris Taş
Okulumuzun mekanik işleriyle ilgilenirler.

Çöm Çöm Nereye Kadar?!

AFL, hepimiz için yeni ve farklı bir deneyim olacaktı. Bazılarımız ailemizden ayrı olacaktık ve açıkçası bu durum benim için çok kolay değildi. Yaz tatilimi hep AFL'yi düşünürek geçirdim kimi zaman heyecanlandım kimi zaman korktum acaba okula alışabilecek miyim, arkadaşlarım, öğretmenlerim nasıl, oda arkadaşlarımla anlaşabilecek miyim? Bu sorular hep kafamı kurcaladı. Ve ilk gün geldi çattı.

Okula geldiğim ilk gün 1 saati aşkın bir süre bahçede beklemiştik ve 3-4 kişi başına güneş geçtiğinden bayılmıştı hayatımda yaşadığım en garip törendi. İlk 2 hafta neredeyse hiç ders işlemedik neredeyse diyorum çünkü Mustafa Merbil'in dersleri buna dahil değildi açıkçası ilk zamanlar sınıfça bu duruma bayağı bi bozulmuştuk ama çok iyi ders anlattığını da es geçemeyeceğim. Gül Arpa'nın dersleri hep eğlenceli geçer ilk zamanlar Gül Hoca sınıfta aslında ismi Çağan olan ama Şahin dediği için hepimizin Şahin olarak bilmesi ve Umut'un derse birden fazla kez geç kaldığı için İstiklal Marşı'nı ezberleme cezası alıp 10 kıtayı sürekli Gül Hoca'yı oyalayarak yaklaşık 10 haftada bitirmesi, Mustafa Önal'ın okul maceraları, Emine Tiriç'in ders anlatırken hızına yetişememiz, aşırı gergin geçen yazılı haftaları mı? İlk günden bir örnek vermek istiyorum ve tavsiyelerle de devam edeceğim. İlk olarak okul formaları hakkında konuşacak olursak kızlar etek değil pantolon giymelisiniz giyen bir arkadaşıma ilk gün "O eski forma içindi iade et, giyme" denmişti. İlk tören için mutlaka yanınıza şapka alın yoksa bayılma ihtimaliniz büyük.

İlklerden devam edelim. İlk bilişim dersi, kod kod kod ve sıfır oyun hiç alışık olmadığım bir şeydi Nisan ayındayız ve şu ana kadar hiç oyun oynamadık. Yurt için bazı kızlar Sosyal Bilimler Lisesi yurdunda bazı erkekler de Emel Uşaklı yurdunda kalıyor. Ben bu yıl Sosyal Bilimler yurdunda kalan kızlardan biriyim ve açıkçası ilk geldiğimde yemek konusunda endişeliydim. Her neyse artık uzun ve sürprizlerle dolu 9. sınıf maceramızın sonuna geldik. Çöm çöm nereye kadar? An itibariyle çömlüğümüzü AFL'28 grubuna bıraktık. Bakalım onlar baş edebilecek ve alışabilecekler mi? Yazılarını okumak için şimdiden sabırsızlanıyorum.

Zeynep Badem AFL'27

Editör Notu: Bu sayfa çömlerimize çömlüklerini son bir kere hatırlatmak adına süssüz püssüz hazırlanmıştır.

Destekleri için sponsorlarımıza teşekkürler!

AYDIN
AYDIN
OSB
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

ÖZEL AYDIN
pusula
KOLEJİ

“Ey yükselen yeni nesil! İstikbal sizindir. Cumhuriyeti biz kurduk, onu devam ettirecek sizlersiniz.”

